

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Godišnji financijski izvještaji za 2017. godinu

Zagreb, ožujak 2018. godine

Godišnje izvješće Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak	3
Odgovornost za financijske izvještaje	59
Izvješće neovisnog revizora	60
Financijski izvještaji Grupe	65
Izvještaj o dobiti i gubitku	65
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	66
Izvještaj o financijskom položaju	67
Izvještaj o novčanim tokovima	68
Izvještaj o promjenama na kapitalu	69
Financijski izvještaji Banke:	70
Izvještaj o dobiti i gubitku	70
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	71
Izvještaj o financijskom položaju	72
Izvještaj o novčanim tokovima	73
Izvještaj o promjenama na kapitalu	74
Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja	75 - 204
Dodatak – Financijsko poslovanje Grupe HKO	205 - 208

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

ZA 2017. GODINU

Zagreb, ožujak 2018. godine

SADRŽAJ

<u>Izjava osoba odgovornih za sastavljanje godišnjeg izvješća</u>	5
<u>Izvješće posloводства za 2017. Godinu</u>	6
<u>Opis poslovanja</u>	15
<u>Grupe hrvatska banka za obnovu i razvitak u 2017. Godini</u>	15
<u>Poslovanje hrvatske banke za obnovu i razvitak</u>	15
<u>Mali i srednji poduzetnici – 96 posto svih odobrenih projekata</u>	17
<u>Infrastruktura - odobreno više od 1 milijarde kuna</u>	18
<u>Turizam - podržano 250 projekata turističkog sektora</u>	18
<u>Poljoprivreda – lakše do kreditnih sredstava</u>	19
<u>Kreditiranje projekata sufinanciranih iz eu fondova – snižene kamatne stope za sve sektore</u>	19
<u>Financijski instrumenti iz europskih strukturnih i investicijskih fondova</u>	20
<u>Hrvatski izvoz - podržan iznosom od 4,56 milijardi kuna</u>	21
<u>Poslovi osiguranja izvoza u 2017. Godini</u>	22
<u>Plan ulaganja za europu</u>	34
<u>Kontrola i revizija</u>	35
<u>Funkcija praćenja usklađenosti</u>	35
<u>Ljudski potencijali</u>	36
<u>Ostale aktivnosti</u>	38
<u>Poslovanje grupe hrvatsko kreditno osiguranje</u>	41
<u>Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. I poslovni info servis d.o.o.</u>	41
<u>Osvrt na financijsko poslovanje grupe hbor</u>	46

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA

Prema našem saznanju Godišnje izvješće za 2017. godinu sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak te opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak izloženi.

Član Uprave

mr. sc. Hrvoje Čuvalo

Predsjednica Uprave

mr. sc. Tamara Perko

U Zagrebu, 19. ožujka 2018.

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA ZA 2017. GODINU

Godišnje izvješće obuhvaća sažetak financijskih informacija, opis poslovanja te revidirane Godišnje financijske izvještaje zajedno s Izvještajem neovisnog revizora za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. Revidirani financijski izvještaji prikazani su za Grupu Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Pravni status

Godišnje izvješće uključuje Godišnje financijske izvještaje pripremljene sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i Zakonu o računovodstvu te revidirane sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Usklađenost Godišnjeg izvješća s Godišnjim financijskim izvještajima potvrđena je od strane revizora sukladno članku 17. Zakona o računovodstvu.

Osnivanje

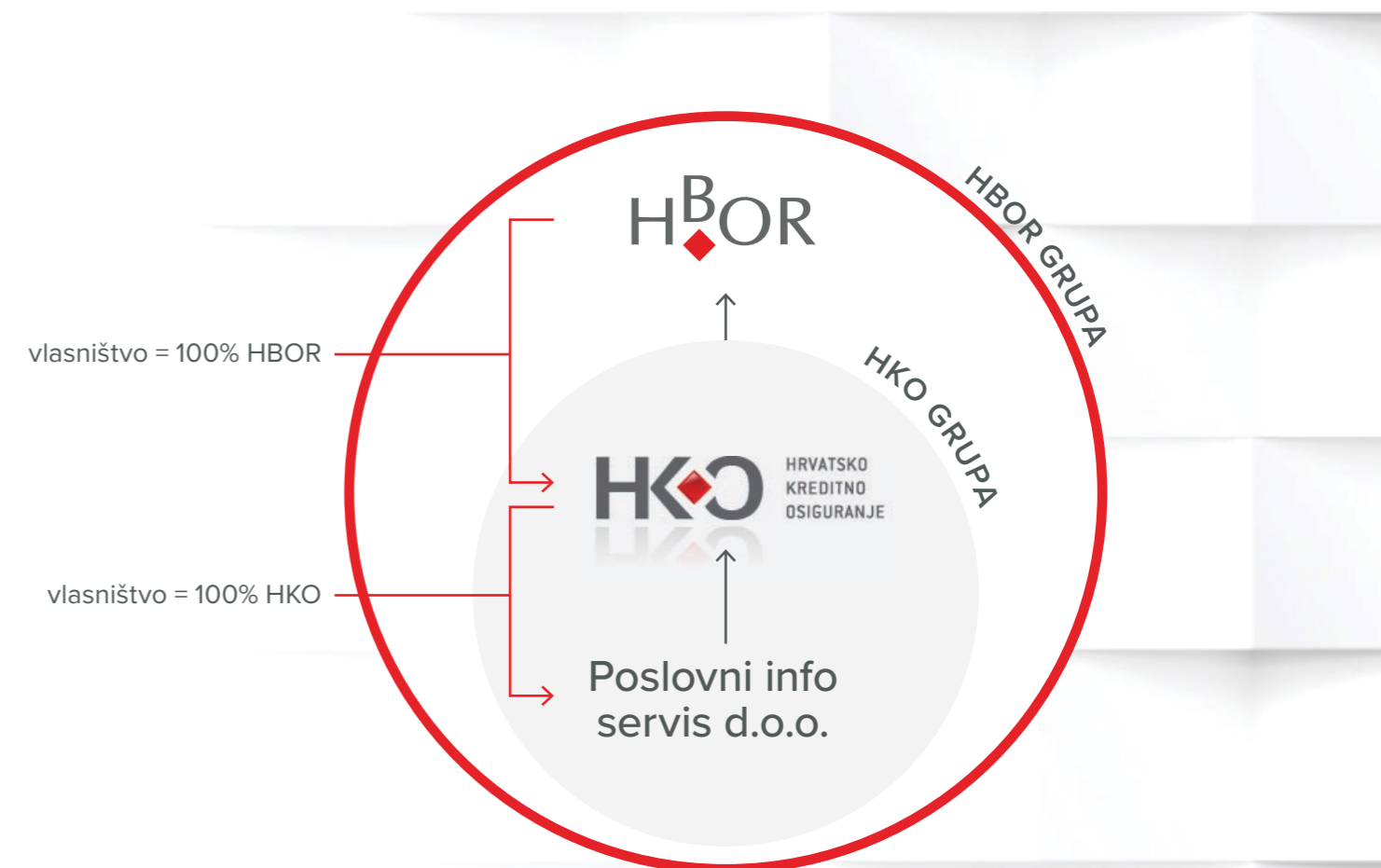
Hrvatska banka za obnovu i razvitak je osnovana 12. lipnja 1992. donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). Izmjenama i dopunama Zakona u prosincu 1995. godine Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. U prosincu 2006. godine Hrvatski sabor donio je Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak koji je stupio na snagu 28. prosinca 2006. Hrvatski je sabor 15. veljače 2013. donio Zakon o izmjeni Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak kojim je izmijenjen sastav Nadzornog odbora, odnosno Nadzorni odbor je povećan za jednog člana – ministra nadležnog za regionalni razvoj i fondove Europske unije te ukupno broji deset članova.

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak (Grupa HBOR) koja je formirana tijekom 2010. godine. Grupu HBOR uz matično društvo čine Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO) i Poslovni info servis d.o.o. (PIS).

naziv	uloga unutar grupe	% povezanosti	sjedište	poslovne aktivnosti
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	ovisno društvo, neposredna kapitalna povezanost	100% s HBOR	RH	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Poslovni info servis d.o.o.	ovisno društvo, posredna kapitalna povezanost	100% s HKO	RH	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Struktura Grupe HBOR – shematski prikaz

Strateški ciljevi

HBOR poslovanjem u okviru svojih ovlasti i nadležnosti potiče sustavan, održiv i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Prioritetna područja djelovanja

- Poticanje utemeljenja i razvoja malog i srednjeg poduzetništva
- Poticanje izvoza
- Razvitak turizma
- Financiranje inovacija i razvoja novih tehnologija
- Financiranje razvitka poljoprivrede
- Poticanje korištenja EU fondova
- Financiranje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR u mil kn

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Ukupna imovina	26.162,59	25.777,05	25.540,78	27.374,92	28.055,80
Bruto krediti	24.941,60	24.721,41	24.722,82	26.343,12	26.332,99
Ukupna glavica	8.888,79	9.430,13	9.662,45	10.037,98	10.268,83
Ukupni prihodi	983,08	918,13	917,11	924,00	919,36
Ukupni rashodi	(793,92)	(749,79)	(711,88)	(610,47)	(758,58)
Dobit	189,16	168,34	205,23	313,53	160,78
Kamatni prihodi	955,25	903,57	872,61	870,34	866,20
Kamatni rashodi	(520,91)	(490,16)	(474,53)	(452,67)	(390,46)
Neto kamatni prihod	434,34	413,41	398,08	417,67	475,74

Kreditni rejting, 31. prosinca 2017.

- Ba2 rejting agencije Moody's
- BB rejting agencije Standard & Poor's

Područni uredi

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski kotar

Broj zaposlenih

Na dan 31.12.2017. godine u HBOR-u je bilo zaposleno 336 radno aktivnih zaposlenika.
Na dan 31.12.2017. godine u Grupi HBOR bilo je zaposleno 353 radno aktivnih zaposlenika.

Tečajna lista

U svrhu preračunavanja iznosa u stranim valutama u kunske iznose korišten je srednji tečaj Hrvatske narodne banke:

31. prosinca 2017. 1 EUR = 7,513648 HRK   1 USD = 6,269733 HRK
31. prosinca 2016. 1 EUR = 7,557787 HRK   1 USD = 7,168536 HRK

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)

HBOR primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a (dalje u tekstu: Kodeks) iz veljače 2013. godine.

Kodeks sadrži temeljna načela utvrđena u Odluci o donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (NN 112/2010) (dalje u tekstu: Odluka) i načela utvrđena u Smjernicama o unutrašnjem upravljanju EBA-e (European Banking Authority Guidelines on Internal Governance GL 44, September/2011.) (dalje u tekstu: Smjernice).

Na HBOR se prema tekstu Odluke primjenjuju temeljna načela korporativnog upravljanja koje je HBOR implementirao u Kodeks, dok su načela navedena u Smjernicama dobrovoljno implementirana u mjeri u kojoj su primjenjiva zbog činjenice da se Smjernice odnose na kreditne institucije i nisu u potpunosti primjenjive na HBOR kao posebnu financijsku instituciju.

HBOR u cijelosti primjenjuje Kodeks koji je usvojen od strane Uprave i Nadzornog odbora te objavljen na mrežnim stranicama HBOR-a.

Nova Odluka o donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (NN 132/17) objavljena je 29. prosinca 2017. Stupanjem na snagu ove odluke (6. siječnja 2018.) prestaje važiti Odluka NN 112/10 iz koje je HBOR u Kodeks

preuzeo temeljna načela.

HBOR će, temeljem nove Odluke, pristupiti usklađenju načela i pravila korporativnog upravljanja HBOR-a.

Kao mjera dobrog korporativnog upravljanja u smislu jačanja transparentnosti i određivanja kriterija za odabir članova Uprave HBOR-a, na HBOR se primjenjuje važeća Uredba o kriterijima za provedbu postupaka odabira i imenovanja kandidata za predsjednike i članove uprava trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Uredbom se ne propisuju zahtjevi koji bi primjenjivali politiku raznolikosti s obzirom na aspekte dobi, spola, obrazovanja i struke.

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila osnova su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za održivu uspješnost poslovanja. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su standardi korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a i njihovog unapređenja u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog značaja u funkciji razvoja

hrvatskoga gospodarstva. Radi postizanja standarda korporativnog upravljanja, HBOR ovim Kodeksom opisuje odnose s upravljačkim tijelima i zainteresiranim stranama, kao i usvojene principe rada koji imaju za cilj umanjene rizika poslovanja u nepovoljnim tržišnim uvjetima.

Kodeksom ponašanja HBOR-a propisane su specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te je predviđena mogućnost prijave po osnovi kršenja Kodeksa. Obrazac za prijavu, adresa elektroničke pošte za zaprimanje prijave i opis načina podnošenja prijave dostupni su na mrežnim stranicama HBOR-a. Osoba odgovorna za rad funkcije praćenja usklađenosti podnosi godišnje izvješće o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima u vezi s prijavama po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja.

Sukladno načelima javnosti poslovanja financijski izvještaji HBOR-a i Grupe HBOR u izvještajnom razdoblju objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a i Luksemburške burze. Godišnja financijska izvješća HBOR-a na nekonsolidiranoj i konsolidiranoj osnovi utvrđuje Nadzorni odbor te ih podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru. Godišnje se provodi ocjena rejtinga HBOR-a od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's, Moody's). Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama, HBOR dostavlja izvješće o provedbi zakona Povjereniku za informiranje.

U izvještajnom razdoblju, dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora regulirane su Zakonom o HBOR-u (NN 138/06) i Zakonom o izmjenama Zakona o HBOR-u (NN 25/13) i detaljnije razrađene u Statutu HBOR-a.

Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanom obliku. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor po Zakonu čini deset članova i to šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore.

Tijekom 2017. godine Nadzorni odbor djelovao je u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija, predsjednik Nadzornog odbora,
- dr. sc. Martina Dalić, potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta, zamjenica predsjednika Nadzornog odbora,
- dr. sc. Slaven Dobrović, ministar zaštite okoliša i energetike (do 25. svibnja 2017.),
- Lovro Kušćević, ministar graditeljstva i prostornog uređenja, od 9. lipnja 2017. ministar uprave (od 25. svibnja 2017. do 4. kolovoza 2017.),
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja

(od 4. kolovoza 2017.),

- Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- Gari Cappelli, ministar turizma,
- Tomislav Tolušić, ministar poljoprivrede,
- Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore,
- mr. sc. Boris Lalovac, zastupnik Hrvatskog sabora,
- Ivana Ninčević-Lesandrić, zastupnica Hrvatskog sabora (do 14. srpnja 2017.),
- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora (od 14. srpnja 2017.),
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor.

Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora.

Članovi Uprave HBOR-a do 31. siječnja 2017.:

- Dušan Tomašević, predsjednik Uprave,
- Goran Filipić, član Uprave,
- Martina Jus, članica Uprave.

Nadzorni odbor HBOR-a, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, donio je odluku o opozivu predsjednika i članova Uprave HBOR-a te imenovanju Uprave sukladno

Uredbi o kriterijima za provedbu postupaka odabira i imenovanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine, br. 33/16, 43/16 i 109/16), a najviše na vrijeme od šest mjeseci (ista odluka donesena je i 1. kolovoza 2017.) te je Uprava HBOR-a do 15. listopada 2017. djelovala u sljedećem sastavu:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave,
- Martina Jus, članica Uprave.

Odlukom Nadzornog odbora HBOR-a, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, na mandat od pet godina, s danom 16. listopada 2017. imenovana je Uprava HBOR-a u sljedećem sastavu:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave,
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Temeljem Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a i Zakona o reviziji, odlukom Nadzornog odbora osnovan je Revizorski odbor HBOR-a. Revizorski odbor sastavljen je od tri člana od kojih je jedan član Nadzornog odbora HBOR-a, a druga dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti neovisan član, imenuje Nadzorni odbor. Iz redova neovisnih članova Revizorskog odbora, Nadzorni odbor imenuje predsjednika.

Odlukom Nadzornog odbora od 25. srpnja 2017. imenovan je Revizorski odbor. Do trenutka imenovanja funkciju Revizorskog odbora obavljao je Nadzorni odbor.

Revizorski odbor HBOR-a djeluje u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, dekan Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu, predsjednik Revizorskog odbora,

- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, zamjenica predsjednika Revizorskog odbora,
- Aurora Volarević, direktorica Interne kontrole, revizije i rizika u Hrvatskom Telekomu d.d., članica Revizorskog odbora.

Radi osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svodenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke djeluju i sljedeći odbori: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika, Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i Odbor za upravljanje poslovnim promjenama.

Sustav unutarnjih kontrola HBOR-a organiziran je kroz neovisne organizacijske jedinice:

- Neovisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima provodi utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je HBOR u svom poslovanju izložen ili bi mogao biti izložen
- Unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica provodi provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju kontrole rizika i funkciju praćenja usklađenosti, primjenu unutarnjih politika i procedura te postupke u svezi sprječavanja pranja novca
- Neovisna funkcija praćenja usklađenosti organizira, koordinira i usmjerava aktivnosti praćenja usklađenosti na razini HBOR-a, savjetuje o pitanjima

usklađenosti, upravlja mjerama koje se poduzimaju radi umanjivanja rizika usklađenosti, objedinjuje podatke o praćenju usklađenosti, identificira i ocjenjuje rizike usklađenosti i o tom redovito podnosi izvješća. Osnovna zadaća funkcije praćenja usklađenosti ograničiti je rizik neusklađenosti i na taj način ograničiti i njegove negativne posljedice, osigurati usklađenost svih internih akata i poslovnih procesa s relevantnim propisima te promicati načela etičnog poslovanja.

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO)

Sustav unutarnjih kontrola Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. organiziran je kroz sljedeće neovisne funkcije:

- funkciju praćenja usklađenosti
- funkciju upravljanja rizicima
- funkciju unutarnje revizije i
- aktuarsku funkciju.

HKO ima uspostavljen odgovarajući sustav unutarnjih kontrola temeljen na internom propisu, Pravilniku o sustavu unutarnjih kontrola, čime je povećana vjerojatnost pravovremenog uočavanja prevara, doprinos smanjivanju neopravdanih troškova, smanjivanju zlouporaba i grešaka, sprečavanju neodgovarajućih aktivnosti te smanjenju rizika vezanih za usklađenost sa zakonodavnim okvirom. Društvo uspostavlja stalne i djelotvorne kontrole neovisne o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje odnosno koje prati i nadzire razmjerno svojoj veličini te vrsti, opsegu i složenosti poslovanja u skladu sa svojim profilom rizičnosti.

Pravni status, ustrojstvo i upravljanje u HKO te druga pitanja značajna za poslovanje uređuju se Statutom Društva te sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o osiguranju.

Organi upravljanja društva su Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština. HKO vodi dvočlana Uprava koja odluke donosi u skladu s Poslovníkom o radu Uprave. Sve odluke donose se temeljem principa dvostruke provjere („četiri oka“) uz odgovarajući sustav autorizacija.

HKO nije usvojilo Kodeks korporativnog upravljanja, ali u svom poslovanju dobrovoljno primjenjuje načela Kodeksa korporativnog upravljanja, koji su izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza d.d., u mjeri koliko je to primjereno veličini i stupnju razvoja Društva.

Ova Izjava smatra se dijelom Godišnjeg izvješća Grupe HBOR za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017

OPIS POSLOVANJA

GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK U 2017. GODINI

POSLOVANJE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK

Tijekom 2017. HBOR je obilježio 25 godina rada u kojima je podržao više od 58 tisuća projekata hrvatskih poduzetnika s iznosom od gotovo 160 milijardi kuna od čega se 104,56 milijardi kuna odnosi na odobrene kredite, na izdane garancije 26,09 milijardi kuna, a na mandatne poslove 28,72 milijardi kuna od kojih su najznačajniji poslovi osiguranja izvoznih potraživanja u iznosu 24,28 milijardi kuna.

Tijekom 2017. godine naglasak u poslovanju HBOR-a bio je na razvoju proizvoda i usluga usmjerenih prvenstveno na male i srednje poduzetnike (okvirni krediti s poslovnim bankama i leasing društvima), na implementaciji financijskih instrumenata iz EU fondova (ESIF Krediti za rast i razvoj, ESIF Krediti za energetske učinkovitost), na olakšavanju uvjeta za projekte koji se financiraju iz EU fondova (EU privatni i javni sektor te ruralni razvoj) te na poboljšanju uvjeta za poljoprivrednike i ulaganja javnog sektora.

Kao i u dosadašnjem poslovanju, HBOR je prvenstveno bio usmjeren na pružanje usluga komplementarnih onima poslovnih banaka, unapređenje suradnje s financijskim posrednicima (poslovnim bankama i leasing društvima), daljnju provedbu modela podjele rizika s ciljem poticanja poslovnih banaka na povećanje

kreditnih plasmana, odobrenje kredita sa ili bez državne potpore, projektno financiranje, poslove osiguranja izvoznih potraživanja te poticanje poduzetnika na korištenje raspoloživih sredstava EU fondova i financijskih instrumenata.

Niz uvedenih mjera, od kojih su najznačajnije upravo one koje se odnose na unapređenje suradnje s financijskim posrednicima te sniženje kamatnih stopa i naknada za obradu kreditnih zahtjeva, rezultirao je s 2.428 podržanih projekata s iznosom većim od 7,40 milijardi kuna tijekom 2017. godine. Od ukupno podržanih projekata u ovom razdoblju 2.183 projekta podržana su kreditima u ukupnom iznosu 5,15 milijardi kuna, odobrena je 31 garancija u vrijednosti od 521,93 milijuna kuna te odobreno osiguranje izvoznih potraživanja 1,73 milijardi kuna.

U skladu s osnovnom zadaćom ravnomjernog razvoja svih krajeva Republike Hrvatske, u 2017. godini HBOR je kreditnim sredstvima podržao projekte na području svih županija. U županijama koje su prema indeksu razvijenosti razvrstane u prvu i drugu skupinu ispodprosječno razvijenih, plasirano je gotovo 30 posto ukupno odobrenog iznosa, isto koliko i u županijama koje prema indeksu razvijenosti čine treću skupinu razvijenosti. Ostatak sredstava

odobren je u iznadprosječno razvijenim županijama.

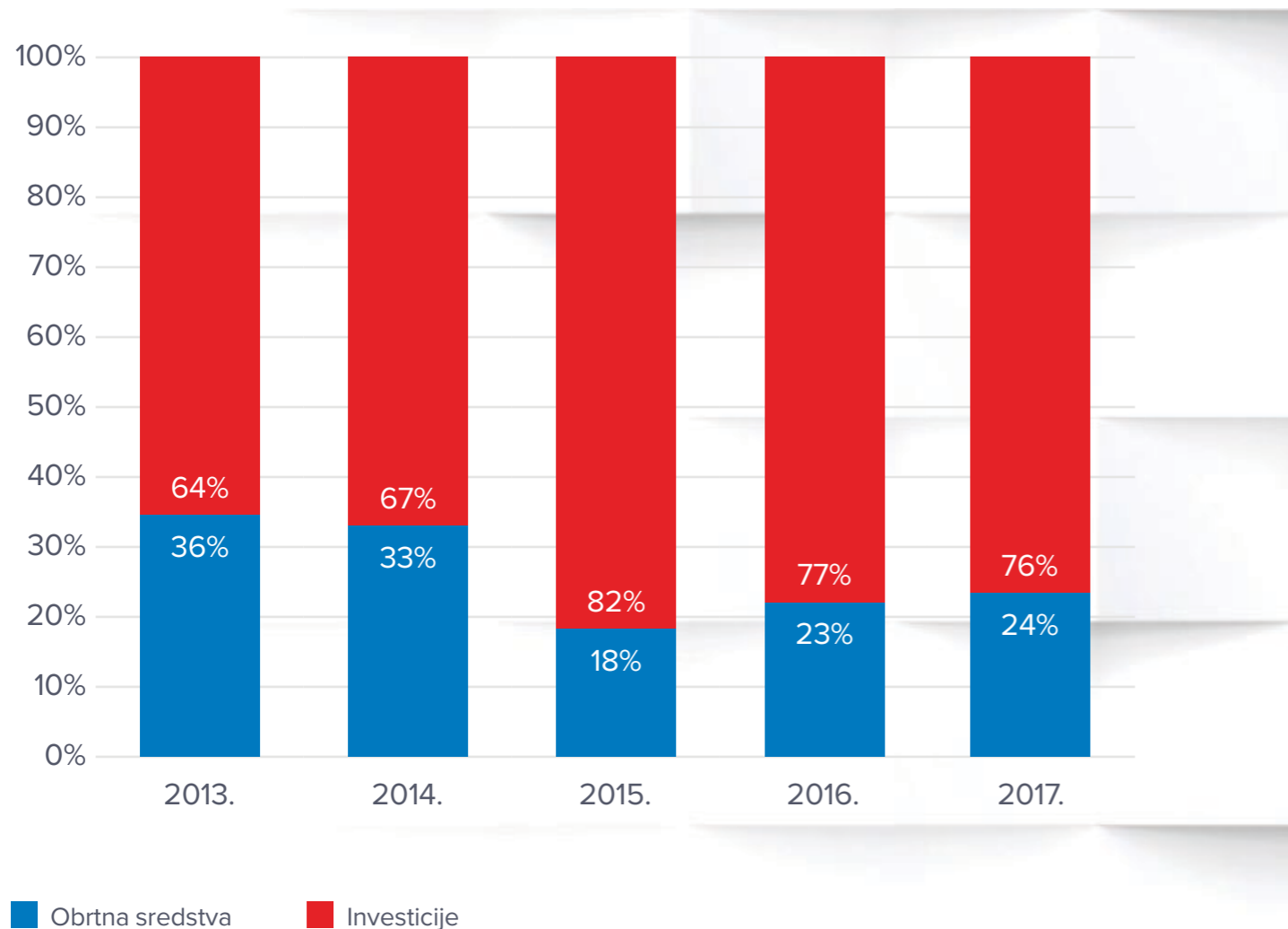
Tijekom 2017. godine od ukupno odobrenih kredita 76 posto bilo je namijenjeno za investicije, a 24 posto za obrtna sredstva.

Rezultat je to i nastavka provođenja mjere sniženja kamatnih stopa za nove investicije za 1 postotni bod koja je u 2017. godini proširena i na projekte obnovljivih izvora energije u slučajevima kada takvi projekti ne sadrže državnu potporu. Tijekom 2017. godine naknada za obradu zahtjeva za sve

kreditne programe bila je snižena s tada važećih 0,8 ili 1 posto na 0,5 posto. Trajanje ove mjere produženo je i za kredite koji će biti odobreni u 2018. godini.

Uz poticanje investicija, u okolnostima koje su nastale vezano za probleme u poslovanju koncerna Agrokor te moguće posljedice na poslovanje poduzetnika koji imaju gospodarsko-financijsku ovisnost o koncernu, omogućeno je kreditiranje obrtnih sredstava u kunama po programu Likvidnost.

Struktura odobrenih sredstava prema namjeni 2013. – 2017.

MALI I SREDNJI PODUZETNICI – 96 POSTO SVIH ODOBRENIH PROJEKATA

Malim i srednjim poduzetnicima po svim programima odobrena su 2.093 kredita, odnosno 96 posto ukupnog broja odobrenih kredita u iznosu od 2,30 milijardi kuna.

Mali i srednji poduzetnici tijekom 2017. godine koristili su sredstva po 32 kreditna programa koji se provode izravno ili putem poslovnih banaka i leasing društava. Zbog jednostavne i efikasne procedure odobrenja okvirnih kredita tijekom 2017. godine najveći broj projekata podržan je putem okvirnih kredita leasing društvima i poslovnim bankama - 1.665 projekata u iznosu od gotovo 900,00 milijuna kuna. Proširenje suradnje s leasing društvima omogućilo je da se samo putem tog distribucijskog kanala odobri 954 ugovora o financijskom leasingu vrijednosti veće od 185,00 milijuna kuna.

Koristeći HBOR-ova sredstava mali i srednji poduzetnici uložili su više od 1,16 milijardi kuna u nove investicijske projekte. Za osjetljive ciljne skupine kao što su mikro poduzetnici, početnici, žene poduzetnice i mladi poduzetnici odobreno je 57,82 milijuna kuna kojima je podržano 205 projekata, dok su mali i srednji poduzetnici za realizaciju projekata sufinanciranih sredstvima EU fondova koristili iznos od gotovo 140,00 milijuna kuna.

Tijekom 2017. godine mali i srednji poduzetnici su, osim spomenutih mjera sniženja naknade, kamatnih stopa za 1 postotni bod i olakšanih uvjeta za financiranje likvidnosti, imali mogućnost

koristiti snižene kamatne stope u okviru Inicijative za zapošljavanje mladih (Jobs for Youth Initiative) Europske investicijske banke kroz koju se financiraju ulaganja malih i srednjih poduzetnika u obrazovanje, vještine i zapošljavanje mladih ljudi. Osnovna značajka Inicijative je ušteda na kamatnoj stopi od 0,50 postotnih bodova za subjekte koji zapošljavaju ili osposobljavaju mlade osobe. Također, sniženje kamatne stope bilo je omogućeno i u okviru InnovFin Programa u suradnji s Europskim investicijskim fondom.

Kao nastavak dugogodišnje poslovne suradnje HAMAG BICRO-a i HBOR-a, u okviru koje su podržani i realizirani brojni projekti malih i srednjih poduzetnika, u ožujku 2017. godine potpisan je i Sporazum o financiranju za izdavanje pojedinačnih jamstava financiranih iz ESI fondova. Predmetni Sporazum predstavlja okvir za nastavak suradnje s ciljem daljnje podrške malim i srednjim poduzetnicima putem HBOR-ovih kreditnih sredstava i jamstava HAMAG BICRO-a.

Također, HAMAG BICRO je u posljednjem kvartalu 2017. godine pokrenuo proces realizacije programa portfeljnih jamstava pozivom poslovnih banaka na iskaz interesa za sudjelovanje u programu. HBOR je, zajedno s još 5 poslovnih banaka, zadovoljio postavljene kriterije te će u 2018. godini nastaviti pregovore o načinu realizacije programa čiji je cilj poduzetnicima dodatno olakšati pristup povoljnim sredstvima financiranja.

INFRASTRUKTURA - ODOBRENO VIŠE OD 1 MILIJARDE KUNA

Ulaganja u poslovnu i turističku infrastrukturu stvaraju preduvjete za kvalitetniji razvoj pojedinog područja i daljnja ulaganja privatnog sektora te stvaranje novih radnih mjesta.

S ciljem poticanja ovakvih ulaganja HBOR je u 2017. godini snizio kamatnu stopu s 3,00 na 2,50 posto za financiranje projekata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i društava u njihovom većinskom vlasništvu, kao i za privatne subjekte koji provode projekte od javnog interesa kojima primarna svrha nije ostvarivanje profita. Nadalje, omogućeno je kreditiranje u kunama bez plaćanja naknade za rezervaciju sredstava kako bi se dodatno smanjilo opterećenje i ukupan trošak za korisnike.

Budući da su jedinice lokalne i regionalne samouprave ključne u povlačenju sredstava iz EU fondova, HBOR je razvio poseban kreditni program za predfinanciranje i sufinanciranje projekata koji se kandidiraju za sredstva EU fondova. Financiranje javnog sektora po ovom programu provodilo se tijekom 2017. godine također uz sniženu kamatnu stopu koja je iznosila 2,50 posto na rok otplate do 15 godina s mogućnošću počeka do 5 godina.

Navedene mjere rezultirale su s 1,17 milijardi kuna odobrenih sredstava za 48 projekata jedinica lokalne i regionalne samouprave.

TURIZAM - PODRŽANO 250 PROJEKATA TURISTIČKOG SEKTORA

HBOR već niz godina povoljnim sredstvima kreditira investicije u turizmu trgovačkih društava, obrtnika, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te ustanova. Namjena ovih kredita produljenje je turističke sezone te se najčešće radi o ulaganjima u poboljšanje i proširenje smještajnih kapaciteta, uvođenje novih usluga i sadržaja. Turistička poduzeća sve više prepoznaju prednosti korištenja bespovratnih sredstava EU fondova za sufinanciranje projekata čiju financijsku konstrukciju također mogu zatvoriti povoljnim kreditnim sredstvima HBOR-a.

Tijekom 2017. godine odobreno je više od 630,00 milijuna kuna za 249 projekata u turizmu. Više od 90 posto iznosa kredita bilo je odobreno za ulaganja u jadranskoj regiji pri čemu prednjači Splitsko – dalmatinska županija s iznosom od gotovo 280,00 milijuna kuna.

U 2017. godini HBOR je nastavio s provođenjem povoljnih uvjeta kreditiranja namijenjenih ulaganjima u turistički sektor uz snižene kamatne stope za 1 postotni bod, što znači da su se kamatne stope za projekte u turizmu kretale od 2 do 3 posto ovisno o uspješnosti poslovanja krajnjeg korisnika i području ulaganja.

Rokovi otplate kredita za investicije prilagođeni su turističkom sektoru te iznose do 17 godina s mogućnošću odobrenja počeka do 4 godine.

Ipak, najveći broj manjih turističkih projekata u 2017. godini, njih 107 u iznosu od 108,00

milijuna kuna, bio je podržan putem okvirnih kredita poslovnim bankama i leasing društvima. Ovakav način financiranja vrlo je dobro prihvaćen kod korisnika zbog brzine i jednostavnosti obrade.

POLJOPRIVREDA - LAKŠE DO KREDITNIH SREDSTAVA

Poljoprivredna proizvodnja jedan je od temelja gospodarskog razvitka Republike Hrvatske.

U okviru posebnih programa kreditiranja namijenjenih financiranju poljoprivrede moguće je realizirati sredstva za pripremu poljoprivredne proizvodnje te ulaganje u osnovna sredstva: opremu, stado, zemljište i građevinske objekte ili u trajne nasade, a poljoprivrednim proizvođačima na raspolaganju je također i kreditni program za zatvaranje financijske konstrukcije za projekte koji se financiraju iz sredstava EU fondova.

Tijekom 2017. godine poljoprivredni sektor podržan je s iznosom od gotovo 300 milijuna kuna, a u drugoj polovici 2017. godine donesen je niz novih mjera s ciljem povećanja ulaganja u poljoprivredu i ubrzanja dinamike povlačenja sredstava iz EU poljoprivrednih i ribarskih fondova.

Tako je za kreditiranje projekata ruralnog razvoja i vinske omotnice sufinanciranih EU fondovima snižena kamatna stopa s prvotnih 3,00 posto na 1,70 posto godišnje za kredite s rokom otplate do 10 godina i 1,90 posto za kredite s duljim rokom otplate.

Prepoznajući specifičnost poslovanja i financiranja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), HBOR je u 2017. godini za sva obiteljska poljoprivredna poduzeća, neovisno o tome jesu li u sustavu PDV-a ili ne, omogućio apliciranje za kredit po svim programima kreditiranja namijenjenim malim i srednjim poduzetnicima po kojima do sada nije bilo moguće kreditiranje projekata OPG-a, uvedena je i mogućnost izravnog kreditiranja OPG-ova koji su u sustavu PDV-a putem određenih programa kreditiranja, a po programima kreditiranja Početnici i Poduzetništvo mladih nositelji OPG-ova izuzeti su od obveze samozapošljavanja po realizaciji ulaganja.

KREDITIRANJE PROJEKATA SUFINANCIRANIH IZ EU FONDOVA - SNIŽENE KAMATNE STOPE ZA SVE SEKTORE

Osim spomenutih programa kreditiranja EU projekata javnog sektora i EU ruralni razvoj, HBOR korisnike sredstava koji se prijavljuju na natječaj iz izvora nekog od EU fondova prati i putem programa kreditiranja EU privatni sektor.

S ciljem poticanja novih ulaganja i pokretanja investicijskog ciklusa te što boljeg korištenja sredstava ESI fondova, HBOR je, uz uvažavanje ograničenja vezanih uz državne potpore, osim sniženja kamatnih stopa po programima EU ruralni razvoj i EU javni sektor dodatno snizio kamatne stope za određene namjene i po programu EU privatni sektor i to na 2,40

postu za kredite ugovorene uz rok otplate do 10 godina i 2,70 posto za kredite ugovorene uz rok otplate dulji od 10 godina.

Svi ovi kreditni programi omogućavaju financiranje prihvatljivih, ali i neprihvatljivih troškova, odnosno zatvaranje financijske konstrukcije cjelokupne investicije. Kreditiranje se provodi izravno i putem poslovnih banaka. Sredstva granta u određenim slučajevima mogu se koristiti za umanjenje glavnice kredita, a kod izravnog kreditiranja HBOR priznaje do 70,00 posto bespovratnih sredstva za vlastito učešće korisnika u projektu. Uz navedeno, HBOR korisnicima bespovratnih sredstava iz izvora EU fondova nudi i jamstva za povrat predujma, i to za korisnike koje izravno kreditira, a koji planiraju koristiti EU predujam.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI IZ EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA

Osim poticanja korištenja bespovratnih sredstava EU fondova, HBOR je tijekom 2017. godine poduzetnicima omogućio korištenje prednosti Financijskih instrumenata iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

„ESIF Krediti za rast i razvoj“

U listopadu 2017. godine potpisan je Sporazum o financiranju za provedbu financijskog instrumenta „ESIF Krediti za rast i razvoj“ između HBOR-a i financijskih posrednika: Erste & Steiermärkische Bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d.

Putem ovog financijskog instrumenta, mali i srednje veliki poduzetnici imaju na raspolaganju oko 1,50 milijardu kuna povoljnih sredstava za dugoročne investicijske kredite, s rokovima otplate do 12 godina, odnosno do 17 godina u sektoru turizma.

Kreditni iz ovog financijskog instrumenta financiraju se 50 posto iz izvora Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) po kamatnoj stopi od 0 posto, a 50 posto iz izvora poslovnih banaka po tržišnoj kamatnoj stopi koju utvrđuje poslovna banka. Ovakav način financiranja znači da je u konačnici kamatna stopa za poduzetnike upola niža od one koju bi ostvarili bez korištenja sredstava ESIF-a.

Kroz suradnju s financijskim posrednicima i razgranatu mrežu njihovih poslovnica, financijski instrument dostupan je na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

„ESIF Krediti za energetske učinkovitost“

U prosincu 2017. godine potpisan je Sporazum o financiranju između HBOR-a i Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za provedbu novog financijskog instrumenta „ESIF Krediti za energetske učinkovitost“ u zgradama javnog sektora. Radi se o financijskom instrumentu vrijednosti 190,00 milijuna kuna za koji su sredstva osigurana iz ESIF-a. Cilj je podupiranje ulaganja u energetske učinkovitost te poticanje korištenja obnovljivih izvora

energije u zgradama javnog sektora radi postizanja energetske uštede koje će rezultirati smanjenjem potrošnje energije za grijanje/hlađenje na godišnjoj razini od najmanje 50 posto. Kredite će izravno odobravati HBOR.

HRVATSKI IZVOZ - PODRŽAN IZNOSOM OD 4,59 MILIJARDI KUNA

Provođenjem programa poticanja izvoza HBOR nastoji doprinijeti povećanju konkurentnosti i vrijednosti hrvatskog izvoza te poboljšati prepoznatljivost i kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga na svjetskom tržištu.

U okviru zadaće poticanja izvoza, HBOR putem programa kreditiranja, izdavanja činidbenih garancija po nalogu izvoznika i osiguranja izvoznih potraživanja prati izvoznike u svim fazama izvoza, počevši od pregovaranja pa do konačne naplate ostvarenog izvoza. HBOR je, kao hrvatska izvozna banka i izvozno-kreditna agencija, razvio sustav financijske potpore izvoznicima kakve imaju i druge izvozne banke i izvozno-kreditne agencije kako bi izvoznici mogli ravnopravno konkurirati na međunarodnom tržištu.

Uz programe namijenjene isključivo izvoznim poslovima, HBOR izvoznike prati i kratkoročnim i dugoročnim kreditnim linijama uz povoljne kamatne stope. Tako su izvoznicima na raspolaganju investicijski krediti namijenjeni npr. proširenju i modernizaciji proizvodnje, izgradnji novih pogona, ali i različiti krediti za obrtna sredstva koji nisu nužno vezani isključivo za izvozni posao, već je korištenje tih sredstava namijenjeno povećanju konkurentnosti poduzetnika, što je i preduvjet za ostvarivanje uspješnog izlaska na inozemno tržište.

Hrvatske izvoznike HBOR je tijekom 2017. godine podržao sredstvima u ukupnom iznosu od 4,59 milijardi kuna: izvoznicima je po svim programima odobreno ukupno 377 kredita u iznosu od 2,36 milijardi kuna što je činilo 46,00 posto ukupne kreditne aktivnosti, kroz police osiguranja izvoza osiguran je izvozni promet u vrijednosti 1,73 milijardi kuna i odobreno 17 izvoznih bankarskih garancija po nalogu izvoznika u iznosu od gotovo 500,00 milijuna kuna.

U 2017. godini izmijenjeni su kriteriji prihvatljivih korisnika za izravno kreditiranje, čime je omogućeno većem broju potencijalnih korisnika apliciranje za kreditna sredstva i omogućeno je izravno kreditiranje za iznose veće od 1,50 milijuna kuna za pripremu roba za izvoz.

POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA U 2017. GODINI

Poslovi osiguranja izvoza obuhvaćaju programe osiguranja kroz koje HBOR može osigurati izvoznikova potraživanja za isporučenu robu i usluge inozemnim kupcima, financijske kredite banaka za pripremu izvoza ili za financiranje kupaca u inozemstvu, činidbene garancije izdane za izvoz kao i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja privatnim kreditnim osigurateljima i to za one rizike koje nije moguće osigurati, odnosno reosigurati na privatnom tržištu.

HBOR je u 2017. godini kroz poslove osiguranja izvoza pratio hrvatske izvoznike kapitalnih projekata, ali isto tako i mala te srednja društva za izvoz robe široke potrošnje.

Sažetak rezultata po poslovima osiguranja izvoza u mil kn

Opis	2016.	2017.
Ukupno odobrena osigurana svota	759,52	1.002,32
Ukupno osigurani izvozni promet	1.440,00	1.727,86
Bruto izloženost na 31.12.	1.660,00	2.130,00
Naplaćena premija osiguranja	15,98	14,46
Isplaćene odštete osiguranicima	8,81	30,04
Regresne naplate od dužnika	1,50	0,04
Stanje Garantnog fonda na 31.12.	332,36	327,95

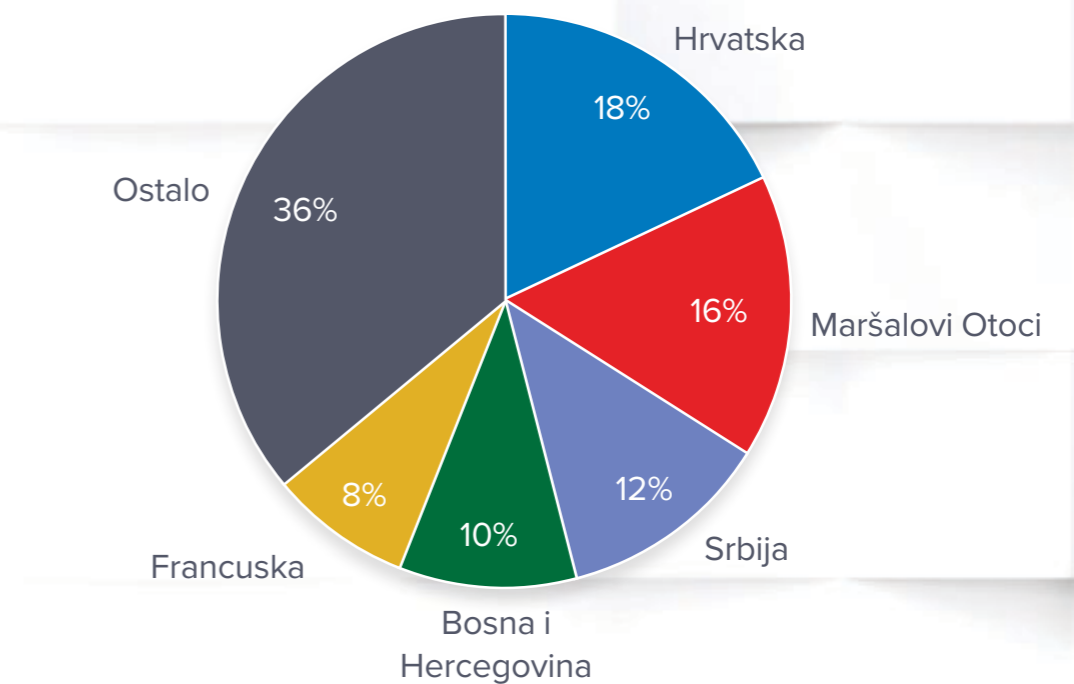
Hrvatskim izvoznicima i bankama koje financijski prate izvoznike HBOR je u 2017. godini odobrio ukupnu osiguranu svotu u vrijednosti od 1,0 milijarde kuna, što predstavlja povećanje za 242,80 milijuna kuna, odnosno porast od 31,97 posto u odnosu na 2016. godinu.

UKUPNO OSIGURANI IZVOZNI PROMET

HBOR je u 2017. godini ukupno osigurao izvozni promet hrvatskih izvoznika u visini od 1,73 milijardi kuna, što predstavlja povećanje za 285,46 milijuna kuna, odnosno porast od 19,79 posto u odnosu na 2016. godinu.

HBOR je kroz programe osiguranja izvoza u 2017. godini podržao izvoz hrvatskih roba i usluga u 54 zemlje svijeta.

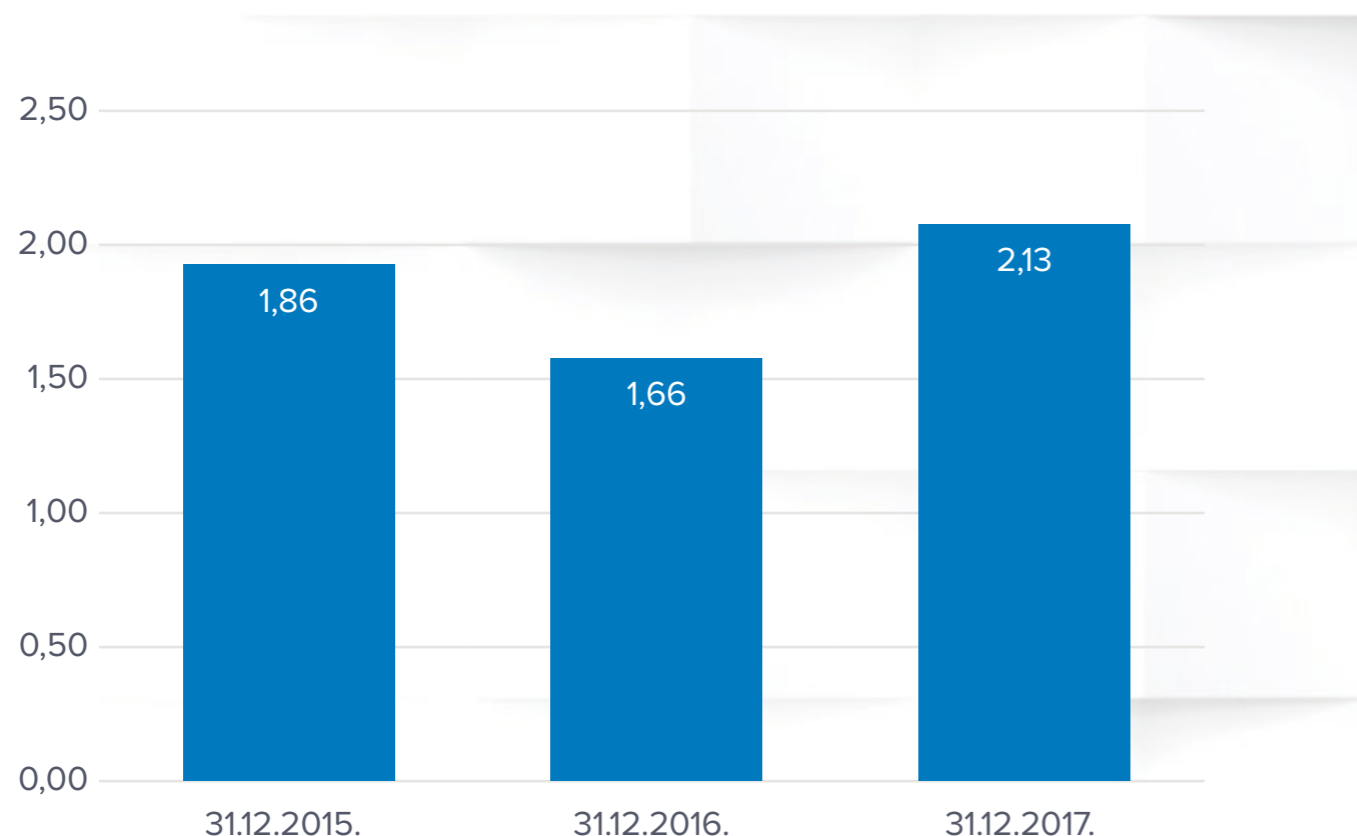
Osigurani promet u 2017. godini, po zemljama

BRUTO IZLOŽENOST

Na dan 31. 12. 2017. bruto izloženost HBOR-a po poslovima osiguranja izvoza iznosila je 2,13 milijardi kuna, što predstavlja povećanje za 470 milijuna kuna, odnosno porast od 28,31 posto u odnosu na isti dan 2016. godine. Na porast bruto izloženosti u najvećoj mjeri je utjecao porast bruto izloženosti po Programu osiguranja kredita inozemnom kupcu i Programu osiguranja kredita za pripremu izvoza u okviru kojih je podržan izvoz kapitalnih dobara i robe široke potrošnje.

Pregled izloženosti po poslovima osiguranja po godinama
u mlrd kn

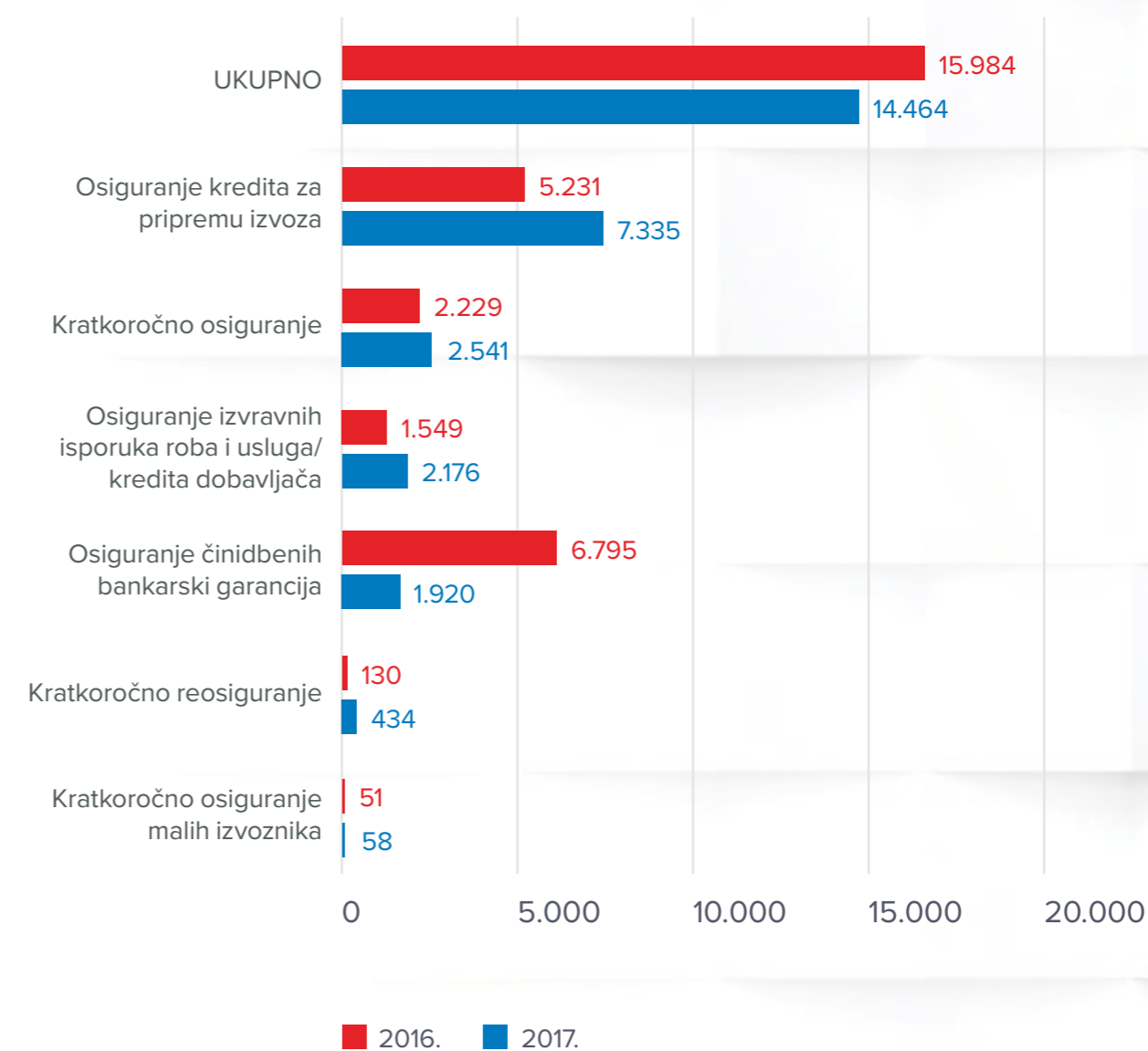

NAPLAĆENA PREMIJA OSIGURANJA

Po poslovima osiguranja izvoza u 2017. godini naplaćeno je 14,46 milijuna kuna premije osiguranja.

Naplaćene premije osiguranja po vrstama osiguranja u 2016. i 2017. godini

u tis kn

ISPLAĆENE ODŠTETE

Tijekom 2017. godine isplaćena je jedna odšteta u ukupnom iznosu od 30,04 milijuna kuna, a radi se o prvoj odšteti koja je isplaćena po Programu osiguranja izvoznih činidbenih bankarskih garancija. Navedena odšteta isplaćena je banci koja je platila po garancijama za povrat avansa i garancijama za dobro izvršenje posla koje je izdala za izvozni posao gradnje i isporuke 6 obalnih ophodnih brodova Grčkoj.

REGRESNE NAPLATE OD DUŽNIKA

U 2017. godini regresno je naplaćeno ukupno 40,00 tisuća kuna po osnovi ranije isplaćenih odšteta za dužnike iz Italije, Hrvatske, Crne Gore, Njemačke i Srbije.

OSIGURANJE I REOSIGURANJE KRATKOROČNIH IZVOZNIH POTRAŽIVANJA

HBOR je u 2017. godini osigurao 879,79 milijuna kuna izvoza robe široke potrošnje, što predstavlja povećanje za 137,66 milijuna kuna, odnosno porast od 18,55 posto u odnosu na 2016. godinu. Kroz programe osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih ponajviše su podržani izvoznici koji se bave proizvodnjom staklene ambalaže, teretnih vagona, farmaceutskih pripravaka, proizvoda od drva, proizvoda od aluminija, solarnih panela te trgovinom na veliko.

Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Francuskoj, Makedoniji i Italiji.

OSIGURANJE KRATKOROČNIH IZVOZNIH POTRAŽIVANJA ZA MALE IZVOZNIKE

Program osiguranja naplate izvoznih potraživanja za male izvoznike namijenjen je izvoznicima s godišnjim izvoznim prometom do 2,00 milijuna eura, odnosno onima koji tek započinju s prodajom svojih proizvoda i usluga na inozemnom tržištu.

Za ovu skupinu izvoznika tijekom 2017. godine odobreno je osiguranje u ukupnom iznosu od 5,52 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 1,00 milijun kuna, odnosno porast od 21,00 posto u odnosu na 2016. godinu. Većina podržanih poslova odnosila se na izvoz prerađivačke industrije koji se odnosi na izvoz sanitarija, ambalaže od plastike, proizvode od papira i kartona, drvnih proizvoda, knjiga i sl.

OSIGURANJE IZRAVNIH ISPORUKA ROBA I USLUGA/KREDITA DOBAVLJAČA

Po programu osiguranja izravnih isporuka roba i usluga, u 2017. godini odobren je osigurani izvozni promet od 13,68 milijuna kuna kojima su osigurane isporuke LTE opreme, pripadajućeg softvera te proširenja mreže i pripadajućih usluga za kupca u Armeniji.

OSIGURANJE KREDITA INOZEMNOM KUPCU ILI BANCI INOZEMNOG KUPCA

Po programu osiguranja kredita inozemnom kupcu u 2017. godini odobreno je osiguranje kredita u iznosu od 279,12 milijuna kuna u svrhu isporuke kruzera za polarna krstarenja koji će ploviti pod nizozemskom zastavom za inozemnog kupca koji je registriran na Maršalovim Otocima. Navedeni projekt je prvi takve vrste za jedno hrvatsko brodogradilište. Predmetno odobrenje je ujedno i vrijednosno najznačajniji podržan posao po svim programima osiguranja izvoza u 2017. godini.

OSIGURANJE KREDITA ZA PRIPREMU IZVOZA

Kroz Program osiguranja kredita za pripremu izvoza tijekom 2017. godine odobreno je pokriće kredita u visini od 304,36 milijuna kuna, čime je bankama omogućeno financiranje obrtnih sredstava izvoznika u fazi proizvodnje robe za izvoz.

Temeljem odobrenog osiguranja podržani su izvoznici iz sektora brodogradnje, proizvodnje motornih vozila, ribarstva, tekstilne industrije, metalne industrije i drvne industrije.

OSIGURANJE IZVOZNIH ČINIDBENIH BANKARSKIH GARANCIJA

HBOR je tijekom 2017. godine odobrio osiguranje za izdane bankarske garancije u ukupnoj vrijednosti 245,38 milijuna kuna, što predstavlja porast za 19,75 milijuna kuna odnosno 8,75 posto u odnosu na 2016. godinu.

Vrijednosno su najznačajnije osigurane garancije za izvoznike iz sektora energetike na tržištima Norveške i Ukrajine te iz sektora građevine na tržištima Alžira i Crne Gore.

Tijekom 2017. godine izmijenjeni su uvjeti Programa osiguranja izvoznih činidbenih bankarskih garancija s ciljem da policia osiguranja bude bankama prihvatljiv instrument osiguranja te dodatan poticaj za praćenje izvoznika prilikom izlaska na izvozna tržišta.

PRIBAVLJANJE SREDSTAVA: OSIGURANI POVOLJNI IZVORI FINANCIRANJA U IZNOSU VEĆEM OD 500 MILIJUNA EURA

Kako bi se osigurala sredstva za daljnje povoljno praćenje projekta hrvatskih gospodarstvenika, HBOR je u 2017. godini nastavio s dugogodišnjom uspješnom suradnjom s međunarodnim financijskim institucijama.

Tako je u ožujku 2017. godine zaključen ugovor o kreditu s EIB-om u iznosu od 44,00 milijuna eura za financiranje projekta u turizmu, u studenom je zaključen ugovor o kreditu u iznosu od 250,00 milijuna eura za financiranje projekata malih i srednjih poduzetnika, a u prosincu ugovor o kreditu u iznosu 100,00 milijuna eura za financiranje projekata srednje kapitaliziranih poduzeća i drugih prioriteta.

Što se tiče ostalih aktivnosti pribavljanja sredstava, HBOR je u rujnu 2017. godine s Bayerische Landesbank sklopio ugovor o kreditu u iznosu od 33,30 milijuna eura za potrebe izgradnje vjetroelektrana u Republici Hrvatskoj.

U studenom 2017. godine, s Razvojnou bankom Vijeća Europe (CEB) potpisan je ugovor o kreditu u iznosu od 100,00 milijuna eura namijenjen financiranju projekata malih i srednjih poduzetnika te lokalne i regionalne samouprave i/ili drugih subjekata javnog sektora.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Temeljem Zakona o HBOR-u Banka je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja. Banka u procesu upravljanja rizicima kontinuirano utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Način, postupci i učestalost procjene, odnosno mjerenja rizika propisani su internim aktima Banke. U svakodnevnom poslovanju Banka upravlja kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke, valutnim rizikom, operativnim rizikom i rizikom eksternalizacije putem politika, procedura, metodologija, pravilnika, limita te kontrola.

Banka ima funkcionalno i organizacijski odvojenu i neovisnu organizacijsku jedinicu za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje nadzor i kontrolu rizika kojima je Banka u svom poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Svoju funkciju ostvaruje i analizom, davanjem prijedloga i preporuka za adekvatno upravljanje izloženošću kreditnim i nekreditnim rizicima, zatim razvojem politika, pravilnika, procedura i metodologija vezanih za rizike, predlaganjem i praćenjem poštivanja usvojenih limita izloženosti, izvješćivanjem Uprave i nadležnih odbora o rizicima i sl.

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Banka uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Banke kao posebne financijske institucije. O rezultatima mjerenja i procjene te provedenih analiza iz područja rizika izvještavaju se odbori za upravljanje rizicima, Uprava i Nadzorni odbor. Utvrđen je sustav limita za upravljanje, praćenje i kontrolu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, kamatnog rizika u knjizi banke i valutnog rizika. Banka provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se o rezultatima istih izvještavaju nadležna tijela HBOR-a. Kontinuirano se razvijaju sustavi pro-aktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

Uprava HBOR-a odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje i provođenje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za ostvarenje svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja delegirala na četiri odbora za upravljanje rizicima:

- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom - upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom u okviru propisanih politika, pravilnika i procedura kojima je regulirano ovo područje
- Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika - upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih politika, pravilnika, procedura i ostalih internih akata vezanih uz kreditni rizik
- Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a - upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije
- Odbor za upravljanje poslovnim promjenama - upravlja poslovnim promjenama

(koordinacija postupka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i efikasnog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Bazelskog odbora primjenjivim na HBOR kao posebnu financijsku instituciju.

Kreditni rizik

Banka kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Uprava HBOR-a vodi konzervativnu politiku upravljanja kreditnim rizikom. Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja, zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom - Procedurama upravljanja kreditnim rizikom, koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita). Procedure upravljanja kreditnim rizikom sveobuhvatan su dokument koji obuhvaća i zasebne metodologije namijenjene ocjeni različitih ciljnih skupina klijenata.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Banka odobrava putem poslovnih banaka koje snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika. Radi lakše dostupnosti sredstava HBOR-a, dio svojih plasmana Banka plasira po modelima podjele rizika s poslovnim bankama. Svi izravni plasmani i plasmani uz podjelu rizika uglavnom su osigurani hipotekom na nekretninama i ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Banka pribavlja jamstvo HAMAG BICRO-a te ostale vrste jamstava i garancija. Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Banka je odredila potreban omjer visine plasmana i vrijednosti osiguranja.

Banka kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na područja posebne državne skrbi. Kreditni rizik rasprostranjen je po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Banka nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnom strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Banka osigurava adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim rizikom i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Banke u rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja navedenim rizicima.

Rizik likvidnosti

Temeljna načela upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđena su internim aktima te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, Banka je uspostavila sustav limita te prati i kontrolira njihovo poštivanje, održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom likvidnosti Banka prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Banka nema depozite građana te nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti. Praćenje rizika likvidnosti Banka provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja. Pravilnikom o upravljanju rizikom likvidnosti utvrđeni su signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake kao i nastupa krize likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi banke

Temeljna načela upravljanja kamatnim rizikom Banke utvrđena su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Banka provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni se jaz izrađuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Banke na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Temeljna načela upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđena su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su

metode za mjerenje, odnosno procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Banka prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Banka za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te redovito izvještava nadležna tijela o najvećim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su krovnim aktom Politike upravljanja operativnim rizikom, uspostavljena je struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom čiji je cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja HBOR-a.

Rizik eksternalizacije

Banka upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a primjenjivom na Banku kao posebnu financijsku instituciju. Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Upravu i Nadzorni odbor Banke.

Pregled kvalitete imovine HBOR-a

Republika Hrvatska je 28. travnja 2016. usvojila Nacionalni program reformi za 2016. godinu i Program konvergencije Hrvatske za 2016. godinu, kojim se između ostaloga, obvezala na provedbu Pregleda kvalitete imovine HBOR-a u skladu s smjernicama Europske središnje banke - ECB (dalje u tekstu: AQR - Asset Quality Review). Slijedom navedenog, tijekom

2017. godine proveden je AQR od strane revizorske kuće PriceWaterhouseCoopers (dalje u tekstu: PwC).

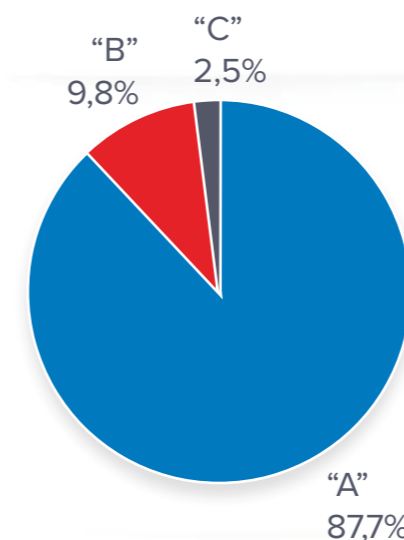
Cilj AQR-a je bio utvrditi područja u kojima HBOR eventualno odstupa od uobičajenih računovodstvenih načela i tržišnih standarda, te utvrditi moguće prilagodbe knjigovodstvene vrijednosti imovine HBOR-a na dan 31. prosinca 2016.

Temeljem pregleda kreditnog portfelja, procesa i politika te uvažavajući postojeće projekte usklađivanja poslovanja HBOR-a s poslovnom praksom u bankarstvu kao i implementacija Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja IFRS9 (usvajanje novog Pravilnika o upravljanju kreditnim rizikom, automatizirani izračun baznog kreditnog rejtinga društava i sl.) nisu utvrđena materijalno značajna odstupanja.

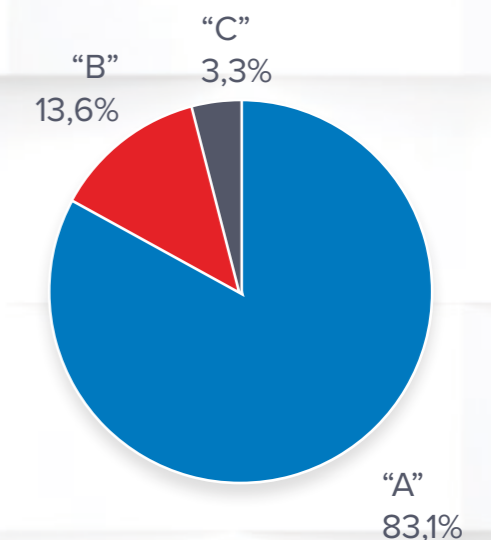
Ukupni portfelj HBOR-a na dan 31. 12. 2017. iznosio je oko 36.828,8 milijuna kuna. Od ukupnog portfelja, u rizičnu skupinu „A“ razvrstano je 87,70 posto, u rizičnu skupinu „B“ 9,80 posto te 2,50 posto u rizičnu skupinu „C“.

S obzirom na to da krediti čine 72,00 posto ukupnog portfelja, nije izražena značajnija razlika u kvaliteti ukupnog portfelja i ukupnih kredita. U rizičnu skupinu „A“ razvrstano je 83,10 posto ukupnih kredita, a u rizične skupine „B“ i „C“ 16,90 posto ukupnih kredita.

Ukupni portfelj po rizičnim skupinama 31.12.2017.

Ukupni bruto krediti po rizičnim skupinama 31.12.2017.

PLAN ULAGANJA ZA EUROPU

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske HBOR-u su, kao nacionalnoj razvojnoj banci, povjereni ključni poslovi u vezi s provedbom Plana ulaganja za Europu.

U provedbi Plana ulaganja za Europu, HBOR surađuje s tijelima državne uprave, agencijama i drugim pravnim osobama s javnim ovlastima koje su imenovale nacionalne koordinate za podršku provedbi Plana ulaganja za Europu.

HBOR je u protekle dvije godine pokrenuo niz aktivnosti s ciljem upoznavanja privatnih i javnih investitora te ključnih partnera o mogućnostima dostupnima u okviru Plana ulaganja za Europu pa tako tijekom 2017. godine možemo istaknuti sljedeće aktivnosti:

- Aktivnosti vezane uz promociju i upoznavanje ključnih dionika s Planom ulaganja za Europu
- Aktivnosti vezane uz pronalazak postojećih privatnih i javnih projekata u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2017. godine HBOR je aktivno sudjelovao na pronalasku potencijalnih projekata koji se mogu kandidirati za neki oblik financijskog praćenja i/ili savjetodavne pomoći od strane Grupe EIB. Kao najznačajnije projekte iz Republike Hrvatske odobrene u 2017. godini ističemo:

- a. projekt iz sektora turizma – odobren u siječnju u iznosu od 60,00 milijuna eura od kojih je putem HBOR-a odobreno 44,00 milijuna eura dok je 16,00 milijuna eura odobrio EIB izravno korisniku, i koji je ujedno prvi privatni projekt podržan u okviru Plana ulaganja za Europu. Ovim projektom se EIB ujedno ponovno otvorio financiranju velikih pojedinačnih projekata u turizmu, što je za Republiku Hrvatsku izuzetno važno u smislu nastavka podrške i razvoja turizma, kao i uključenja novih investitora u ovaj sektor.
- b. projekt iz sektora energetike – odobren u lipnju ukupne investicijske vrijednosti 195,00 milijuna eura, a za koji je odobreno financiranje u iznosu od 50,00 milijuna eura.

Osim prije spomenutih projekata, tijekom 2017. godine pokrenuto je strukturiranje još jedne investicije u sektoru energetike, očekivane vrijednosti između 300,00 i 350,00 milijuna eura, kao i projekta u sektoru zdravstva očekivane vrijednosti 130,00 milijuna eura.

Osiguran pristup Europskom savjetodavnom centru za ulaganja

S ciljem podržavanja procesa provođenja mjera za povećanje zaposlenosti, rasta i investicija, HBOR je s EIB-om zaključio Sporazum o suradnji. Cilj Sporazuma je osiguravanje pristupa širokom nizu savjetodavnih usluga Europskog savjetodavnog centra za ulaganja (ESCU) koji svoje usluge pruža na razini EU-a i lokalnoj razini kroz razvojne banke. Glavna svrha ESCU-a je pružanje savjeta ulagačima – privatnim i javnim nositeljima projekata radi pripreme i praćenja projekata.

U suradnji s Ministarstvom financija, Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i ESCU-om 29. ožujka 2017. u Zagrebu je održana radionica s ciljem upoznavanja sa svim mogućnostima dostupnim u okviru ESCU-a s posebnim naglaskom na pripremu, razvoj, financijsko strukturiranje i praćenje provedbe projekata u javnom sektoru. Tijekom radionice prezentirani su projekti iz zdravstvenog i energetskog sektora iz Republike Hrvatske.

Nastavno na navedeno, ESCU je za projekt iz zdravstvenog sektora osigurao besplatnu tehničku pomoć za pripremu i strukturiranje projekta razvoja bolnice u Republici Hrvatskoj. Odabrani konzultanti su u drugoj polovici 2017. godine sudjelovali u izradi strateškog dokumenata bolnice u skladu s trendovima u radu bolničkih sustava te Nacionalnom strategijom razvoja zdravstva u RH.

U suradnji s ESCU-om u pripremi su i drugi projekti u javnom sektoru, kao i nastavak upoznavanja svih dionika s uslugama dostupnim u okviru ESCU-a.

KONTROLA I REVIZIJA

Kontrola i revizija dio je sustava nadzora HBOR-a zadužen za praćenje ukupnog poslovanja temeljenog na zakonitosti i internim aktima HBOR-a, koji se provodi primjenom standarda interne revizije. Kontrola i revizija organizacijski je nezavisna u obavljanju poslova te samostalno određuje način rada, izvještavanja, nalaza, mišljenja i preporuka. Za svoj rad odgovara administrativno Upravi, a funkcionalno Revizorskom i Nadzornom odboru HBOR-a koje izvješćuje tromjesečno odnosno polugodišnje. Temeljem izvješća o reviziji, na prijedlog Kontrole i revizije, Uprava donosi potrebne odluke za poduzimanje korektivnih mjera i aktivnosti.

FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI

Funkcija praćenja usklađenosti uspostavljena je kao neovisna i trajna funkcija. Poslovi praćenja usklađenosti uključuju utvrđivanje i procjenu rizika usklađenosti kojem je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen, savjetovanje Uprave i drugih odgovornih osoba o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila uključujući i informiranje o aktualnostima iz tih područja.

Funkcija praćenja usklađenosti vrši procjenu učinaka koje će na poslovanje HBOR-a imati izmjene relevantnih propisa, procjenjuje usklađenost novih proizvoda ili novih postupaka s relevantnim zakonima i propisima kao i s izmjenama propisa, savjetuje u dijelu pripreme obrazovnih programa vezanih za usklađenost, savjetuje i obrazuje o etičkom ponašanju, sudjeluje u vođenju postupaka po prigovorima i prijavama nepravilnosti te nadzire provedbu i pridržavanje odredbi Kodeksa ponašanja. Funkcija praćenja usklađenosti podnosi periodička izvješća Upravi, Revizorskom i Nadzornom odboru HBOR-a.

LJUDSKI POTENCIJALI

HBOR je 2017. godine obnovio Certifikat Poslodavac Partner, koji dodjeljuje Selectio d.o.o. za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima. Od 2006. godine, kada je HBOR ušao u projekt, prisutan je stalni rast i razvoj u svim segmentima upravljanja ljudskim potencijalima.

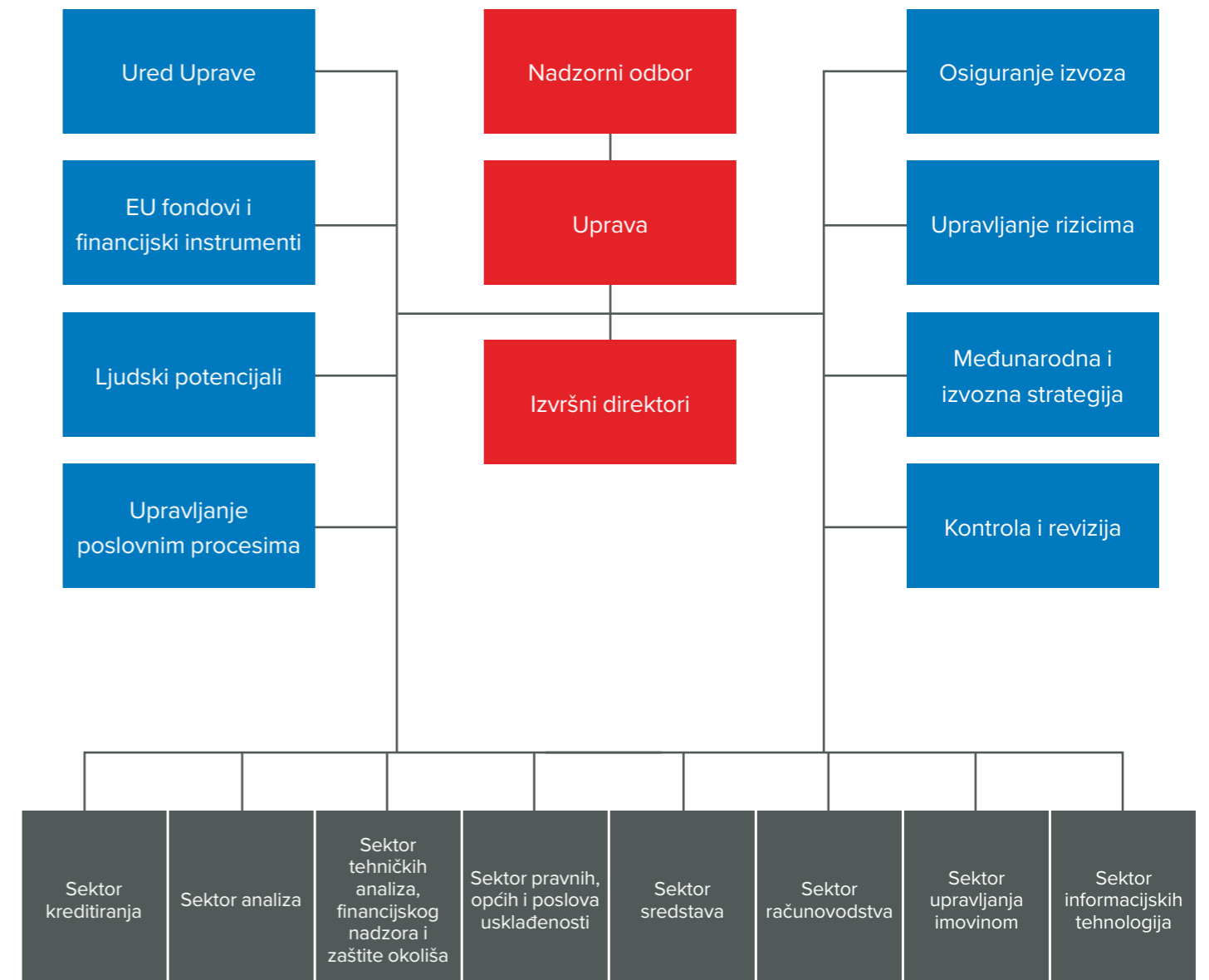
U 2017. godini HBOR je postigao visokih 86 posto ukupnih bodova, zadržavši jednak broj bodova kao u prethodnoj certifikaciji unatoč značajnom postrožavanju standarda po svih 45 procjenjivanih procesa upravljanja ljudskim potencijalima.

Takav rezultat postignut je zbog postavljenih procesa u svih pet ocjenjivanih područja i kontinuiranog rada banke na razvoju procesa upravljanja zaposlenicima kako bi pratila kako interne potrebe u banci, tako i potrebe tržišta.

Cilj procesa upravljanja ljudskim potencijalima jest kvalitetan odabir zaposlenika, njihovo kvalitetno usavršavanje i vođenje, jer samo na taj način Banka može pokazati izvrsnost u svojem radu. Redoviti procesi i aktivnosti upravljanja ljudskim potencijalima pokrivaju cjelokupni tijek karijere zaposlenika u organizaciji te omogućuju podršku menadžmentu u upravljanju ljudskim potencijalima: odabiru zaposlenika i zapošljavanju, upravljanju ciljevima i kompetencijama te nagrađivanju kao i razvoju zaposlenika. Nakon zapošljavanja, koje se provodi po transparentnim selekcijskim kriterijima, novi zaposlenici uključuju se u program uvođenja u posao kroz interne edukacije. Radni učinak svih zaposlenika HBOR-a prati se i dokumentira u kvartalnoj dinamici, a jednom godišnje provodi se proces godišnjih razgovora. Razvoj i usavršavanje u kompetencijama, koje su ključne u poslovima koje zaposlenici obavljaju, provodi se kroz održavanje internih edukacija te kroz sudjelovanje zaposlenika na pojedinačnim eksternim edukacijama.

Na dan 31. prosinca 2017. od ukupno 336 radno aktivnih zaposlenika njih čak 292, odnosno 87,00 posto, bilo je visokoobrazovano prosječne dobi od 42 godine. Žene čine 63 posto, a muškarci 37 posto zaposlenika.

Organizacijska struktura HBOR-a na 31. prosinca 2017.

OSTALE AKTIVNOSTI

Tijekom 2017. godine HBOR je raspisao Javni natječaj za dodjelu donacija „I JA ŽELIM POSAO“ namijenjen projektima koji povećavaju zapošljivost teško zapošljivih, ranjivih i marginaliziranih skupina.

Donacije su dodijeljene za 12 projekata u ukupnom iznosu nešto većem od 580,00 tisuća kuna. Podaci o svim primateljima donacija objavljeni su na HBOR-ovim mrežnim stranicama.

HBOR je u lipnju 2017. godine objavio Izvješće o društvenoj odgovornosti za 2016. godinu. Ovo je HBOR-ovo osmo izvješće o načinu i napretku primjene načela UN Global Compact-a u području ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije. HBOR se krajem 2016. godine uključio u projekt „Prema stvarnoj ravnopravnosti muškaraca i žena – usklađivanje privatnog i poslovnog života“. Cilj projekta je pomoći organizacijama u promjeni stavova, ukazati na stereotipe i uvesti nove oblike organizacijskog ponašanja kroz osvješćivanje važnosti provođenja mjera za usklađenje privatnih i poslovnih obaveza kako bi zaposlene majke mogle nesmetano razvijati profesionalnu karijeru uz istodobno odgovorno roditeljstvo, te kako bi se radni uvjeti prilagodili povećanim obiteljskim obavezama očeva. Temeljem provedene revizije predložene su konkretne politike i mjere na čiju se primjenu HBOR obvezao čime je, u prosincu 2017. godine, postao nositelj osnovnog MAMFORCE COMPANY® Standarda. Nositelj projekta je Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, a projekt se u većem dijelu financira iz programa REC „Rights, Equality and Citizenship“ Europske komisije.

Međunarodna suradnja i internacionalizacija

HBOR posvećuje posebnu pažnju uspostavljanju i održavanju uspješnih odnosa s međunarodnim financijskim institucijama, razvojnim bankama, izvozno-kreditnim agencijama te udruženjima i klubovima među kojima su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Mreža europskih financijskih institucija za mikro, mala i srednja poduzeća (NEFI), Udruženje banaka Srednje i Istočne Europe (BACEE), Bernska unija, UN-ov Program zaštite okoliša (UNEP FI), UN Global Compact, Međunarodni klub za financiranje razvoja (IDFC), više bilateralnih trgovinskih komora te Europska udruga dugoročnih investitora (ELTI) čiji je HBOR suosnivač. Članstva u navedenim udrugama HBOR koristi kao resurs za stjecanje znanja i razvoj poslovanja banke te kao učinkovit kanal za razmjenu najboljih praksi i specifičnih saznanja članica po različitim pitanjima poslovanja.

Od početka 2017. godine HBOR je član Upravljačkog odbora Bernske unije koje je najveće udruženje izvozno-kreditnih agencija u svijetu. Navedeno članstvo je rezultat dugogodišnje aktivne uloge HBOR-a u navedenom udruženju te omogućuje predstavniku HBOR-a da u dvogodišnjem mandatu promiče HBOR u dijelu osiguranja izvoza te sudjeluje u radu oko važnih pitanja i kreira rad samog udruženja.

HBOR je u rujnu 2017. godine bio domaćin skupa radnih sastanaka Međunarodnog kluba

za financiranje razvoja (IDFC). Glavne teme sastanka bile su održivi razvoj, financiranje infrastrukture, suradnja u području financiranja izvoza, priprema projekata, klimatske promjene i druge operativne teme. Ovaj sastanak bio je prilika za jačanje suradnje s partnerima s dalekih tržišta.

U studenom je HBOR potpisao Sporazum o osnivanju Međubankarskog udruženja Narodne Republike Kine i zemalja srednje i istočne Europe čija je svrha uspostava učinkovite suradnje između Narodne Republike Kine i 16 zemalja srednje i istočne Europe s ciljem jačanja ekonomske i financijske interakcije među zemljama članicama.

U 2017. godini u suradnji s Ministarstvom financija nastavljeno je s aktivnostima u Radnoj skupini za kreditiranje i osiguranje izvoza pri Vijeću EU (Export Credits Group). Osim ove suradnje HBOR je nastavio dalje razvijati suradnju s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova u području aktivnosti vezanih za izvoz, razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć te je nastavio djelovati u Međuresornoj radnoj skupini za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć.

Aktivna je bila i suradnja s Hrvatskom gospodarskom komorom i Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta u području internacionalizacije. Također je s ciljem poticanja i podrške izvoznicima nastavljena suradnja s udruženjem Hrvatski izvoznici, a internacionalizacija gospodarstva podržana je i sudjelovanjem u gospodarskoj delegaciji u Rusiji kao i na gospodarskim forumima održanim u Republici Hrvatskoj.

S ciljem jačanja konkurentnosti hrvatskih gospodarstvenika i izvoza te općenito poboljšanja uvjeta poslovanja, naglašena je bila i suradnja sa stranim veleposlanstvima u RH kao i već uspješna dugogodišnja suradnja sa stranim trgovinskim komorama u RH gdje su, sukladno potrebama HBOR-a i hrvatskih gospodarstvenika, predstavnici HBOR-a sudjelovali i u radu relevantnih odbora.

U studenom je pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske održana HBOR-ova 16. međunarodna konferencija o poticanju izvoza. Na konferenciji se okupilo gotovo 300 predstavnika hrvatskih izvoznika, domaćih i međunarodnih institucija i banaka na kojoj je omogućena razmjena znanja i iskustava te stvaranje novih kontakata i prilika za suradnju. U sklopu konferencije održan je panel „Uloga razvojnih banaka u internacionalizaciji gospodarstva“ te dvije radionice: „Financijski instrumenti – Krediti za rast i razvoj“ i „Kako do novih klijenata uz police osiguranja kredita i potraživanja“.

Opća uredba o zaštiti osobnih podataka

GDPR (General Data Protection Regulation) ili Opća Uredba o zaštiti osobnih podataka regulira zaštitu osobnih podataka građana Europske unije. Cilj GDPR-a je pružiti kontrolu građanima EU nad njihovim osobnim podacima i stvoriti visoku i ujednačenu razinu zaštite podataka u EU. Uredba stupa na snagu u svibnju 2018. godine. Kako je HBOR obveznik primjene Uredbe, krajem 2017. godine u suradnji s konzultantskom kućom započeo je proces pripreme HBOR-a za usklađenje s Uredbom radi njene što efikasnije provedbe u

planiranom roku. Usklađenje s Uredbom podrazumijeva uvođenje internih akata i provedbu mjera koje ispunjavaju načela tehničke zaštite podataka i integrirane zaštite podataka.

Područni uredi

Mreža područnih ureda usmjerena je na aktivnosti regionalne dostupnosti HBOR-a, te jačanja vidljivosti banke. Posebno su aktivnosti ureda orijentirane na savjetovanje i informiranje poduzetnika o korištenju HBOR-a kao izvora financiranja ulaganja u pokretanje poslovanja, rast i razvoj.

S obzirom na to da obuhvaćaju teritorij od 14 županija, na područne urede usmjereno je više od 112,00 tisuća aktivnih trgovačkih društava i obrta (ili 55% ukupne populacije poslovnih subjekata u zemlji).

Tijekom 2017. godine održano je ukupno 306 radionica i edukacija, od kojih se 27 radionica odnosi na održavanje radionice „7 koraka do kredita“. Ova je radionica usmjerena na osnaživanje financijske pismenosti potencijalnih poduzetnika. Najčešći sudionici ovih radionica su skupine početnika, mladih poduzetnika i poduzetnica.

Pojedinačna savjetovanja poduzetnika, bilo početnika ili onih s višegodišnjom gospodarskom aktivnošću, područni uredi realiziraju u okviru organiziranja i izvođenja info-dana u suradnji s uredima za gospodarstvo, gospodarskim komorama, poduzetničkim centrima ili razvojnim agencijama. Tijekom 2017. godine održano je ukupno 76 info-dana.

Javnost rada

HBOR osobitu pozornost posvećuje informiranju javnosti o ciljevima rada i mjerama za njihovo ostvarivanje kao i o rezultatima svojih aktivnosti, poštujući pri tome i vodeći računa o propisanoj bankovnoj tajni i njezinoj funkciji. Primjenom različitih oblika informiranja HBOR je i tijekom 2017. godine redovito obavještavao javnost o svim važnijim aktivnostima.

U izvještajnoj godini HBOR je objavio 18 priopćenja kojima je javnost informirana o poslovanju, postignutim poslovnim rezultatima, uvođenju novih i izmjenama postojećih programa. Na mrežnim stranicama HBOR-a javnosti su dostupne sve informacije o radu, osim onih koje podliježu bankovnoj tajni sukladno Zakonu o kreditnim institucijama.

Tijekom izvještajne godine objavljen je 21 postupak javne nabave u elektroničkom oglasniku javne nabave. Od 1. srpnja 2017. na mrežnim stranicama HBOR-a objavljuju se i postupci jednostavne nabave.

Tijekom 2017. godine zaprimljeno je 29 zahtjeva za pristup informacijama sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama.

POSLOVANJE GRUPE HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE

HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O.

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO) dioničko je društvo za osiguranje specijalizirano za osiguranje kratkoročnih potraživanja (rokovi plaćanja do 2 godine) nastalih temeljem prodaje roba i usluga među poslovnim subjektima. Osiguravaju se politički i komercijalni rizici.

U 2017. godini HKO je u ponudi imao sljedeće proizvode osiguranja: osiguranje domaćih i izvoznih potraživanja te osiguranje domaćeg i izvoznog faktoringa.

HKO je u listopadu 2010. godine osnovao društvo Poslovni info servis te je počeo poslovati kao Grupa Hrvatsko kreditno osiguranje (Grupa HKO) i iskazivati konsolidirane financijske podatke. Poslovni info servis d.o.o. (PIS) unutar Grupe HKO zadužen je za provedbu analize i ocjene kreditnih rizika u vezi s poslovima osiguranja.

Na dan 31. prosinca 2017. Grupa HKO je zapošljavala 17 radno aktivnih zaposlenika, od čega je 14 bilo zaposleno u Hrvatskom kreditnom osiguranju d.d., a 3 u društvu PIS. Visoku stručnu spremu ima 15 zaposlenika, a dvoje srednju stručnu spremu.

Vlasnička struktura

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a.

Upravljanje

Statutom Društva uređuje se pravni status, ustrojstvo i upravljanje Društvom te druga pitanja značajna za poslovanje Društva kao i ostala usklađenja sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Zakonu o osiguranju. Tijela koja upravljaju Društvom su: Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština.

Osobe ovlaštene za zastupanje

Uprava

- Zvonimir Samodol, predsjednik Uprave od 1. travnja 2017.
- Ružica Adamović, članica Uprave od 11. listopada 2017.

Promjene u sastavu Uprave tijekom 2017. godine

- Marija Jerkić, odlukom Nadzornog odbora od 1. travnja 2016. obavlja funkciju zamjenice člana Uprave, te joj mandat u Nadzornom odboru miruje. Funkciju zamjenice člana Uprave obavljala je do 31. ožujka 2017.,
- Ksenija Sanjković, članica Uprave do 5. lipnja 2017.,
- Ante Artuković, odlukom Nadzornog odbora funkciju zamjenika člana Uprave obavljao je od 6. lipnja 2017. do 11. listopada 2017.

Prokuristica

Ružica Adamović, do 11. listopada 2017.

Nadzorni odbor HKO-a

Nadzorni odbor HKO-a je u 2017. djelovao u sljedećem sastavu:

- Goran Filipić, predsjednik Nadzornog odbora do 1. ožujka 2017.,
- Tamara Perko, predsjednica Nadzornog odbora od 15. ožujka 2017.,
- Marko Topić, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- Ante Artuković, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora. Mandat mirovao u razdoblju od 6. lipnja 2017. do 11. listopada 2017.,
- Marija Jerkić, članica Nadzornog odbora. Mandat mirovao u razdoblju od 1. travnja 2016. do 31. ožujka 2017.,
- Andreja Mergeduš, članica Nadzornog odbora od 2. siječnja 2017.

Poslovni info servis d.o.o.

Funkciju direktorice PIS-a obavljala je Ružica Adamović do 11. listopada 2017.

Od 11. listopada 2017. funkciju direktorice PIS-a obavlja Jelena Boromisa.

Prokuristica Društva je Ivana Paić.

Revizorski odbor HKO-a

Revizorski odbor HKO-a u 2017. godini djelovao je u sljedećem sastavu:

- Ante Artuković, predsjednik Revizorskog odbora,
- Goran Filipić, zamjenik predsjednika Revizorskog odbora, do 1. ožujka 2017.,
- Andreja Sekušak, članica Revizorskog odbora,
- Marija Jerkić, zamjenica predsjednika Revizorskog odbora, od 29. svibnja 2017.

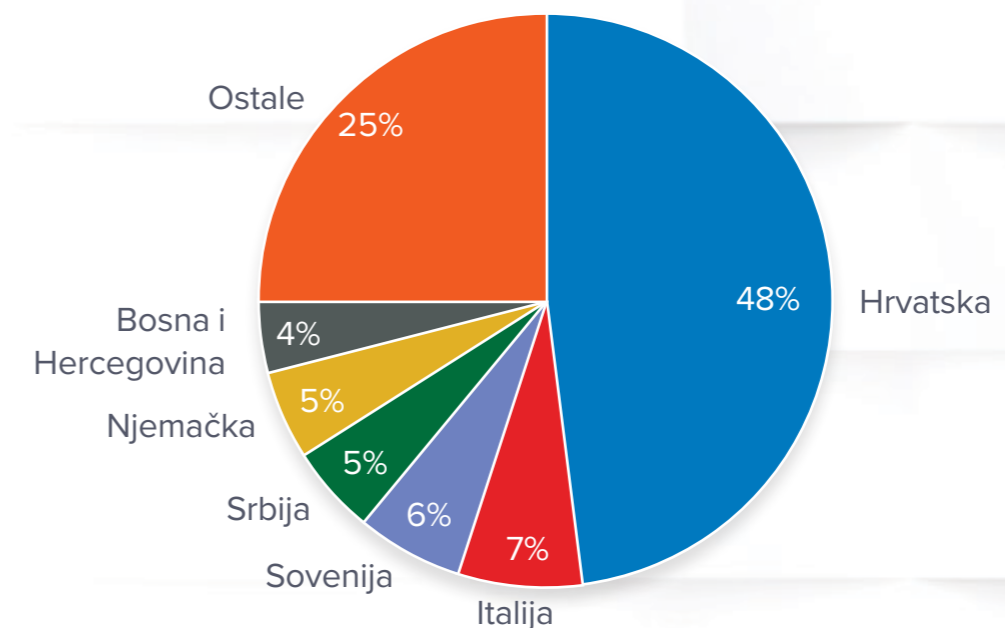
Izveštavanje nadzornih tijela

Društvo je tijekom 2017. godine redovito izvještavalo nadzorna tijela sukladno Zakonu o osiguranju, pravilnicima Hrvatske agencije za nadzor financijskih institucija i drugim važećim propisima o svim relevantnim činjenicama i promjenama u Društvu. Društvo je uredno odgovaralo na sve zahtjeve nadzornih tijela u smislu kontrole poslovanja i dostave podataka Društva.

POSLOVANJE U 2017. GODINI

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. je 2017. godinu završilo sa 131 zaključenim ugovorom o osiguranju. Osiguranjem je pokriveno 4.203 kreditna limita, što je za 38,90 posto više u odnosu na prethodnu godinu. U ukupnoj strukturi limita, na domaća potraživanja se odnosi 2.781 kreditni limit, a 1.422 kreditna limita odnosi se na izvozna potraživanja prema kupcima u 68 zemalja svijeta.

Izloženost po zemljama prema iznosu limita na 31.12.2017.

Ukupni volumen osiguranih poslova u 2017. godini iznosio je 3,90 milijardi kuna, dok je u 2016. iznosio 3,80 milijardi kuna, što predstavlja rast osiguranog prometa u iznosu od 2,63 posto.

Ukupno zaračunata premija u 2017. godini iznosila je 10,59 milijuna kuna što predstavlja pad od 10,33 posto u odnosu na 2016. godinu kada je iznosila 11,81 milijuna kuna.

Društvo je u 2017. godini isplatilo 12 naknada za štete. Ukupni iznos likvidiranih šteta u 2017. godini iznosio je 6,21 milijuna kuna, dok je u prethodnoj godini iznos likvidiranih šteta iznosio 1,72 milijuna kuna. Štete su isplaćene za kupce u Crnoj Gori, Italiji, Mađarskoj, Sloveniji, Srbiji te Hrvatskoj.

Indikatori poslova osiguranja

u tis kn

	2015.	2016.	2017.
Volumen osiguranih potraživanja	3.684.431,54	3.798.540,23	3.904.430,83
Izloženost, na 31.12.	1.579.198,16	1.709.409,46	1.886.028,64
Zaračunata bruto premija	12.167,19	11.814,18	10.594,00
Iznos isplaćenih naknada šteta	2.207,67	1.717,33	6.212,88
Broj aktivnih limita na 31.12.	2.428	3.026	4.203

Troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi Grupe HKO u 2017. godini iznosili su 6,95 milijuna kuna, a na razini društva troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi iznosili su 6,12 milijuna kuna.

Poslovna 2017. godina sedmo je cjelogodišnje razdoblje poslovanja te je Grupa HKO, prije konsolidacije s maticom, ostvarila dobit tekuće godine prije poreza u iznosu od 660,00 tisuća kuna, dok je 2016. godinu završila s dobiti od 1,12 milijuna kuna.

Ukupna imovina Grupe HKO na 31. prosinca 2017. u iznosu od 55,88 milijuna kuna veća je za 7,40 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni kapital je na dan 31. prosinca 2017. iznosio 40,43 milijuna kuna, a neto tehničke pričuve 11,51 milijuna kuna.

NAČELA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Grupa HBOR priprema:

1. nekonsolidirane financijske izvještaje matice - HBOR
2. konsolidirane financijske izvještaje koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom – ovisna društva.

Grupa HBOR pri sastavljanju i prezentiranju godišnjih financijskih izvještaja primjenjuje Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI) slijedom čega članice Grupe HBOR sve podatke i financijske izvještaje za konsolidaciju pripremaju temeljem MSFI-jeva.

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju s ciljem pružanja informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR radi donošenja odgovarajućih ekonomskih odluka od strane njihovih korisnika.

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju sa svrhom dostupnosti informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR-a njihovim korisnicima na redovnoj osnovi te pružanja financijskih podataka o provedbi strategije Grupe HBOR.

Grupa HBOR pri financijskom izvještavanju i objavama primjenjuje sljedeća načela:

- **transparentnost prezentiranja** radi osiguravanja većeg razumijevanja prezentiranih informacija od strane korisnika financijskih izvještaja,
- **dosljednost prezentiranja** unutar svakog izvještajnog razdoblja i između izvještajnih razdoblja,
- **jednostavnost prezentiranja** kako bi se korisnicima omogućilo lakše razumijevanje položaja, uspješnosti poslovanja te promjena financijskog položaja i donošenje odluka,
- **usmjerenost na zahtjeve zakonske regulative** kako bi se osigurala usklađenost,
- **primjena najbolje prakse prezentiranja** primjenjive na djelatnost poslovanja Grupe HBOR uz uvažavanje suvremenih međunarodnih trendova u financijskom izvještavanju, kao i zahtjeva tržišta.

PREGLED FINANCIJSKOG POSLOVANJA U 2017. GODINI

Financijski izvještaji uključuju HBOR i Grupu HBOR. Financijski izvještaji Grupe HBOR uključuju konsolidirane financijske izvještaje HBOR-a i njegovih ovisnih društava. No, usporedno su prikazana i nekonsolidirana financijska izvješća matičnog društva.

U nastavku se daje financijski pregled i pregled poslovanja zasebno za Grupu HBOR i HBOR, kao matično društvo i izvještajni subjekt.

Reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2017. godinu koji se nalaze u prilogu obavilo je revizorsko društvo Ernst & Young d.o.o. te o tome izrazilo pozitivno mišljenje u Izvješću neovisnog revizora.

OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE GRUPE HBOR

S obzirom na veličinu ovisnih društava i obujam njihovog poslovanja u usporedbi s poslovanjem matice, njihovi financijski podaci u početnim godinama Grupe HBOR nisu od značaja da bi se posebno isticali u okviru konsolidiranog financijskog izvještaja te shodno tome nemaju materijalan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje u odnosu na nekonsolidirane izvještaje HBOR-a, kao matičnog društva. Naime, Grupa HKO čini tek 0,20 posto imovine matičnog društva.

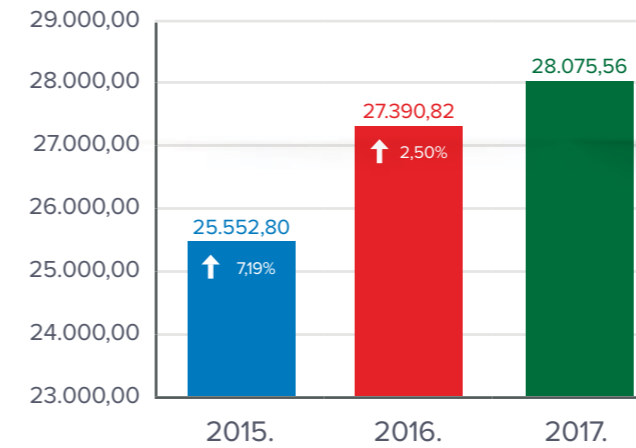
PREGLED NAJVAŽNIJIH FINANCIJSKIH INFORMACIJA GRUPE HBOR

u mil kn

	2015.	2016.	2017.
Ukupna imovina	25.552,80	27.390,82	28.075,56
Bruto krediti	24.722,82	26.343,12	26.332,99
Ukupna glavnica	9.664,54	10.042,70	10.275,78
Ukupni prihodi	927,29	933,67	930,81
Ukupni rashodi	(721,02)	(618,83)	(768,61)
Dobit	206,27	314,84	162,20
Kamatni prihodi	874,00	871,98	867,83
Kamatni rashodi	(474,53)	(452,67)	(390,46)
Neto kamatni prihod	399,47	419,31	477,37

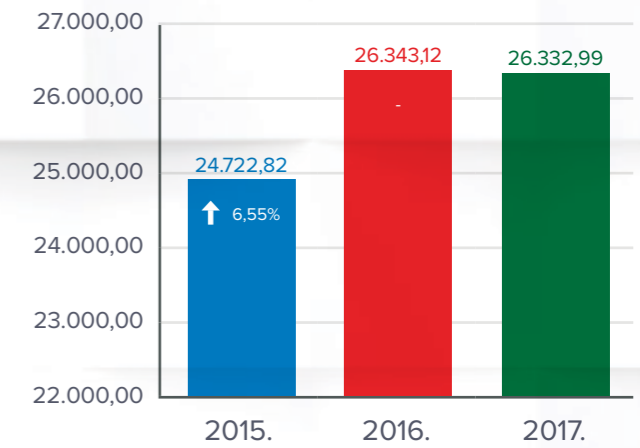
UKUPNA IMOVINA

u milijunima kuna

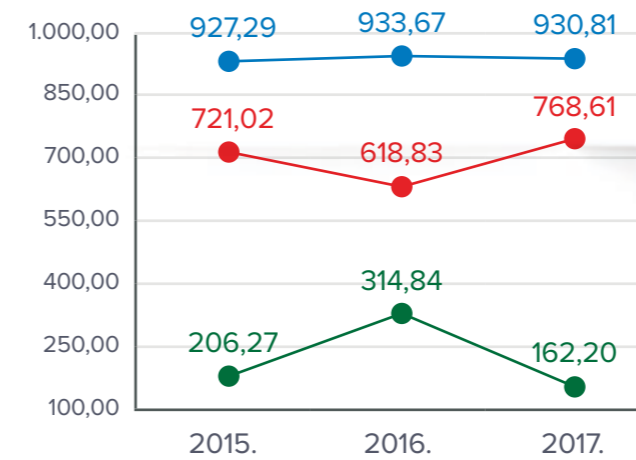
BRUTO KREDITI

u milijunima kuna

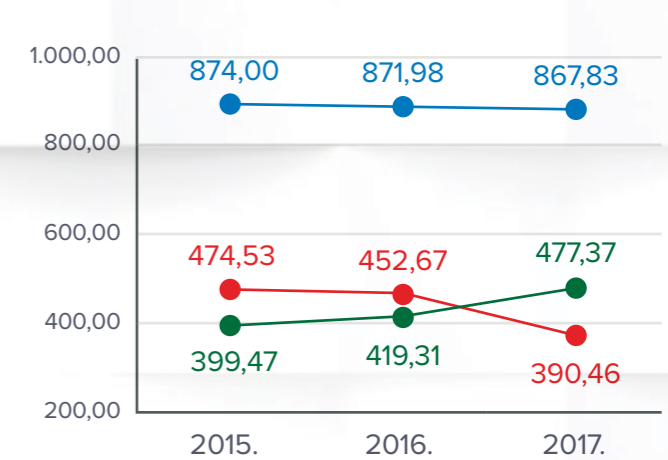
UKUPNI PRIHODI, UKUPNI RASHODI I DOBIT

u milijunima kuna

KAMATNI PRIHODI, KAMATNI RASHODI I KNP

u milijunima kuna

- Ukupni prihodi
- Ukupni rashodi
- Dobit

- Kamatni prihodi
- Kamatni rashodi
- NKP

Rezultat Grupe HBOR

Grupa HBOR je u 2017. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 162,20 milijuna kuna. Ostvarena dobit manja je za 48,48 posto u odnosu na prethodnu godinu, a razlozi se daju u opisu financijskog poslovanja HBOR-a.

Matično društvo temeljem odredbi Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit te porezne obveze na ime poreza na dobit proizlaze isključivo iz aktivnosti ostalih članica Grupe HBOR.

Konsolidirani ukupni prihodi u 2017. godini iznose 930,81 milijuna kuna, dok ukupni rashodi iznose 768,61 milijuna kuna.

U strukturi prihoda Grupe HBOR najveći dio, tj. 93,23 posto odnosi se na prihode od kamata kao rezultat poslovanja matičnog društva.

U dijelu ukupnih rashoda, najveći dio čine rashodi od kamata i to 50,80 posto koji proizlaze iz poslovanja matičnog društva.

Konsolidirani operativni troškovi u 2017. godini iznose 159,00 milijuna kuna, a čine ih opći i administrativni troškovi te ostali troškovi poslovanja.

Ukupan broj radno aktivnih zaposlenika u Grupi HBOR na dan 31.12.2017. godine je 353, dok je na kraju 2016. godine broj radno aktivnih zaposlenika u Grupi HBOR iznosio 346.

Imovina i obveze Grupe HBOR

Ukupna imovina Grupe HBOR na konsolidiranoj osnovi iznosi 28.075,56 milijuna kuna i povećana je za 2,50 posto u odnosu na početak godine. Razlozi ovakvog trenda daju se u opisu financijskog poslovanja HBOR-a.

U strukturi imovine najveće učešće odnosi se na kreditno poslovanje matičnog društva te neto krediti čine 82,70 posto ukupne imovine.

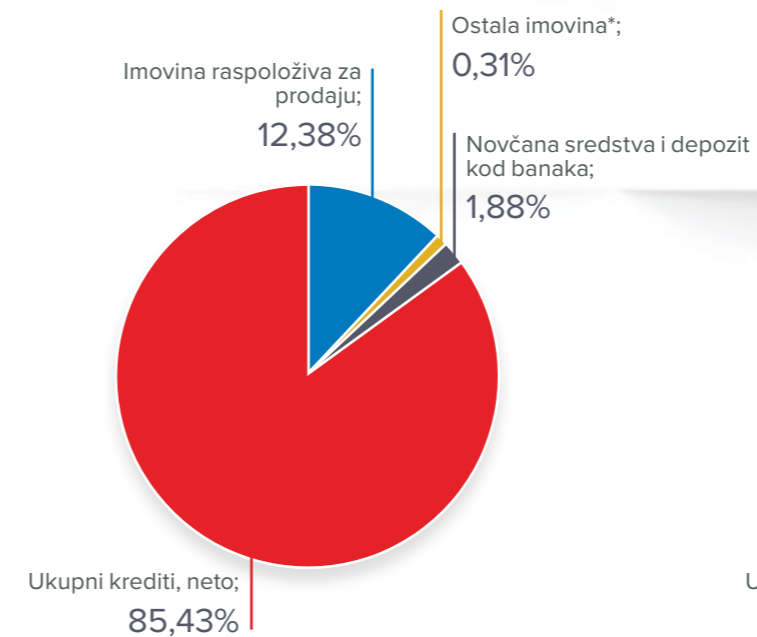
Ukupne obveze i glavnica na dan 31.12.2017. godine iznose 28.075,56 milijuna kuna od čega ukupne obveze iznose 17.799,78 milijuna kuna, odnosno 63,40 posto.

U ukupnim obvezama i glavnici Grupe HBOR najveći dio, tj. 58,95 posto čine obveze po kreditima i obveze za izdane vrijednosne papire matičnog društva.

Ukupna glavnica na konsolidiranoj osnovi na kraju 2017. godine iznosi 10.275,78 milijuna kuna i čini 36,60 posto ukupnih obveza i glavnice Grupe HBOR.

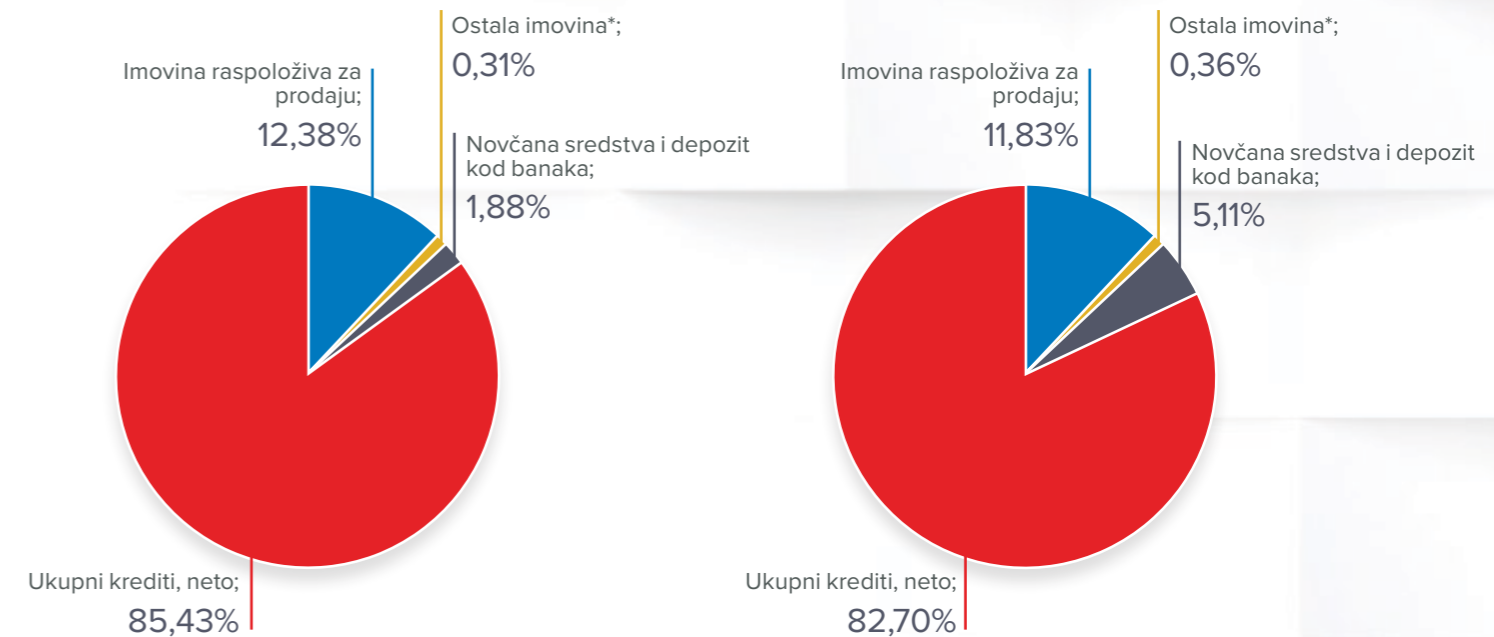
UKUPNA IMOVINA

2016. godina

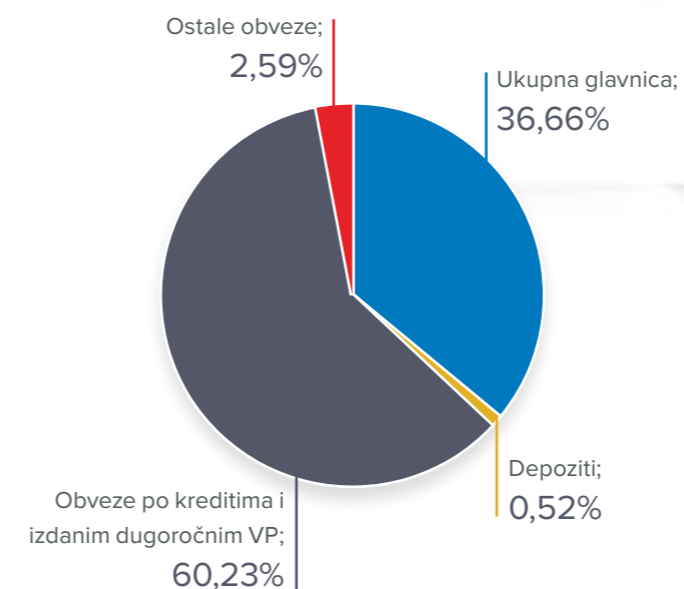
UKUPNA IMOVINA

2017. godina

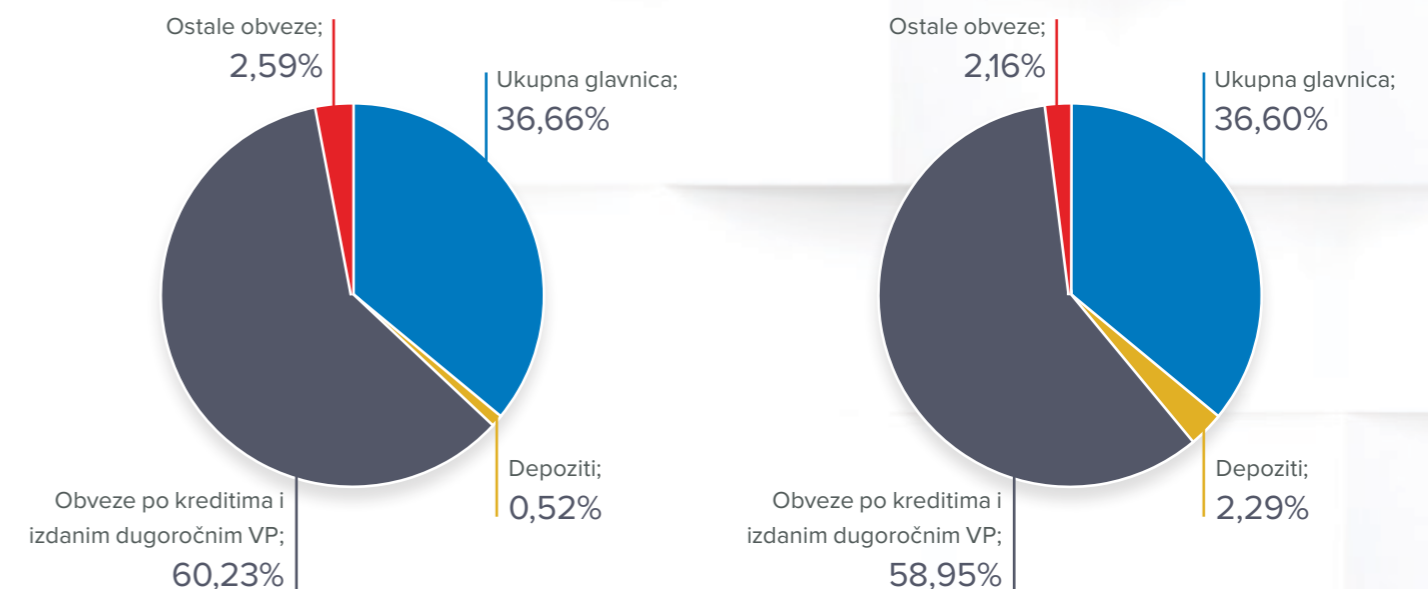
UKUPNE OBVEZE I GLAVNICA

2016. godina

UKUPNE OBVEZE I GLAVNICA

2017. godina

*Financijska imovina po "fair" vrijednosti kroz Izvještaj o dobiti i gubitku, Imovina koja se drži do dospelosti, Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina, Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i Ostala imovina.

OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE HBOR-A

U nastavku se daje pregled i objašnjenja značajnih promjena u financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u izvještajnoj godini.

Uspješnost poslovanja

U 2017. godini HBOR je ostvario ukupne prihode u iznosu od 919,36 milijuna kuna, rashode u iznosu od 758,58 milijuna kuna i dobit u iznosu od 160,78 milijuna kuna. Dobit HBOR-a u 2017. godini je za 152,75 milijuna kuna, odnosno 48,72 posto niža od dobiti za 2016. godinu.

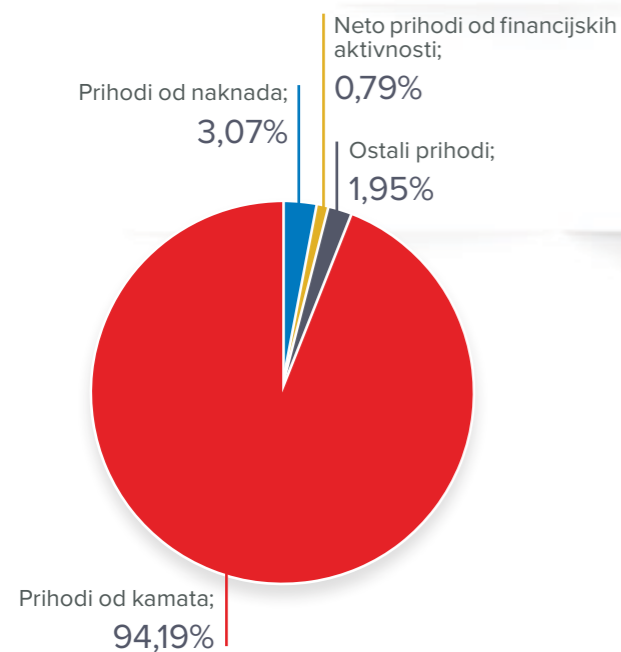
Niže ostvarenje dobiti u 2017. godini rezultat je najvećim dijelom povećanja ukupnih rashoda i to za 148,11 milijuna kuna, a u nastavku se daju okolnosti koje su utjecale na ostvarenje financijskog rezultata u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu:

- niže ostvarenje rashoda od kamata za 62,21 milijuna kuna,
- niže ostvarenje operativnih troškova za 2,80 milijuna kuna,
- ostvarenje neto rashoda od financijskih aktivnosti u visini od 20,63 milijuna kuna dok su prošle godine ostvareni prihodi od financijskih aktivnosti od 7,31 milijuna kuna te
- povećanje gubitka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja za 192,61 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu.

Detaljniji opis trendova daje se kod svake kategorije zasebno u nastavku.

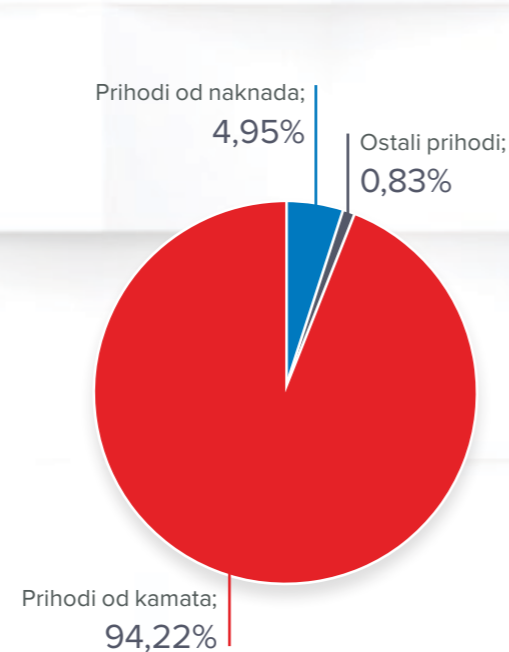
UKUPNI PRIHODI

1.1.-31.12.2016. godina

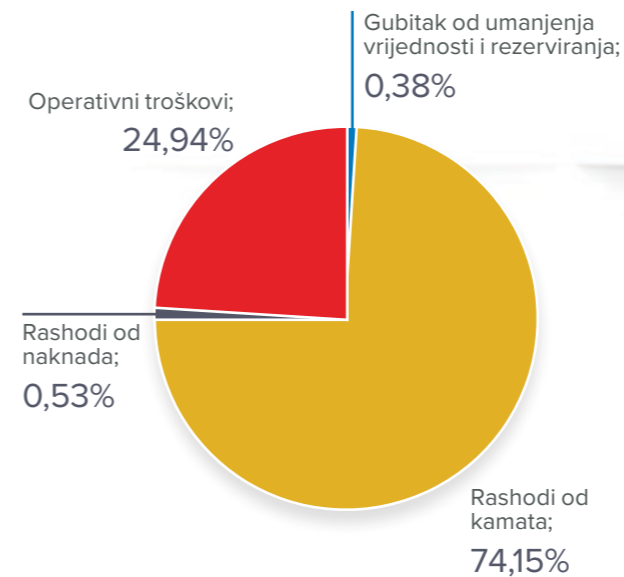
UKUPNI PRIHODI

1.1.-31.12.2017. godina

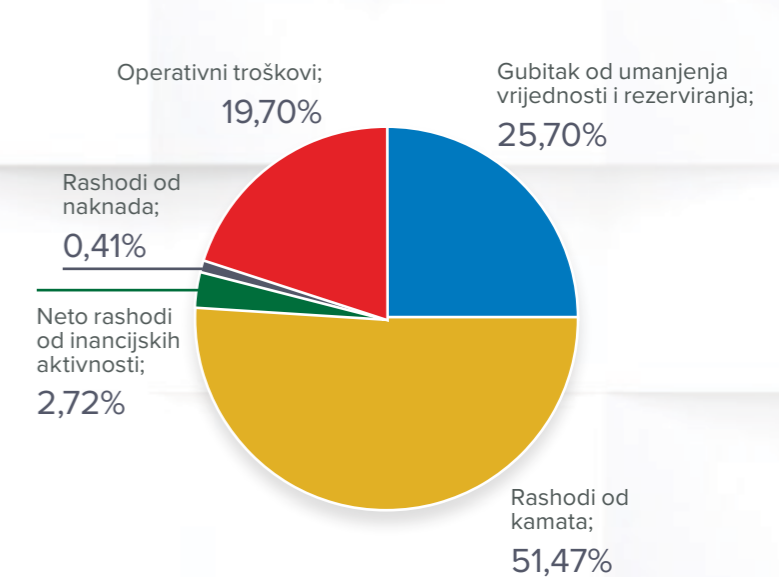
UKUPNI RASHODI

1.1.-31.12.2016. godina

UKUPNI RASHODI

1.1.-31.12.2017. godina

Neto prihodi od kamata

Neto kamatni prihodi ostvareni su u iznosu od 475,74 milijuna kuna i u odnosu na ostvarenje prethodne izvještajne godine viši su za 13,90 posto.

Prihodi od kamata ostvareni su u iznosu od 866,20 milijuna kuna, odnosno na nivou prihoda od kamata u 2016. godini. Iskazani trend sukladan je projekcijama, a najvećim dijelom je rezultat sljedećih okolnosti:

- mjere sniženja kamatnih stopa koju HBOR provodi zadnjih šest poslovnih godina,
- reobračuna kamata uslijed provedbe restrukturiranja kredita,
- prijevremenih otplata kredita u 2016. godini i tijekom izvještajne 2017. godine,
- niskih kamatnih stopa na sredstva rezerve likvidnosti.

HBOR se u zadnjih šest godina, održavajući mjeru sniženja kamatnih stopa za određene kategorije krajnjih korisnika i investicija, odrekao dijela dobiti radi pomoći hrvatskim gospodarstvenicima u uvjetima krize.

Rashodi od kamata ostvareni su u iznosu od 390,46 milijuna kuna i niži su za 13,74 posto u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu na što je najviše utjecalo razduživanje po izdanim obveznicama koje su bile ugovorene uz višu kamatnu stopu te korištenje kreditnih linija posebnih financijskih institucija uz povoljniju kamatnu stopu.

S obzirom na opisane trendove u kamatnim prihodima i kamatnim rashodima, neto kamatna marža porasla je za 0,14 postotnih bodova u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 1,72 posto.

Neto prihod od naknada

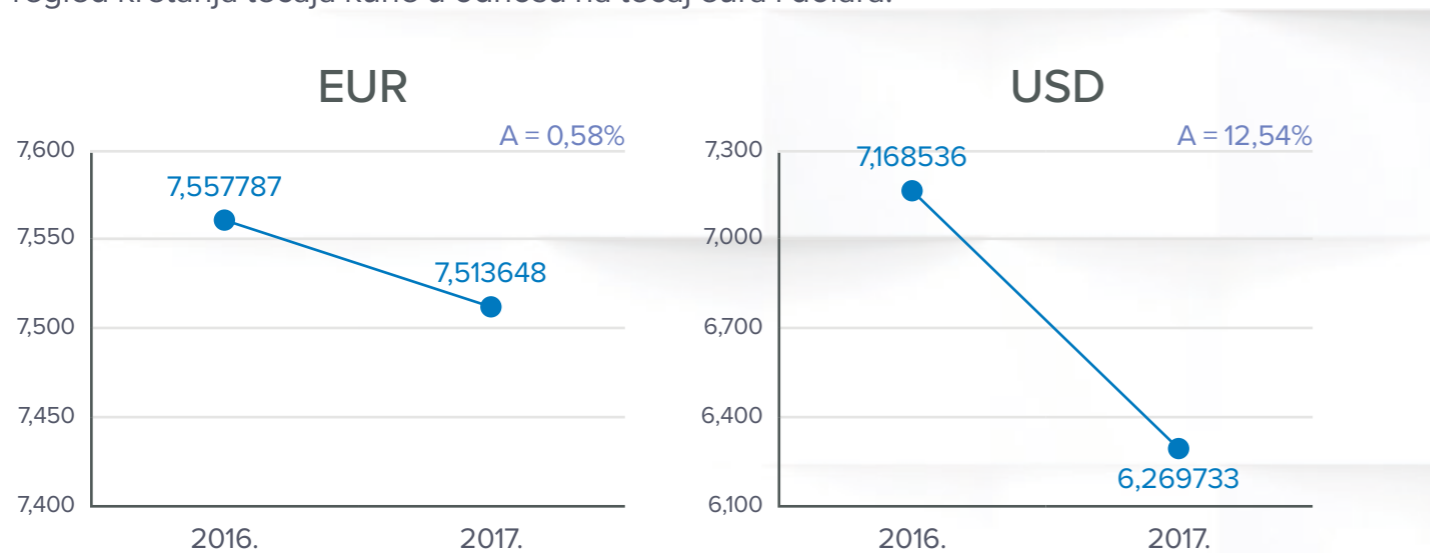
Neto prihod od naknada ostvaren je u iznosu od 42,40 milijuna kuna i viši je za 69,13 posto u odnosu na prethodnu godinu zbog većeg obujma izdanih garancija te uslijed povećanja prihoda od naknada po poslovima u ime i za račun zbog provedbe novih mandatnih poslova.

Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti

Neto prihode/(rashode) od financijskih aktivnosti čine neto tečajne razlike po glavnici potraživanja i obveza, neto prihodi ili troškovi nastali temeljem ugovora o kreditu s ugrađenom „call opcijom”, dobitak/(gubitak) od vrijednosnog usklađenja imovine koja se iskazuje po „fair“ vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku te realizirani dobitak/(gubitak) od imovine raspoložive za prodaju.

U izvještajnom razdoblju ostvareni su neto rashodi od financijskih aktivnosti u iznosu od 20,63 milijuna kuna, dok su u prethodnoj godini ostvareni neto prihodi u iznosu od 7,31 milijuna kuna.

Pregled kretanja tečaja kune u odnosu na tečaj eura i dolara:

Napomena:
A = aprecijacija kune 2017./2016.

A = aprecijacija kune 2017./2016.

Sredstva i izvore sredstava koji su izraženi u stranim sredstvima plaćanja ili su izraženi s valutnom klauzulom, HBOR preračunava u kunsku protuvrijednost po tečaju koji je važeći kod Hrvatske narodne banke na izvještajni dan.

Prihodi i rashodi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u neto iznosu.

Ostali prihodi

Ostali prihodi ostvareni su u visini od 7,62 milijuna kuna i bilježe značajan pad u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj trend je rezultat jednokratnog učinka prihoda u 2016. godini, iskazanih uslijed preuzimanja kredita u direktan odnos od Jadranske banke d.d., Šibenik u postupku sanacije, u iznosu od 10,35 milijuna kuna.

Operativni troškovi

Operativni troškovi obuhvaćaju opće i administrativne troškove te ostale troškove poslovanja, a ostvareni su u iznosu od 149,43 milijuna kuna te su za 1,84 posto niži u odnosu na prethodnu godinu kao utjecaj smanjenja ostalih troškova za 53,71 posto zbog izostanka jednokratnog utjecaja reobračuna koji je bio značajan u 2016. godini.

Ukupan broj radno aktivnih zaposlenika na kraju 2017. godine je 336, dok je na kraju protekle godine broj radno aktivnih zaposlenika u HBOR-u iznosio 332.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

HBOR sukladno propisima i općim aktima utvrđuje iznos gubitka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja i održava na razini koju smatra dovoljnom za pokriće mogućih budućih rizika.

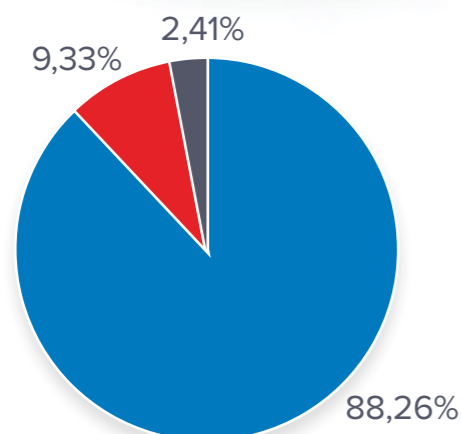
U izvještajnom razdoblju ostvaren je neto trošak od umanjenja vrijednosti plasmana u visini od 194,92 milijuna kuna.

Umanjenja vrijednosti plasmana rezultat su ocjene njihove rizičnosti, a najvećim dijelom se odnose na plasmane prema klijentima u stečaju ili predstečajnoj nagodbi, plasmane kod kojih su evidentirana kašnjenja u podmirenju obveza te na restrukturirane plasmane.

U nastavku se daje pregled kvalitete portfelja:

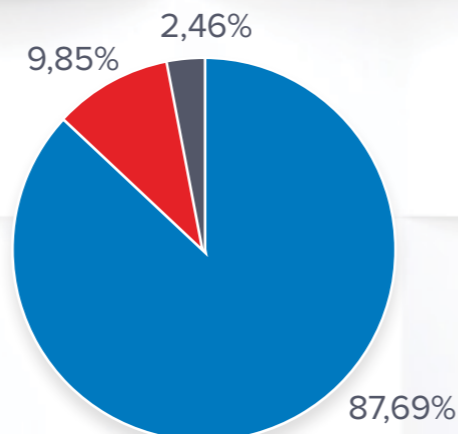
UKUPNI PORTFELJ

2016. godina

UKUPNI PORTFELJ

2017. godina

■ A ■ B ■ C

	2016.		2017.	
	u milijunima kuna	Struktura (%)	u milijunima kuna	Struktura (%)
Ukupni bruto portfelj	36.481,66	100,00	36.828,81	100,00
Od čega:				
- financijske institucije	15.888,50	43,55	15.163,51	41,17
- direktni	20.593,16	56,45	21.665,30	58,83
Ukupno rezerviranja	3.042,51	100,00	3.201,97	100,00
Od čega:				
- financijske institucije	395,46	13,00	259,82	8,11
- direktni	2.647,05	87,00	2.942,15	91,89
Rezerviranja/bruto portfelj	8,34 posto	-	8,69 posto	-

Značajne promjene u financijskom položaju

Ukupna imovina HBOR-a na dan 31.12.2017. godine iznosi 28.055,80 milijuna kuna te je u odnosu na početak godine povećana za 2,49 posto.

Novčana sredstva i depoziti kod drugih banaka

Stanje novčanih sredstava i depozita kod drugih banaka na kraju 2017. godine iznosi 1.430,29 milijuna kuna i čini 5,10 posto ukupne imovine te bilježi povećanje od 177,96 posto u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat prerasporeda sredstava rezerve likvidnosti i povlačenja sredstava zaduženja.

Kreditni financijskim institucijama i ostalim korisnicima

Ukupni neto krediti smanjeni su za 0,77 posto u odnosu na prošlu godinu te na kraju 2017. godine iznose 23.219,76 milijuna kuna i čine 82,76 posto ukupne imovine.

Ukupni bruto krediti iskazani su u iznosu od 26.332,99 milijuna kuna i ostvareni su na nivou od prethodne godine. Bruto krediti ostalim korisnicima povećani su za 8,29 posto u odnosu na početak godine što je najvećim dijelom rezultat isplata po programima poticanja izvoza, kreditiranja obnove i razvitka gospodarstva i infrastrukture. Bruto krediti financijskim institucijama smanjeni su za 9,62 posto u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat realokacije likvidnih sredstava u druge financijske instrumente i prijevremenih otplata kredita.

Na kraju 2017. godine odnos kreditnih bruto plasmana putem financijskih institucija i izravnih plasmana čini 42,05 posto : 57,95 posto.

Imovina raspoloživa za prodaju

Sredstva u okviru imovine raspoložive za prodaju čine najvećim dijelom sredstva rezerve likvidnosti slijedom čega imovinu raspoloživu za prodaju čine prvenstveno dužnički vrijednosni papiri i manjim dijelom ulaganja u investicijske fondove i vlasnički vrijednosni papiri.

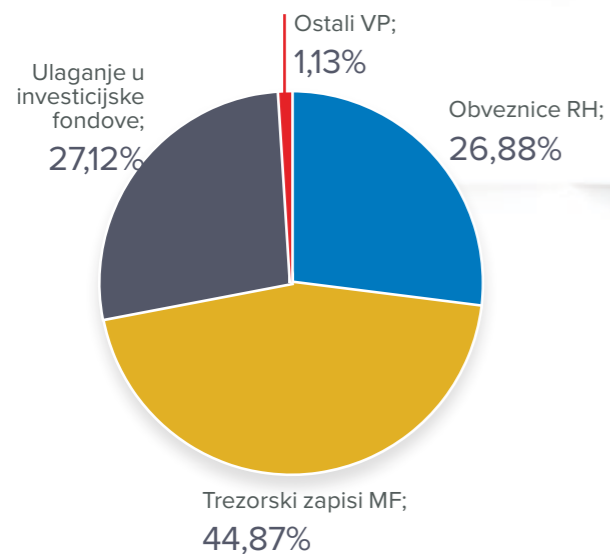
Ova stavka je iskazana u iznosu od 3.277,19 milijuna kuna i bilježi smanjenje od 1,99 posto u odnosu na početak godine zbog većeg dospjeća ove imovine (2.217,16 milijuna kuna) u odnosu na ulaganje tijekom 2017. godine (2.134,99 milijuna kuna).

U 2017. godini obavljeno je ulaganje u sljedeće instrumente imovine raspoložive za prodaju:

	u mil kn
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.895,68
Obveznice Republike Hrvatske	221,36
Ulaganje u investicijske fondove u Republici Hrvatskoj	17,95
Ukupno	2.134,99

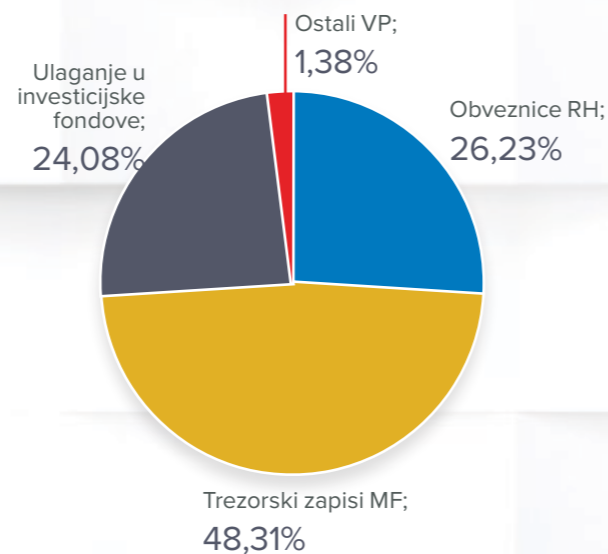
IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

2016. godina

IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

2017. godina

Ukupne obveze

Stanje ukupnih obveza na kraju 2017. godine iznosi 17.786,97 milijuna kuna i čini 63,40 posto ukupnih obveza i glavnice. Najveći iznos ukupnih obveza čine kreditna zaduženja HBOR-a u inozemstvu i obveze po izdanim obveznicama u ukupnom iznosu od 16.549,58 milijuna kuna.

Obveze po kreditima u iznosu od 15.387,88 milijuna kuna povećane su 14,91 posto kao rezultat povlačenja sredstava zaduženja.

Obveze po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima u iznosu od 1.161,70 milijuna kuna smanjene su za 62,59 posto zbog jednokratne isplate po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima u iznosu od 1.852,05 milijuna kuna, s kamatama od 92,60 milijuna kuna (izdane obveznice u iznosu od 250,00 milijuna eura na rok od 10 godina uz fiksnu kamatnu stopu od 5,00 posto).

Glavnica

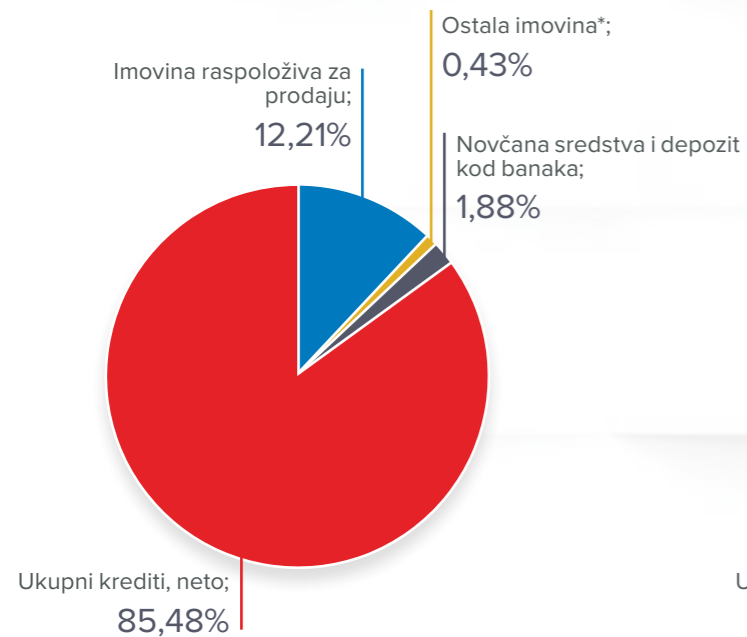
Od ukupnog iznosa ukupnih obveza i glavnice na glavnice se odnosi 10.268,83 milijuna kuna ili 36,60 posto.

Ukupnu glavnice HBOR-a čine kapital i garantni fond. Kapital HBOR-a čine osnivački kapital uplaćen iz proračuna Republike Hrvatske, zadržana dobit formirana iz ostvarene dobiti u prethodnim godinama, ostale rezerve te dobit tekućeg razdoblja.

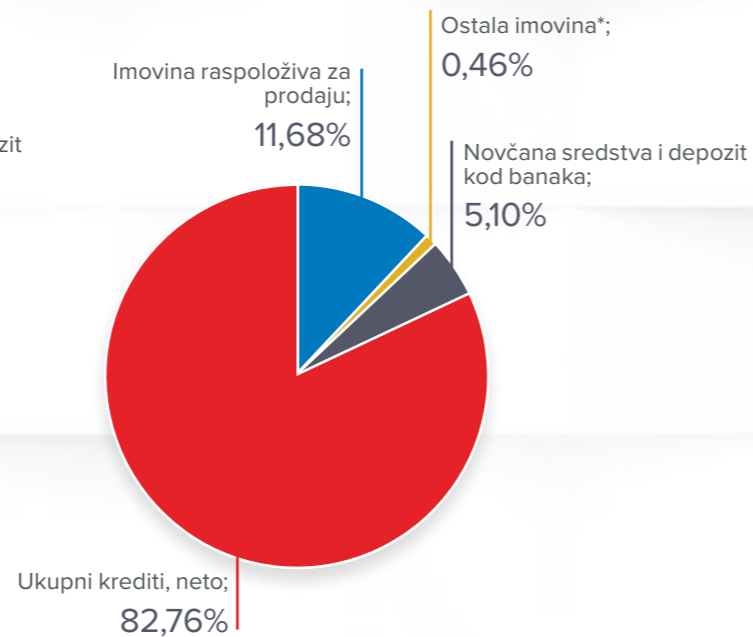
U izvještajnom razdoblju je iz proračuna Republike Hrvatske u osnivački kapital uplaćeno 50,00 milijuna kuna, tako da na kraju 2017. godine ukupno uplaćeni kapital iz proračuna Republike Hrvatske iznosi 6.583,00 milijuna kuna te za uplatu do Zakonom o HBOR-u propisanog iznosa od 7.000,0 milijuna kuna preostaje 417,00 milijuna kuna.

Sukladno odredbama Zakona o HBOR-u, cjelokupna ostvarena dobit izvještajnog razdoblja Banke se raspoređuje u rezerve.

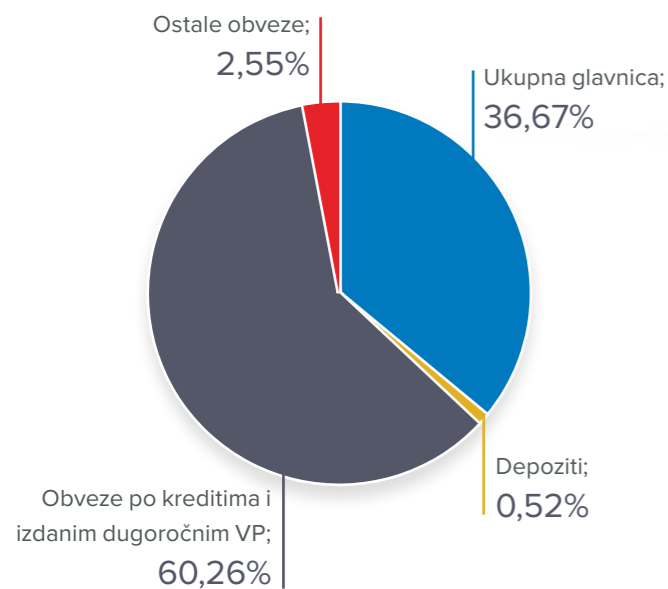
UKUPNA IMOVINA 2016. godina

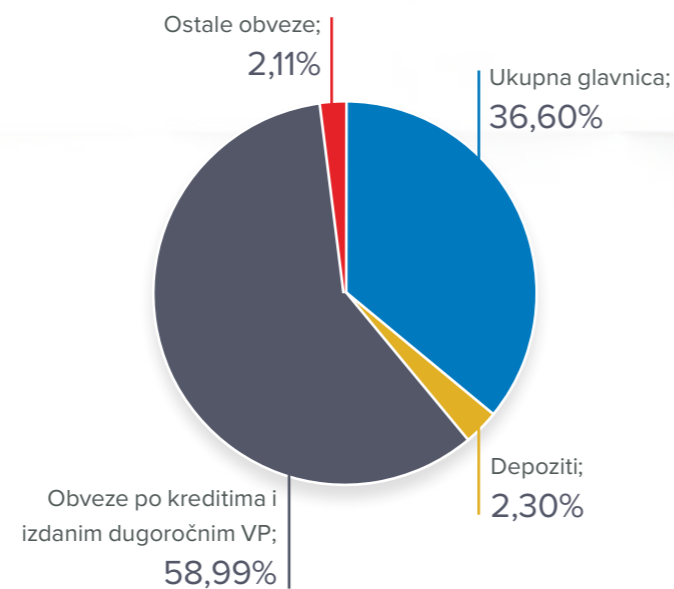
UKUPNA IMOVINA 2017. godina

UKUPNE OBVEZE I GLAVNICA 2016. godina

UKUPNE OBVEZE I GLAVNICA 2017. godina

*Ulaganja u ovisna društva, Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina, Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i Ostala imovina.

Odgovornost za financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koje je usvojila Europska Unija, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja banke Hrvatska banka za obnovu i razvitak ("Banka") i Grupe za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Banka i Grupa imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo nastavka poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u financijskim izvještajima;
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Banka i Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

U financijskim izvještajima se iskazuju materijalno značajne stavke i informacije. Procjena materijalnosti primjenjuje se na cijele financijske izvještaje, uključujući i bilješke.

Pri odlučivanju o tome koji će se podaci objaviti u financijskim izvještajima i pripadajućim bilješkama primjenjene su stručne prosudbe.

Određene iskazane stavke mogu se detaljnije raščlaniti ali se na agregiranoj osnovi dosljedno iskazuju iz razdoblja u razdoblje. Bilješke koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja prezentiraju se redosljedom stavaka iskazanih u izvještaju o dobiti i gubitku i izvještaju o financijskom položaju prema strukturi za financijske institucije.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Banke i Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Banke i Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

U ime i za Hrvatsku banku za obnovu i razvitak:

Marin Pranjić
Direktor Sektora računovodstva

mr. sc. Vedran Jakšić
Izvršni direktor

mr. sc. Hrvoje Čuvalo
Član Uprave

mr. sc. Tamara Perko
Predsjednica Uprave

U Zagrebu, 19. ožujka 2018. godine

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10 000 Zagreb
Hrvatska / Croatia
MBS: 080435407
OIB: 58960122779
PDV br. / VAT no.:
HR58960122779

Tel: +385 1 5800 800
Fax: +385 1 5800 888
www.ey.com/hr

Banka / Bank:
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3A, 51000 Rijeka, Hrvatska /
Croatia
IBAN: HR3324020061100280716
SWIFT: ESBCHR22

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku Hrvatske banke za obnovu i razvitak

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Hrvatske banke za obnovu i razvitak („Banka“) i njezinih podružnica („Grupa“), koji obuhvaćaju odvojeni i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na 31. prosinca 2017., odvojeni i konsolidirani račun dobiti i gubitka, odvojeni i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, odvojeni i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima, odvojeni i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni i konsolidirani godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Banke i Grupe na 31. prosinca 2017., njihovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, kako su usvojeni od strane EU („MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju odvojenih i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke i Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju odvojenih i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije odvojenih i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za svako pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja*, uključujući i povezana pitanja. Sukladno tome, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjene rizika pogrešnog prikaza u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o ovim odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.

A member firm of Ernst & Young Global Limited
Mjerodavan sud: Tregovački sud u Zagrebu; Temeljni kapital: 20.000.000 kuna, uplaćen u cijelosti;
Članovi Uprave: Berislav Horvat, Slaven Đuroković, Zvonimir Madunić
Applicable court: Commercial court in Zagreb; Registered share capital is 20.000.000 HRK, fully paid.
Members of the Board: Berislav Horvat, Slaven Đuroković, Zvonimir Madunić

Rezerviranja za gubitke po kreditima

Umanjenje vrijednosti kredita je visoko subjektivno područje zbog razine prosudbe primijenjene od strane uprave prilikom određivanja rezerviranja za gubitke po kreditima.

Identifikacija umanjena vrijednosti i određivanje nadoknadivog iznosa su inherentno nesigurni procesi koji uključuju različite pretpostavke i faktore, uključujući financijske uvjete druge strane, očekivane buduće novčane tokove i očekivanu neto prodajnu cijenu instrumenata osiguranja. Korištenje različitih tehnika modeliranja i pretpostavki bi moglo proizvesti značajno različite procjene rezerviranja za gubitke po kreditima.

Portfelji koji kreiraju najznačajniju nesigurnost su tipično oni gdje umanjena vrijednosti proizlaze iz procjena budućih novčanih tokova i ostvarive vrijednosti instrumenata osiguranja, oni koji su neosigurani ili oni koji su podložni potencijalnoj nedostatnosti instrumenata osiguranja. Navedeni su uobičajeno dio plasmana Banke i Grupe korporativnim dužnicima. Prikladni parametri i pretpostavke koji se koriste za izračun umanjena vrijednosti utvrđuju se prosudbom.

Visoka razina nesigurnosti je također vezana uz modele korištene za izračun umanjena vrijednosti izloženosti financijskim institucijama. Potrebna je prosudba da bi se utvrdilo da li je gubitak nastao te blaga promjena parametara korištenih u izračunu može značajno utjecati na razinu priznatih umanjena vrijednosti.

Zbog značajnosti zajmova (predstavljanju 83% ukupne imovine Banke i 83% ukupne imovine Grupe) i nesigurnosti vezanih procjena, navedeno smatramo ključnim revizijskim pitanjem.

Naši revizijski postupci obuhvatili su područje umanjena vrijednosti Kredita ostalim korisnicima („Korporativni portfelj“) i Kredita financijskim institucijama (druge banke i leasing društva) („Portfelj financijskih institucija“) Banke i Grupe.

Ocijenili smo dizajn kontrola nad izračunom pojedinačnih umanjena vrijednosti te smo testirali operativnu učinkovitost kontrola nad izračunom pojedinačnih umanjena vrijednosti korporativnog portfelja Banke i Grupe, uključujući kvalitetu ishodišnih podataka i sistema.

Fokusirali smo se na mjerenje umanjena vrijednosti pojedinačno značajnih kreditnih izloženosti, uključujući ocjenu da li je povijesno iskustvo prikladno prilikom procjene iznosa nastalih gubitaka portfelja. Dodatno, fokusirali smo se također na pojedinačno značajne izloženosti koje nisu pojedinačno umanjene, no, ili nastavljaju biti izložene, ili su postale izložene, riziku da su pojedinačno umanjene vrijednosti.

Dodatno, proveli smo sljedeće suštinske procedure za izdvojene dijelove kreditnog portfelja Banke i Grupe:

Portfelj financijskih institucija

Razumjeli smo temelj Uprave za određivanje da li su izloženosti prema pojedinim financijskim institucijama umanjene te smo ocijenili razumnost korištenjem našeg razumijevanja proizvoda Banke i Grupe, kreditnog portfelja i našeg šireg poznavanja industrije. S obzirom da dani kašnjenja i dospjeli dug ne odražavaju pravovremeno nastanak događaja nemogućnosti izvršenja obveza financijskih institucija, Banka i Grupa koriste interno razvijeni rejting model koji uzima u obzir financijske i makrobonitetne podatke svake financijske institucije. Razumjeli smo i ocijenili korišteni model. Gdje su tijekom godine promijenjeni parametri i pretpostavke modela, razumjeli smo razloge navedenih promjena te smo koristili naše znanje industrije i iskustvo kako bismo ocijenili prikladnost takvih promjena. Također, preračunali smo izračun umanjena vrijednosti cijelog portfelja koristeći našu prosudbu.

A member firm of Ernst & Young Global Limited
Mjerodavan sud: Tregovački sud u Zagrebu; Temeljni kapital: 20.000.000 kuna, uplaćen u cijelosti;
Članovi Uprave: Berislav Horvat, Slaven Đuroković, Zvonimir Madunić
Applicable court: Commercial court in Zagreb; Registered share capital is 20.000.000 HRK, fully paid.
Members of the Board: Berislav Horvat, Slaven Đuroković, Zvonimir Madunić

Korporativni portfelj

Ocijenili smo kriterije za određivanje da li je nastao događaj koji bi ukazao na umanjenje vrijednosti i testirali smo uzorak prihodujućih zajmova s karakteristikama koje bi mogle implicirati da je nastao događaju koji ukazuje na umanjenje vrijednosti (uključujući korisnike s financijskim teškoćama ili klijente s dospjelim dugom veći broj dana za koje umanjenje vrijednosti nije priznato) kako bismo ocijenili da li su svi događaji umanjenja vrijednosti prikladno i pravovremeno identificirani od strane Uprave. Na uzorku pojedinačno umanjenih kreditnih izloženosti unutar Korporativnog portfelja testirali smo pretpostavke korištene prilikom identifikacije umanjenja vrijednosti i kvantifikacije uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjene vezanih instrumenata osiguranja i procjene oporavka nakon neizvršenja obveze. Navedeno uključuje uzimanje u obzir utjecaja preuzimanja kao i trenutni razvoj poslovanja dužnika.

Također smo ocijenili da li objave u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima odražavaju izloženost Banke i Grupe kreditnom riziku te da li su usklađene s MSFI-jevima kako su usvojeni od strane EU. Za više detalja pogledati Bilješku 31.2 Kreditni rizik.

Ostale informacije u odvojenom i konsolidiranom godišnjem izvješću Banke i Grupe

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Osim odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja i izvješća neovisnog revizora, *Ostale informacije* sadrže informacije uključene u godišnje izvješće koje sadrži Izvješće poslovanja i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Naše mišljenje o odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, niti Izvješće poslovanja i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne odvojenim i konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća poslovanja i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu u Hrvatskoj (NN 78/15, 34/15, 120/16). Ti postupci uključuju provjeru da li Izvješće Uprave uključuje potrebne objave članka 21. Zakona o računovodstvu te da li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sadrži podatke iz članka 22. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na obavljenim postupcima, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Izvješću poslovanja za 2017. godinu usklađene s priloženim odvojenim i konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima za 2017. godinu;
2. je priloženo izvješće poslovanja za 2017. godinu sastavljeno u skladu sa Člankom 21. Zakona o računovodstvu;
3. izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, uključena u odvojeno i konsolidirano godišnje izvješće Banke i Grupe za 2017. godinu, uključuje informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu; te

4. su dijelovi izjave o primjeni korporativnog upravljanja koji sadržavaju informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 3. i 4. Zakona o računovodstvu, uključenih u odvojeno i konsolidirano godišnje izvješće Banke i Grupe za 2017. godinu, pripremljeni u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu i dosljedni su, u svim značajnim odrednicama, priloženim odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.

Dodatno, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja subjekta i njegova okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, dužni smo izvijestiti ako smo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom Izvješću poslovanja, Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i odvojenom i konsolidiranom Godišnjem izvješću. U tom smislu nemamo što izvijestiti.

Odgovornosti uprave i Revizorskog odbora za odvojene i konsolidirane godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima kako su usvojeni od strane EU i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku i Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorski odbor je odgovoran za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg su ustanovile Banka i Grupa.

Odgovornosti revizora za reviziju godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MReV-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MReV-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka i Grupa prekinu s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija od osoba ili poslovnih aktivnosti unutar grupe za izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i izvedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Mi komuniciramo s Revizorskim odborom u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Revizorskom odboru da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Revizorskim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji godišnjih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaj tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim pravnim i regulatornim zahtjevima

U skladu s člankom 10. stavka 2. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća, u našem izvješću neovisnog revizora dajemo sljedeće informacije koje su potrebne nastavno na zahtjeve Međunarodnih revizijskih standarda:

Imenovanje revizora i razdoblje angažmana

Imenovani smo revizorom Banke i Grupe od strane Nadzornog odbora 23. srpnja 2015. godine te je naš neprekidan angažman trajao 3 godine.

Dosljednost s Dodatnim izvještajem Revizorskom odboru

Potvrđujemo da je naše revizorsko mišljenje o odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima u skladu s dodatnim izvješćem Revizorskom odboru Banke i Grupe koji smo izdali na 19. ožujka 2018. u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog Parlamenta i Vijeća.

Pružanje nerevizijskih usluga

Izjavljujemo da Banci ni Grupi nismo pružali zabranjene nerevizijske usluge navedene u članku 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Nadalje, nismo pružili ni ostale nerevizijske usluge Banci i njenim kontroliranim tvrtkama koje nisu objavljene u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Zvonimir Madunić.

Zvonimir Madunić
Član Uprave i ovlašten revizor
19. ožujka 2018.
Radnička cesta 50 (Green Gold), Zagreb

ERNST & YOUNG
d.o.o.
Zagreb, Radnička cesta 50

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Financijski izvještaji Grupe Konsolidirani izvještaj o dobiti i gubitku za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Prihodi od kamata	3	867.825	871.985
Rashodi od kamata	4	(390.460)	(452.673)
Neto prihod od kamata		477.365	419.312
Prihodi od naknada	5	48.125	30.434
Rashodi od naknada	5	(3.144)	(3.265)
Neto prihod od naknada		44.981	27.169
Neto (rashodi)/prihodi od financijskih aktivnosti	6	(20.716)	7.496
Ostali prihodi		14.860	23.758
		516.490	477.735
Operativni troškovi	7	(159.000)	(160.288)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	8	(195.187)	(2.373)
Dobit prije oporezivanja		162.303	315.074
Porez na dobit	9	(102)	(233)
Dobit tekuće godine		162.201	314.841
Dobit za raspodjelu: Vlasniku društva		162.201	314.841

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o dobiti i gubitku

Konsolidirani izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Dobit tekuće godine	162.201	314.841
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Nerealizirani aktuarski (gubitak)	(579)	(3.255)
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	(579)	(3.255)
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Povećanje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	54.174	86.526
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(29.514)	(50.227)
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	(154)	(234)
Prijenos realizirane dobiti po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	(13.930)	(2.114)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	11.131	16
Odgođeni porez – ostala sveobuhvatna dobit	(178)	(262)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	21.529	33.705
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	20.950	30.450
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	183.151	345.291
Ukupna sveobuhvatna dobit:		
Vlasniku društva	183.151	345.291

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	10	1.403.680	491.246
Depoziti kod drugih banaka	11	29.138	23.872
Kreditni financijskim institucijama	12	10.836.141	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	13	12.383.623	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	14	291	286
Imovina raspoloživa za prodaju	15	3.321.564	3.390.034
Imovina koja se drži do dospelosti	16	1.399	1.422
Ulaganja u pridružena društva	18	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	19	53.557	57.305
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	20	16.697	17.230
Ostala imovina	21	29.471	9.122
Ukupna imovina		28.075.561	27.390.822
Obveze			
Obveze po depozitima	22	644.741	142.844
Obveze po kreditima	23	15.387.881	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	24	1.161.699	3.105.569
Ostale obveze	25	605.453	707.952
Ukupne obveze		17.799.774	17.348.114
Kapital			
Osnivački kapital	26	7.009.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve		2.996.968	2.682.127
Ostale rezerve		94.683	73.733
Dobit tekuće godine		162.201	314.841
Ukupni kapital koji pripada vlasniku društva		10.263.484	10.030.333
Garantni fond	27	12.303	12.375
Ukupna glavnica		10.275.787	10.042.708
Ukupne obveze i glavnica		28.075.561	27.390.822

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o financijskom položaju.

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		162.303	315.074
Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:			
Amortizacija		7.539	7.428
Porez na dobit		102	495
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		195.187	2.373
Obračunane kamate		(59.664)	(47.016)
Odgodene naknade		(39.093)	10.149
Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala		266.374	288.503
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:			
Neto (povećanje)/smanjenje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za moguće gubitke		(5.349)	338.749
Neto smanjenje kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za moguće gubitke		1.175.203	696.187
Neto (povećanje) kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za moguće gubitke		(1.186.871)	(2.311.708)
Neto (dobitak) od aktivnosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		(7)	(121)
Neto realizirani (dobitak) od aktivnosti, imovine raspoložive za prodaju		(2.799)	(2.098)
Smanjenje/(povećanje) diskonta po imovini raspoloživoj za prodaju imovini koja se drži do dospijeća i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima		2.273	(1.935)
Neto smanjenje dugotrajne imovine namijenjene prodaji		7	2.438
Neto (povećanje) ostale imovine, prije rezerviranja za moguće gubitke		(22.991)	(4.837)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka i trgovačkih društava		501.897	(93.792)
Neto (smanjenje) ostalih obveza, prije rezerviranja		(83.617)	(125.214)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uporabljena) u poslovnim aktivnostima		644.120	(1.213.828)
Ulagateljske aktivnosti			
(Kupovina) financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		-	(8.990)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		-	12.488
Neto (kupovina) imovine raspoložive za prodaju		(2.141.579)	(2.168.568)
Prodaja imovine raspoložive za prodaju		2.226.277	1.681.725
Neto (nabava) nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(3.727)	(2.495)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uporabljena) u ulagateljskim aktivnostima		80.971	(485.840)
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		50.000	33.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		3.849.787	3.730.867
(Smanjenje) obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(1.729.575)	(1.730.849)
(Smanjenje) obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire isplatom		(1.852.051)	(224.487)
Neto novčana sredstva ostvarena u financijskim aktivnostima		318.161	1.808.531
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		(133.039)	(101.281)
Neto učinak		(133.039)	(101.281)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		910.213	7.582
Stanje na dan 1. siječnja, prije rezerviranja		494.325	486.743
Neto povećanje novca		910.213	7.582
Stanje na dan 31. prosinca, prije rezerviranja	10	1.404.538	494.325
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		462.104	462.758
Primljene kamate		691.738	702.452

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o novčanim tokovima.

Konsolidirani izvještaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2016. godine	6.926.632	2.475.862	43.283	206.265	9.652.042
Dobit tekuće godine	-	-	-	314.841	314.841
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	30.450	-	30.450
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	30.450	314.841	345.291
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna (bilješka 26.)	33.000	-	-	-	33.000
Prijenos dobiti iz 2015. godine u zadržanu dobit	-	206.265	-	(206.265)	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	6.959.632	2.682.127	73.733	314.841	10.030.333
Dobit tekuće godine	-	-	-	162.201	162.201
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	20.950	-	20.950
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	20.950	162.201	183.151
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna (bilješka 26.)	50.000	-	-	-	50.000
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	314.841	-	(314.841)	-
Stanje 31. prosinca 2017. godine	7.009.632	2.996.968	94.683	162.201	10.263.484

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o promjenama na kapitalu.

Financijski izvještaji Banke
Nekonsolidirani izvještaj o dobiti i gubitku
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Prihodi od kamata	3	866.198	870.344
Rashodi od kamata	4	(390.460)	(452.673)
Neto prihod od kamata		475.738	417.671
Prihodi od naknada	5	45.539	28.332
Rashodi od naknada	5	(3.144)	(3.265)
Neto prihod od naknada		42.395	25.067
Neto (rashodi)/prihodi od financijskih aktivnosti	6	(20.625)	7.312
Ostali prihodi		7.627	18.016
		505.135	468.066
Operativni troškovi	7	(149.432)	(152.227)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	8	(194.920)	(2.314)
Dobit prije oporezivanja		160.783	313.525
Porez na dobit	2	-	-
Dobit tekuće godine		160.783	313.525
Dobit za raspodjelu: Vlasniku društva		160.783	313.525

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o dobiti i gubitku.

Nekonsolidirani izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Dobit tekuće godine	160.783	313.525
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Nerealizirani aktuarski (gubitak)	(579)	(3.255)
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	(579)	(3.255)
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Povećanje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	51.762	84.151
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(28.085)	(49.665)
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	(154)	(234)
Prijenos realizirane dobiti po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	(13.929)	(1.878)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	11.125	16
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	20.719	32.390
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	20.140	29.135
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	180.923	342.660
Ukupna sveobuhvatna dobit: Vlasniku društva	180.923	342.660

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Nekonsolidirani izvještaj o financijskom položaju
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	10	1.401.146	490.695
Depoziti kod drugih banaka	11	29.138	23.872
Kreditni financijskim institucijama	12	10.836.141	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	13	12.383.623	11.511.194
Imovina raspoloživa za prodaju	15	3.277.194	3.343.574
Ulaganja u ovisna društva	17	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	18	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	19	53.514	57.216
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	20	16.697	17.230
Ostala imovina	21	22.226	5.900
Ukupna imovina		28.055.803	27.374.916
Obveze			
Obveze po depozitima	22	644.741	142.844
Obveze po kreditima	23	15.387.881	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	24	1.161.699	3.105.569
Ostale obveze	25	592.651	696.774
Ukupne obveze		17.786.972	17.336.936
Kapital			
Osnivački kapital	26	7.009.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve		2.995.656	2.682.131
Ostale rezerve		90.457	70.317
Dobit tekuće godine		160.783	313.525
Ukupni kapital		10.256.528	10.025.605
Garantni fond	27	12.303	12.375
Ukupna glavnica		10.268.831	10.037.980
Ukupne obveze i glavnica		28.055.803	27.374.916

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o financijskom položaju.

Nekonsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

Bilješka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije oporezivanja	160.783	313.525
Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:		
Amortizacija	7.482	7.359
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	194.920	2.314
Obračunane kamate	(59.702)	(47.037)
Odgođene naknade	(39.093)	10.149
Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala	264.390	286.310
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:		
Neto (povećanje)/smanjenje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za moguće gubitke	(5.349)	335.749
Neto smanjenje kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za moguće gubitke	1.175.203	696.187
Neto (povećanje) kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za moguće gubitke	(1.186.871)	(2.311.708)
Neto realizirani (dobitak) od aktivnosti imovine raspoložive za prodaju	(2.804)	(1.862)
Smanjenje/(povećanje) diskonta po imovini raspoloživoj za prodaju i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima	1.865	(2.341)
Neto smanjenje dugotrajne imovine namijenjene prodaji	7	2.438
Neto (povećanje) ostale imovine, prije rezerviranja za moguće gubitke	(18.298)	(2.680)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka i trgovačkih društava	501.897	(93.792)
Neto (smanjenje) ostalih obveza, prije rezerviranja	(85.261)	(125.907)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uprabljena) u poslovnim aktivnostima	644.779	(1.217.606)
Ulagateljske aktivnosti		
Neto (kupovina) imovine raspoložive za prodaju	(2.134.989)	(2.158.899)
Prodaja imovine raspoložive za prodaju	2.217.157	1.679.193
Neto (nabava) nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(3.716)	(2.492)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uprabljena) u ulagateljskim aktivnostima	78.452	(482.198)
Financijske aktivnosti		
Povećanje osnivačkog kapitala	50.000	33.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita	3.849.787	3.730.867
(Smanjenje) obveza po kreditima otplatom glavnice kredita	(1.729.575)	(1.730.849)
(Smanjenje) obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire isplatom	(1.852.051)	(224.487)
Neto novčana sredstva ostvarena u financijskim aktivnostima	318.161	1.808.531
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente		
Neto tečajne razlike	(133.162)	(101.454)
Neto učinak	(133.162)	(101.454)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata	908.230	7.273
Stanje na dan 1. siječnja, prije rezerviranja	493.774	486.501
Neto povećanje novca	908.230	7.273
Stanje na dan 31. prosinca, prije rezerviranja	1.402.004	493.774
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti		
Plaćene kamate	462.104	462.758
Primljene kamate	689.666	700.366

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o novčanim tokovima.

Nekonsolidirani izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2016. godine	6.926.632	2.476.903	41.182	205.228	9.649.945
Dobit tekuće godine	-	-	-	313.525	313.525
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	29.135	-	29.135
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	29.135	313.525	342.660
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna (bilješka 26.)	33.000	-	-	-	33.000
Prijenos dobiti iz 2015. godine u zadržanu dobit	-	205.228	-	(205.228)	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	6.959.632	2.682.131	70.317	313.525	10.025.605
Dobit tekuće godine	-	-	-	160.783	160.783
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	20.140	-	20.140
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	20.140	160.783	180.923
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna (bilješka 26.)	50.000	-	-	-	50.000
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	313.525	-	(313.525)	-
Stanje 31. prosinca 2017. godine	7.009.632	2.995.656	90.457	160.783	10.256.528

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvještaja o promjenama na kapitalu.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci

1.1. Grupa:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak („Grupa“) koja posluje u Republici Hrvatskoj. Grupa obavlja u najvećem obimu bankarsko poslovanje, a u manjem osiguravateljske aktivnosti te procjenu kreditnih rizika. Ovi financijski izvještaji obuhvaćaju nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje Banke i Grupe.

Sjedište Banke je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9, Zagreb, Hrvatska.

Grupa je formirana tijekom 2010. godine, a ovisna društva Banke su Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. i Poslovni info servis d.o.o. koji čine Grupu Hrvatsko kreditno osiguranje („Grupa HKO“).

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a.

Sjedište Grupe HKO je u Zagrebu, Bednjanska 12.

Na dan 31. prosinca 2017. godine Grupa ima 353 radno aktivna zaposlenika (31. prosinca 2016. godine bilo je 346 radno aktivnih zaposlenika).

1.2. Banka:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) osnovana je 12. lipnja 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). U prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Osnivač i 100%-tni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska jamči za obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.

Zakonom o HBOR-u iz prosinca 2006. godine temeljni kapital HBOR-a utvrđen je u visini od 7 milijardi kuna čija se dinamika uplate za pojedinu godinu utvrđuje državnim proračunom.

Na dan 31. prosinca 2017. godine HBOR ima 336 radno aktivnih zaposlenika (31. prosinca 2016. godine bilo je 332 radno aktivnih zaposlenika).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

1.2.1. Djelatnost Banke:

Glavne poslovne djelatnosti Banke odnose se na:

- financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva,
- financiranje infrastrukture,
- poticanje izvoza,
- potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva,
- poticanje zaštite okoliša,
- kao i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.

HBOR može obavljati i druge financijske poslove sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske ako ona ocijeni da je to u interesu Republike Hrvatske.

1.3. Tijela Banke i Grupe:

Nadzorni odbor

Tijekom 2017. godine Nadzorni odbor djelovao je u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija – po položaju predsjednik Nadzornog odbora,
- dr. sc. Martina Dalić, potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta – po položaju zamjenica predsjednika Nadzornog odbora,
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja (od 4. kolovoza 2017. godine),
- Lovro Kušević, ministar graditeljstva i prostornog uređenja (od 25. svibnja 2017. godine do 4. kolovoza 2017. godine), od 9. lipnja 2017. godine ministar uprave,
- Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije – po položaju članica Nadzornog odbora,
- Gari Cappelli, ministar turizma,
- Tomislav Tolušić, ministar poljoprivrede,
- Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore – po položaju član Nadzornog odbora,
- dr. sc. Slaven Dobrović, ministar zaštite okoliša i energetike (do 25. svibnja 2017. godine),
- mr. sc. Boris Lalovac, zastupnik Hrvatskog sabora,
- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora (od 14. srpnja 2017. godine),
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor,
- Ivana Ninčević-Lesandrić, zastupnica Hrvatskog sabora (do 14. srpnja 2017. godine).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.3. Tijela Banke i Grupe (nastavak):

Nadzorni odbor (nastavak)

Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak utvrđeno je kako Nadzorni odbor čini šest ministara Vlade Republike Hrvatske od kojih su ministar nadležan za financije, ministar nadležan za gospodarstvo i ministar nadležan za regionalni razvoj i fondove Europske unije obvezni članovi Nadzornog odbora, a preostala tri ministra u Nadzorni odbor imenuje Vlada Republike Hrvatske između ministara nadležnih za turizam, poljoprivredu, zaštitu okoliša, graditeljstvo ili poduzetništvo i obrt. Hrvatski sabor imenuje u Nadzorni odbor tri člana i njihove stalne zamjenike iz redova zastupnika. Predsjednik Hrvatske gospodarske komore član je Nadzornog odbora po položaju.

Uprava

U 2017. godini, Uprava je djelovala u sljedećem sastavu:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave (od 1. veljače 2017. godine),
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave (od 16. listopada 2017. godine),
- Dušan Tomašević, predsjednik Uprave (do 31. siječnja 2017. godine),
- Martina Jus, članica Uprave (do 15. listopada 2017. godine),
- Goran Filipić, član Uprave (do 31. siječnja 2017. godine).

Revizorski odbor

Odlukom Nadzornog odbora od 25. srpnja 2017. godine imenovan je Revizorski odbor u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, dekan Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u svojstvu predsjednika Revizorskog odbora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, u svojstvu zamjenice predsjednika Revizorskog odbora,
- Aurora Volarević, direktorica Interne kontrole, revizije i rizika u Hrvatskom Telekomu d.d., u svojstvu članice Revizorskog odbora.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.4. Trenutačna gospodarska situacija i njen utjecaj na Banku

Gospodarska situacija do sada nije značajno utjecala na financijski položaj i uspješnost poslovanja Banke. Banka pomno i redovito prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i valutni rizik.

Najveća izloženost kreditnog portfelja do kraja 2015. godine bila je prema financijskim institucijama, čime se u određenoj mjeri smanjuje razina kreditnog rizika zbog visoke reguliranosti bankarskog sustava od strane centralne banke. Međutim, u 2016. godini je prisutan trend povećanja izravnih izloženosti prema ostalim korisnicima, koji se nastavlja i u 2017. godini te omjer bruto plasmana putem financijskih institucija i izravnih plasmana čini 42% : 58% (u 2016. godini 47% : 53%).

Gospodarstvo se postupno oporavlja te rast realnog BDP-a u 2016. godini iznosi 3,2%* i očekuje se da je ova stopa rasta vjerojatno održana i u 2017. godini, budući da je u prva tri tromjesečja 2017. godine gospodarska aktivnost bila snažna, iako neki pokazatelji ukazuju na usporavanje u posljednjem tromjesečju. Nastavak povoljnih kretanja ponajprije je posljedica povećanja ukupnog izvoza i rasta osobne potrošnje. Usporeni zamah u četvrtom tromjesečju vjerojatno će se prebaciti na 2018. godinu, s realnim rastom bruto domaćeg proizvoda za 2,8%* te za daljnjih 2,7%* u 2019. godini. Ovim tempom bi gospodarstvo do kraja 2019. godine postiglo predrecesijski obujam proizvodnje.

S obzirom da su projekcije rasta BDP-a za 2017. godinu na razini rasta u 2016. godini, čini se kako je kriza u koncernu Agrokor za sada imala tek ograničen utjecaj na gospodarsku aktivnost u 2017. godini, a najviše se odrazila na usporavanje investicijske aktivnosti. Očekuje se da će se ulaganja početi razvijati obzirom da raste kreditna aktivnost u korporativnom sektoru, iako ishod operativnog i financijskog restrukturiranja Agrokoru još uvijek predstavlja rizik.

Uprava HBOR-a i nadalje očekuje pojačane zahtjeve za restrukturiranjem danih kredita, kao i tijekom prethodnih par poslovnih godina. Dodatno, prisutna je i nesigurnost u vezi mogućnosti realizacije kolateralne obzira na još uvijek nelikvidno tržište nekretnina, na koje se gospodarski rast još uvijek nije odrazio te pad vrijednosti istih.

HBOR će i u 2018. godini nastaviti korištenje financijskih instrumenata iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF), koji predstavljaju učinkovit način primjene financijskih resursa dostupnih Republici Hrvatskoj. Financijski instrumenti pomažu u mobilizaciji dodatnih javnih ili privatnih suinvesticija, a mogu se koristiti u obliku zajmova, jamstava ili drugih mehanizama.

Banka je osigurala sredstva i dovoljnu razinu likvidnosti radi kreditiranja svih planiranih aktivnosti, podmirenja preuzetih obveza i održavanja potrebne rezerve likvidnosti.

*Izvor: Internet stranice Europske komisije: Zimska ekonomska prognoza za 2018. godinu za Republiku Hrvatsku od 7. veljače 2018. godine. Te prognoze izrađuje Glavna uprava za gospodarske i financijske poslove (ECFIN).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika

2.1. Računovodstvene politike

Osnovne računovodstvene politike primijenjene pri sastavljanju ovih financijskih izvještaja sažete su u nastavku.

Računovodstvene politike su dosljedno primijenjene na sva razdoblja iskazana u ovim financijskim izvještajima.

Osnove vođenja računovodstva

Banka i Grupa vode svoje poslovne knjige u hrvatskim kunama sukladno hrvatskim propisima i računovodstvenim načelima i praksi kojih se pridržavaju financijske institucije u Republici Hrvatskoj.

Izjava o sukladnosti sa standardima

Konsolidirani i nekonsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje izdaje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i koji su potvrđeni u EU.

Osnova sastavljanja financijskih izvještaja

Financijski izvještaji su sastavljeni primjenom konvencije povijesnog troška, osim određene financijske imovine i financijskih obveza koje se mjere i prikazuju po fer vrijednosti, kako je prikazano u nastavku:

Pozicije	Osnova za mjerenje
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	fer vrijednost
Imovina raspoloživa za prodaju	fer vrijednost

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja kao i pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Izveštajna valuta

Financijski izvještaji Banke i Grupe iskazani su u hrvatskim kunama kao funkcionalnoj i izvještajnoj valuti Banke i Grupe.

Iznosi su zaokruženi na najbližu tisuću, osim ako nije drugačije navedeno.

Tečaj kune na dan 31. prosinca 2017. godine bio je 7,513648 kuna za 1 euro i 6,269733 kuna za 1 američki dolar (31. prosinca 2016. godine tečaj kune je bio 7,557787 kuna za 1 euro i 7,168536 kuna za 1 američki dolar), osim ako nije drugačije ugovoreno.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Osnova za konsolidaciju

Financijski izvještaji uključuju Banku i Grupu. Financijski izvještaji Grupe uključuju konsolidirane financijske izvještaje Banke i njezinih ovisnih društava. Također su prikazana nekonsolidirana financijska izvješća matičnog društva.

Ovisna društva

Ovisna društva su sva društva u kojima Banka ima kontrolu.

Ovisna društva uključuju se u konsolidirane financijske izvještaje metodom pune konsolidacije od trenutka prijenosa stvarne kontrole na Banku. Primjena konsolidacije prestaje od trenutka njihove prodaje ili likvidacije, odnosno od datuma prestanka kontrole.

Grupa je s početkom primjene nove definicije kontrole prema MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji ponovo obavila procjenu kontrole i odnosa unutar Grupe. Obim i suština kontrole su nepromijenjeni u kontekstu novih zahtjeva i definicija.

Ulaganja u ovisna društva iskazuju se po trošku ulaganja, odnosno prema metodi troška.

Pri pripremi podataka i konsolidiranih financijskih izvještaja obavlja se eliminacija matičnog udjela u svako ovisno društvo i matičnog dijela glavnice u svakom ovisnom društvu te se u cijelosti eliminiraju unutar-grupna salda i transakcije, prihodi, rashodi te nerealizirani dobiti i gubici.

Računovodstvene politike ovisnih društava usklađena su s onima matice kako bi se osigurala usporedivost na razini Grupe.

Stjecanje ovisnih društava obračunava se korištenjem metode kupnje. Trošak poslovnog spajanja mjeri se kao zbroj fer vrijednosti (na dan razmjene) dane imovine, nastalih ili preuzetih obveza te vlasničkih instrumenata izdanih u zamjenu za kontrolu nad stečenim društvom. Troškovi izravno povezani sa stjecanjem priznaju se i prikazuju unutar ostalih troškova poslovanja.

Nekontrolirajući udjeli u neto imovini konsolidiranih ovisnih društava utvrđuju se odvojeno od matične vlasničke glavnice. Nekontrolirajući udjeli u neto imovini sastoje se od iznosa manjinskog udjela na datum početnog priznavanja ulaganja u ovisno društvo te manjinskog udjela promjena vlasničke glavnice od datuma stjecanja udjela. Gubici ovisnog društva dijele se između kontrolirajućeg i nekontrolirajućeg udjela, čak i ako su gubici veći od nekontrolirajuće glavnice ulaganja u ovisno društvo.

Naknadno stjecanje nekontrolirajućeg udjela ne predstavlja poslovno spajanje te se obračunava kao transakcija unutar vlasničke glavnice (kapitala).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Osnova za konsolidaciju (nastavak)

Ovisna društva (nastavak)

Pri mjerenju promjene u relativnim udjelima kontrolirajućeg i nekontrolirajućeg interesa u ovisnome društvu na datum stjecanja, Grupa je primijenila pristup koji uzima u obzir proporcionalni udio u utvrdivoj neto imovini ovisnoga društva. Iznos pozitivne promjene u glavnici vlasnika iskazan je u okviru ostalih rezervi.

U slučajevima kada se ulaganja u ovisna društva koja se ikazuju po trošku ulaganja klasificiraju kao ulaganja namijenjena prodaji ili distribuciji iskazuju se sukladno MSFI-ju 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja. U tim okolnostima ne mijenja se mjerenje ulaganja obračunanih sukladno MRS-u 39/MSFI-ju 9.

Pridružena društva

Pridružena društva su sva društva u kojima Grupa ima neposredno ili posredno (putem ovisnih subjekata) značajan utjecaj, tj. pravo sudjelovanja u odlukama o financijskoj i poslovnoj politici društva u koje je izvršeno ulaganje, ali ne i kontrolu tih politika. Grupa ima značajan utjecaj ako izravno ili neizravno ima iznad 20% ili više glasačke moći u određenom društvu.

Ulaganja u pridružena društva iskazana su računovodstvenom metodom udjela u konsolidiranim i nekonsolidiranim financijskim izvještajima. Primjenom metode udjela se kod početnog evidentiranja takvo ulaganje iskazuje po trošku, a njegova knjigovodstvena vrijednost uvećava se ili umanjuje po osnovi priznavanja udjela HBOR-a u dobiti i gubitku subjekta koji je predmetom ulaganja nakon datuma stjecanja. HBOR-ov udjel u dobiti ili gubitku subjekta koji je predmetom ulaganja uračunava se u dobit i gubitak HBOR-a.

Iznosi koje je subjekt koji je predmetom ulaganja isplatio HBOR-u smanjuju knjigovodstvenu vrijednost ulaganja.

Promjene razmjernog dijela HBOR-a nastale temeljem promjena ostale sveobuhvatne dobiti pridruženog društva (promjene koje proizlaze iz revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme te tečajnih razlika) iskazuju se unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

U slučaju namjere prodaje cijelog ili dijela udjela u pridruženim društvima primjenjuje se MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja i to na udio koji je namijenjen prodaji.

Preostali dio udjela u pridruženim društvima koji se namjerava zadržati, a nad kojim i nadalje postoji značajan utjecaj nastaviti će se iskazivati primjenom metode udjela.

Ukoliko nad preostalim dijelom koji se namjerava zadržati prestane značajan utjecaj, iskazuje se kao financijski instrument prema odredbama MRS-a 39/MSFI-ja 9 i to tek po otuđenju odnosno prodaji udjela.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena na datum mjerenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze Grupe u urednoj transakciji na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima.

Osnovnu cijenu predstavlja izlazna cijena, neovisno o tome da li je ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.

Pri početnom priznavanju, kad je neka stavka financijske imovine stečena ili neka obveza preuzeta u razmjeni za tu stavku imovine, odnosno obvezu, transakcijska cijena je cijena plaćena za stjecanje predmetne stavke imovine, odnosno primljena za preuzimanje predmetne obveze (ulazna cijena).

Fer vrijednost imovine ili obveze je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine, odnosno plaćena za prijenos obveze (izlazna cijena).

Ako odredbe nekog MSFI-ja ili zakonske odredbe propisuju ili dopuštaju mjerenje neke stavke imovine ili obveze kod prvog knjiženja po fer vrijednosti i ako se u tome slučaju transakcijska cijena razlikuje od fer vrijednosti, Grupa tako nastale dobitke i gubitke uračunava u dobit i gubitak, osim ako nije propisano drugačije.

Pri utvrđivanju fer vrijednosti Grupa koristi što više relevantnih vidljivih ulaznih podataka, a što manje ulaznih podataka koji nisu vidljivi.

Grupa odabire ulazne podatke prema obilježjima stavke imovine ili obveze koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir u transakciji predmetnom imovinom, odnosno obvezom.

Ako neka stavka imovine ili neka obveza mjerena po fer vrijednosti ima kupovnu cijenu i prodajnu cijenu (npr. ulazni podatak s dilerskog tržišta), za mjerenje fer vrijednosti koristi se cijena unutar raspona između kupovne i prodajne cijene koja najrepresntativnije odražava fer vrijednost.

Sukladno navedenom, knjigovodstveni iznosi novca i stanja na računu kod Hrvatske narodne banke općenito su približno iskazani po njihovim fer vrijednostima.

Procijenjena fer vrijednost depozita kod drugih banaka približna je njihovim knjigovodstvenim iznosima, s obzirom da svi iznosi dospijevaju najkasnije do 90 dana.

Kredit i predujmovi bankama i ostalim klijentima su iskazani u neto vrijednosti, odnosno umanjani za iznos rezerviranja radi umanjenja vrijednosti. Njihova procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontirani iznos procijenjenih očekivanih budućih priljeva novca. Prilikom sagledavanja fer vrijednosti uzima se u obzir i subvencionirana kamata koja je u diskontiranom iznosu prikazana kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama. Kod kredita nastalih u kunama koji su jednosmjernom valutnom klauzulom vezani uz stranu valutu, pri procjeni fer vrijednosti ove opcije primjenjuje se postupak opisan pod „Transakcije u stranim valutama i uz valutnu klauzulu“.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Tržišne cijene za dugoročne kredite koje je Grupa primila nisu dostupne te se njihova fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontiranih primjenom važećih kamatnih stopa na datum izvještaja o financijskom položaju za nove kredite sa sličnim uvjetima i preostalim dospijecem. Isto tako, s obzirom da dugoročni krediti odobreni Grupi nose promjenjivu stopu, nema značajne razlike između njihovih fer vrijednosti i knjigovodstvenih iznosa.

Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices“ (BGN) mid cijene te je na dan 31. prosinca 2017. godine iskazana u bilješci 24.

BGN ili „Bloomberg Generic prices“ predstavlja jednostavni prosjek cijena uključujući indikativne i izvršne cijene. „Mid“ cijena predstavlja prosjek kotirane „ask“ i „bid“ cijene.

Grupa vodi računa o prezentiranju hijerarhije fer vrijednosti koja se sastoji od tri razine podataka koji ulaze u tehnike vrednovanja na način kako slijedi:

	Razina 1	Razina 2	Razina 3
Definicija ulaznih podataka:	Kotirane (neusklađene) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno identične obveze i koje su dostupne na datum mjerenja.	Ulazni podaci, osim kotiranih iz 1. razine koje su, bilo izravno, bilo neizravno, vidljive za predmetnu imovinu, odnosno obvezu.	Ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi, odnosno koji su izvedeni iz tržišnih podataka.

Grupa iskazuje prijenose između razina fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja tijekom kojeg se promjena dogodila.

Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojemu su nastali. Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunanih kamata primjenom efektivne kamatne stope kojom se procijenjena buduća plaćanja ili naplate diskontiraju tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta ili tijekom kraćeg razdoblja, kad je to primjereno. Prihod od kamata uključuje kupone zarađene od ulaganja u vrijednosnice s fiksnim prinosom.

Naknade koje čine kamatni prihod, a vezane su uz nastajanje određenog plasmana te obračunane i naplaćene pri odobravanju, plasiranju sredstava kredita ili tijekom trajanja ugovora o kreditu, odgađaju se te priznaju na vremenski proporcionalnoj osnovi za razdoblje trajanja kredita kao ispravak stvarnog prinosa na kredit.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Kamata na kredite kod kojih postoji umanjene vrijednosti i na ostalu financijsku imovinu se priznaje na osnovi stope korištene za svođenje budućih novčanih primitaka na njihovu sadašnju vrijednost te se iskazuju u izvještaju o dobiti i gubitku.

Prihodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija se uglavnom sastoje od naknada zaračunatih pravnim osobama za izdavanje garancija i za druge pružene usluge Grupe kao i provizija za upravljanje sredstvima pravnih osoba, te naknada za obavljena inozemna i domaća plaćanja. Naknade se priznaju u prihod kada je obavljena povezana usluga.

Naknade po izdanim financijskim/platežnim garancijama odgađaju se te priznaju i iskazuju u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na vremenski proporcionalnoj osnovi tijekom razdoblja trajanja garancije.

Prihodi od naknada koje imaju karakter nekamatnih prihoda (naknade za upravljanje zajmovima u ime i za račun drugih osoba, naknade za obavljanje usluga platnog prometa, ostale naknade koje imaju nekamatni karakter) priznaju se u izvještaju o dobiti i gubitku kako nastaju.

Primanja zaposlenih

U skladu s važećim zakonskim propisima, Grupa ima obvezu plaćanja doprinosa hrvatskim zavodima za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Ova obveza odnosi se na stalne zaposlenike, a osigurava plaćanje doprinosa na teret poslodavca u određenom postotku na bruto plaću:

	2017. godina	2016. godina
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	15,00%	15,00%
Doprinosi za zapošljavanje	1,70%	1,70%
Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom	-	-
Doprinosi za zaštitu zdravlja na radu	0,50%	0,50%

Grupa je također obvezna obračunati i uplatiti doprinose iz bruto plaće zaposlenika u Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Obvezni mirovinski fond.

Grupa nema druge mirovinske aranžmane osim onih u okviru državnog mirovinskog sustava Republike Hrvatske. Grupa je kao poslodavac dužna obračunavati i uplaćivati postotak iz tekuće bruto plaće zaposlenih u mirovinsko osiguranje. Troškovi mirovinskog osiguranja terete izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojem zaposleni ostvare naknadu za rad.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih (nastavak)

Doprinosi iz plaća i na plaće obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali. Grupa iz bruto iznosa plaća obračunava i plaća pripadajući porez na dohodak i prirez za svakog zaposlenika.

Grupa priznaje rezerviranje za druge obveze prema zaposlenicima kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza. Nadalje, Grupa priznaje obvezu za akumulirane naknade za odsustvo s posla temeljem neiskorištenih dana godišnjeg odmora na dan financijskih izvještaja.

Transakcije u inozemnim valutama i uz valutnu klauzulu

Sredstva i izvori sredstava izraženi u inozemnim sredstvima plaćanja preračunavaju se u kunsku protuvrijednost po tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum izvještaja o financijskom položaju ili po ugovornom tečaju. Prihodi i rashodi u inozemnim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju knjiže se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Banka posjeduje imovinu nastalu u hrvatskim kunama koja je jednosmjernom valutnom klauzulom vezana za inozemnu valutu. Zahvaljujući toj klauzuli, Banka ima mogućnost revalorizacije imovine primjenom deviznog tečaja važećeg na dan dospijeća koji je povoljniji za Banku u usporedbi s tečajem koji je na snazi na dan nastanka imovine.

Nastale promjene s osnova ugovora s jednosmjernom valutnom klauzulom prema kojima se vrijednost potraživanja i obveza nominiranih u funkcionalnoj valuti mijenja u odnosu na ugovorom određenu stranu valutu (ugrađeni derivati – ponderirani tečaj) podrazumijevaju promjenu fer vrijednosti ugrađenih derivata. Banka ima imovinu nastalu u hrvatskim kunama koja je dvosmjernom valutnom klauzulom vezana za inozemnu valutu. Ova se imovina preračunava u kune kao imovina nominirana u inozemnoj valuti.

Valutni tečajevi osnovnih valuta koje su korištene u sastavljanju financijskih izvještaja i koje je objavila Hrvatska narodna banka na izvještajni datum su:

31. prosinca 2017. godine	1 EUR = 7,513648 kuna	1 USD = 6,269733 kuna
31. prosinca 2016. godine	1 EUR = 7,557787 kuna	1 USD = 7,168536 kuna

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Oporezivanje

Matično društvo temeljem članka 9. Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit.

Porezne obveze na ime poreza na dobit proizlaze isključivo iz aktivnosti drugih članica Grupe.

Porez na dobit obračunava se na oporezivu dobit u skladu s poreznim propisima i po zakonom propisanoj poreznoj stopi.

Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Iznos poreza na dobit iskazuje se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu i rezervama, kada se porez na dobit priznaje u kapitalu i rezervama.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, sukladno poreznim stopama koje su bile na snazi na izvještajni datum te sve korekcije iznosa porezne obveze za prethodna razdoblja.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilančne obveze, odražavajući privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreznih stopa koje se očekuju primijeniti na privremene razlike kada će se one nadoknaditi ili namiriti, a na osnovi važećih propisa.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za korištenje privremenih razlika. Odgođena porezna obveza pregledava se na svaki datum izvještavanja te se smanjuje ukoliko više nije vjerojatno da će se povezana porezna korist moći realizirati.

Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze.

Novac i novčani ekvivalenti

U svrhu izvješćivanja o novčanim tokovima, stavka novac i ekvivalenti novca uključuje novčana sredstva i sredstva na tekućim računima kod Hrvatske narodne banke i kod drugih financijskih institucija, umanjena za rezerviranja za smanjenje vrijednosti i nenaplative iznose.

Financijski instrumenti

Financijska imovina i obveze prikazane u Izvještaju o financijskom položaju uključuju novac i novčane ekvivalente, dužničke vrijednosne papire, potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, dugoročne zajmove i najmove, depozite i ulaganja.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Grupa razvrstava financijske instrumente u posjedu u sljedeće kategorije:

- financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku,
- financijsku imovinu raspoloživu za prodaju,
- financijsku imovinu koja se drži do dospelja,
- zajmove i potraživanja.

Financijski instrumenti razvrstavaju se u navedene kategorije u ovisnosti o namjeri s kojom su pribavljeni. Razvrstavanje financijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja te računovodstvene metode praćenja ovih instrumenata određeni su Računovodstvenim politikama koje donosi Uprava.

Osnovna razlika između kategorija je u pristupu mjerenja financijske imovine i priznavanja fer vrijednosti u financijskim izvještajima, što je objašnjeno dalje u tekstu.

Sve vrijednosnice u posjedu Grupe priznaju se na datum namire i početno iskazuju po trošku, uključujući direktne transakcijske troškove kada se ulaganja ne vrednuju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku.

Banka se ne bavi stjecanjem vrijednosnih papira i ulaganja radi kratkoročnog stjecanja dobiti od aktivnosti trgovanja.

a) Financijska imovina koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku

Navedena kategorija ima dvije potkategorije: financijske instrumente koji se drže radi trgovanja i oni koje je rukovodstvo inicijalno rasporedilo u ovu kategoriju, kojima se aktivno ne trguje.

Nakon početnog priznavanja, financijska imovina koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku obračunava se i iskazuje po fer vrijednosti, koja odgovara cijeni koja kotira na tržištu ili koja je određena primjenom prihvatljivih modela procjene vrijednosti. U slučaju mjerenja fer vrijednosti udjela u novčane investicijske fondove uzima se cijena udjela u fondu na određeni dan, pribavljena od društva za upravljanje investicijskim fondom. Grupa nerealiziranu dobit i nerealizirane gubitke iskazuje u okviru 'neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti'.

b) Imovina raspoloživa za prodaju

Imovina raspoloživa za prodaju obuhvaća financijsku imovinu koja je raspoređena kao raspoloživa za prodaju, a nije raspoređena u imovinu koja se drži do dospelja ili u imovinu koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku ili zajmove i potraživanja.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

b) *Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)*

Financijska imovina koja se razvrstava u imovinu raspoloživu za prodaju pribavljena je u svrhu održavanja rezerve likvidnosti ili radi plasmana slobodnih sredstava do trenutka daljnjeg plasmana u dugoročno kreditiranje. U portfelju imovine raspoložive za prodaju evidentiraju se ulaganja u dužničke vrijednosne papire i druge financijske instrumente, vlasničke vrijednosne papire s namjerom držanja dužim od 90 dana i koja se drže na neodređeno vrijeme te u udjele u investicijskim fondovima koje Banka ima namjeru držati u roku dužem od 30 dana.

Imovina raspoloživa za prodaju se nakon početnog priznavanja ponovno mjeri po fer vrijednosti na temelju kotiranih cijena ili iznosa izvedenih iz modela novčanog tijeka. Ako kotirane tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost dužničkih vrijednosnica procjenjuje se koristeći razne tehnike vrednovanja uključujući korištenje sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova i matematičkih modela, dok se fer vrijednost nekotiranih vlasničkih instrumenata procjenjuje na temelju važećih omjera između cijene i zarade ili cijene i novčanog toka razrađenih na način da odražavaju specifične okolnosti izdavatelja.

Nerealizirani dobiti i gubici nastali promjenama fer vrijednosti vrijednosnih papira iz portfelja raspoloživih za prodaju priznaju se izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja do trenutka prodaje ili umanjenja financijske imovine, a nakon toga se ostvareni dobiti ili gubici iskazuju u okviru izvještaja o dobiti i gubitku.

Gubici od umanjenja po osnovi imovine raspoložive za prodaju iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku. U slučaju povećanja fer vrijednosti vlasničkih instrumenata u narednom razdoblju, povećanje fer vrijednosti će se priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja, a ranije provedeno umanjenje vrijednosti ostaje iskazano kroz izvještaj o dobiti i gubitku. U slučaju povećanja fer vrijednosti dužničkih instrumenata iz ovog portfelja u narednom razdoblju, ako se povećanje fer vrijednosti može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja gubitaka od umanjenja, gubici od umanjenja se ukidaju priznavanjem prihoda u izvještaju o dobiti i gubitku.

Ako je smanjenje fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju priznato izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja te postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti te imovine sukladno odredbama MRS-a 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, kumulativni gubitak koji je priznat izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja uklanja se iz ostale sveobuhvatne dobiti razdoblja i priznaje u izvještaju o dobiti i gubitku, čak i u slučaju da se takva financijska imovina nije prestala priznavati.

Objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti određenog ulaganja u vlasnički instrument uključuje informacije o značajnim promjenama s negativnim utjecajem na tehnološke, tržišne, ekonomske ili zakonske okolnosti poslovanja izdavatelja i ukazuje da se cijena ulaganja u vlasničke instrumente ne može nadoknaditi.

Značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti ulaganja u vlasničke instrumente ispod njihove cijene također predstavlja objektivni dokaz umanjenja vrijednosti.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

b) *Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)*

Kamata zaradena u razdoblju držanja dužničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju obračunava se svakodnevno i iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku u okviru prihoda od kamata.

Tečajne razlike po vlasničkim instrumentima u stranim valutama iz portfelja raspoloživog za prodaju iskazuju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja, zajedno s dobitima i gubicima od promjene fer vrijednosti, sve do prodaje instrumenta. Tečajne razlike po dužničkim instrumentima iz portfelja raspoloživog za prodaju denominiranim u stranoj valuti iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku.

c) *Financijska imovina koja se drži do dospelja*

Ovu kategoriju čini financijska imovina s fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja se mogu utvrditi te financijska imovina s fiksnim rokovima dospelja koje Grupa ima namjeru i sposobna je držati do dospelja. U ovu kategoriju financijske imovine razvrstavaju se, u pravilu, vrijednosni papiri izdani na rok dulji od godinu dana, kao što su obveznice, mjenice i sl.

Financijska imovina koja se drži do dospelja početno se priznaje po fer vrijednosti, uvećanoj za transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, imovina do dospelja se mjeri i iskazuje prema amortiziranom trošku ulaganja, tj. trošku kupnje (nominalna vrijednost kupljenih vrijednosnih papira uvećana/umanjena za diskont/premiju i transakcijske troškove) korigiranom za amortizirani diskont/premiju.

Stečena kamata se priznaje kao potraživanje po kamatama na datum namire i ne predstavlja prihod HBOR-a.

Grupa redovito preispituje postoje li objektivni dokazi o eventualnom umanjenju ulaganja u posjedu do dospelja. Financijski instrument je umanjen ako je njegov knjigovodstveni iznos veći od njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa, koji je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tijekova diskontiranih primjenom izvorne efektivne kamatne stope tog financijskog instrumenta. Gubici od umanjenja vrijednosti za imovinu koja je knjižena po amortiziranom trošku izračunavaju se kao razlika između knjigovodstvenog iznosa sredstva i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova koji su diskontirani primjenom izvorne efektivne kamatne stope tog instrumenta. Nakon što je utvrđeno umanjenje imovine, Grupa iskazuje rezerviranja u izvještaju o dobiti i gubitku u okviru gubitaka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

d) Krediti financijskim institucijama i ostalim korisnicima

Iznosi koje je HBOR doznačio primatelju kredita priznaju se u trenutku povlačenja i iskazuju po amortiziranom trošku metodom efektivne kamatne stope i umanjenom za rezerviranja radi smanjenja vrijednosti.

Iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika sukladno Programu povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama i priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Svi krediti i predujmovi se priznaju kad su sredstva doznačena primatelju kredita.

Rezervacija za smanjenje vrijednosti kredita utvrđuje se ako postoji objektivni dokaz da HBOR neće moći naplatiti cjelokupno nastalo potraživanje. Pri određivanju razine potrebnih rezervacija Uprava HBOR-a razmatra brojne faktore, strukturu kreditnog portfelja te prethodna iskustva (veza bilješku 31.2. Upravljanje rizicima – Kreditni rizik).

Iznos rezerviranja predstavlja razliku između knjigovodstvenog i nadoknadivog iznosa, koja predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih novčanih tokova, uključivši nadoknadive iznose po jamstvima i osiguranjima, diskontiranih primjenom efektivne kamatne stope.

Rezervacije za smanjenje vrijednosti kredita također su utvrđene na skupnom nivou, a na temelju objektivnih dokaza njihovog postojanja u pojedinim komponentama kreditnog portfelja na datum izvještaja o financijskom položaju. Ti gubici su procijenjeni na osnovi povijesnog modela gubitka (u svakoj komponenti kreditnog razvrstavanja klijenata odražavajući njihove tekuće ekonomske uvjete poslovanja).

Ako se utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o umanjenju određenog financijskog sredstva, bilo ono značajno ili ne, spomenuto financijsko sredstvo svrstava se u skupinu financijske imovine sličnih obilježja kreditnog rizika, te se sva sredstva u istoj skupini podvrgavaju zajedničkoj procjeni u svrhu umanjenja vrijednosti. Ugovorni novčani tokovi i iskustvo povijesnog gubitka za imovinu sa sličnim obilježjima kreditnog rizika grupi imovine koja se zajednički procjenjuje čine osnovu procjene očekivanih novčanih tokova.

Nenaplativi zajmovi otpisuju se u visini utvrđenih rezerviranja za smanjenje vrijednosti. Naknadne naplate takvih kredita uključuju se u izvještaj o dobiti i gubitku.

Vrijednosnice kupljene temeljem ugovora o kupnji i ponovnoj prodaji (obrnuti repo ugovori) ne priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Banke, a izdaci temeljem tih ugovora priznaju se u izvještaju o financijskom položaju kao krediti financijskim institucijama osigurani vrijednosnicama koje su predmet ugovora. Kamata zarađena u razdoblju kupnje vrijednosnica do ponovne prodaje obračunava se svakodnevno i iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku u okviru prihoda od kamata.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

d) Krediti financijskim institucijama i ostalim korisnicima (nastavak)

Na kraju 2017. godine Grupa je za obrnute repo poslove u iznosu od 236.400 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 232.489 tisuća kuna) preuzela vrijednosne papire u iznosu od 249.727 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 247.026 tisuća kuna).

Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina početno se priznaju i naknadno mjere primjenom troška nabave. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine obračunava se po linearnoj metodi primjenom godišnjih stopa od 3,03% do 33,3% pomoću kojih se nabavna vrijednost imovine otpisuje tijekom njenog procijenjenog vijeka trajanja.

Procijenjeni vijek trajanja je:

	2017. godine	2016. godine
Građevinski objekti	33	33
Računala	3	3
Namještaj i oprema	5 - 8	5 - 8
Motorna vozila	3	3
Ostala nespomenuta imovina i ulaganja	5	5
Nematerijalna imovina	3 - 5	3 - 5

Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina u pripremi se ne amortiziraju sve dok nisu spremna za upotrebu. Održavanje i popravci iskazuju se na teret troškova u izvještaju o dobiti i gubitku kada nastanu, a izdaci koji povećavaju buduće koristi postojećih sredstava (poboljšanja) se kapitaliziraju.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na izvještajni datum obavlja se procjena financijske imovine da bi se utvrdio objektivni dokaz njene umanjene vrijednosti. Ako takav dokaz postoji, procijenjeni nadoknadivi iznos te imovine i iznos umanjenja, izračunan kao neto sadašnja vrijednost budućih novčanih priljeva, uključujući predvidive iznose jamstava i osiguranja, diskontirane izvornom efektivnom kamatnom stopom, knjiže se u izvještaju o dobiti i gubitku.

Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina ocjenjuju se radi utvrđivanja umanjenja vrijednosti u slučajevima kad okolnosti ukazuju na činjenicu da se knjigovodstvena vrijednost imovine neće moći nadoknaditi. Kad knjigovodstvena vrijednost imovine premaši nadoknadiv iznos iskazuje se gubitak od umanjenja vrijednosti u izvještaju o dobiti i gubitku po stavkama nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine koja je proknjižena po trošku stjecanja, ovisno o tome koji je veći, nadoknadivi iznos ili iznos neto prodajne cijene imovine ili njegova upotrebna vrijednost.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju ulaganja Grupe u nekretnine s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine, ali ne i ona ulaganja namijenjena prodaji u sklopu redovnog poslovanja ili u administrativne svrhe.

Ulaganja u nekretnine početno su iskazana po trošku nabave uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine vode se po trošku nabave umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ulaganja u nekretnine amortiziraju se linearnom metodom kroz razdoblje od 33 godine.

Ulaganja u nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili kod konačnog povlačenja ulaganja u nekretnine iz upotrebe ili kada se ne očekuju bilo kakve buduće ekonomske koristi od otuđenja.

Dobici i gubici od povlačenja ili otuđenja ulaganja u nekretnine priznaju se u izvještaj o dobiti i gubitku u razdoblju povlačenja ili otuđenja.

Ova imovina iskazana je u bilješki 21. Ostala imovina zbog nematerijalnog iznosa.

Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Dugotrajna imovina namijenjena prodaji obuhvaća nekretnine, postrojenja i opremu koju je Grupa preuzela u zamjenu za nenaplaćena potraživanja. Grupa očekuje da će tako preuzeta dugotrajna imovina biti nadoknađena prvenstveno putem prodaje, a ne daljnjim korištenjem.

Ova kategorija imovine početno se iskazuje po fer vrijednosti, umanjenoj za procijenjene očekivane troškove otuđenja.

Grupa vrednuje ovu imovinu po nižoj vrijednosti usporedbom knjigovodstvene i fer vrijednosti (utvrđene od strane neovisnog procjenitelja) umanjene za procijenjene očekivane troškove otuđenja.

Amortizacija navedene imovine se ne obračunava.

Banka priznaje gubitak od umanjenja za bilo koji početni ili naknadni djelomični otpis ove imovine do fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja, i priznaje dobitak za bilo koje naknadno povećanje fer vrijednosti umanjenoj za troškove otuđenja imovine, do visine kumulativnog gubitka od umanjenja koji je bio priznat.

Gubici od umanjenja vrijednosti uključuju se u izvještaj o dobiti i gubitku, kao i dobici/gubici utvrđeni naknadnim mjerenjima, odnosno prodajom imovine.

Slučajevi u kojima zbog otežanih okolnosti prodaje uslijed objektivnih okolnosti i događaja izvan kontrole Banke prodaja ne bude dovršena u planiranome roku, odnosno dođe do produženja razdoblja potrebnog za zaključenje prodaje i nakon jednogodišnjeg razdoblja, a nije donijeta odluka nadležnog tijela o odustajanju od prodaje ili od plana prodaje te se i nadalje poduzimaju aktivnosti kako bi se pronašao kupac

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Dugotrajna imovina namijenjena prodaji (nastavak)

i postoji dovoljno dokaza da je Banka ostala dosljedna planu prodaje tog oblika imovine, ne isključuju da se imovina i nadalje klasificira kao namijenjena za prodaju.

Obveze po kreditima i obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire

Financijske obveze Banke i Grupe proizlaze iz primljenih kredita i izdanih vrijednosnih papira.

Financijske obveze se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, financijske obveze se mjere po amortiziranom trošku temeljenom na metodi efektivne kamatne stope.

Financijske obveze se iskazuju u ugovorenoj valuti preračunatoj u kune po srednjem tečaju HNB-a, ugovornom tečaju ili po utvrđenoj svoti koja potječe iz poslovnih i financijskih transakcija temeljenih na dokumentaciji.

Grupa priznaje rashode od kamata vezane za kredite u izvještaju o dobiti i gubitku.

Ulaganja prodana temeljem ugovora o reotkupu (repo ugovori) nastavljaju se priznavati u izvještaju o financijskom položaju i vrednuju u skladu s računovodstvenom politikom za predmetnu financijsku imovinu. Primici od prodaje vrijednosnica prikazuju se kao osigurani uzeti krediti od financijskih institucija. Kamata zarađena u razdoblju prodaje vrijednosnica do reotkupa obračunava se svakodnevno i iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku u okviru rashoda od kamata.

Na kraju 2017. godine Grupa nema ugovorene repo poslove (31. prosinca 2016. godine: 315.416 tisuća kuna za koje je prodala vrijednosne papire u iznosu: 345.049 tisuća kuna).

Državne potpore

Korisnicima koji ostvaruju pravo na subvenciju kamatne stope po Programu povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a kamatna stopa je subvencionirana za cijelo vrijeme trajanja otplate kredita od strane Republike Hrvatske – Ministarstva financija.

Diskontirani iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama i priznaje se u izvještaj o dobiti i gubitku na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Sukladno tome krediti su iskazani po amortiziranom trošku, korištenjem kamatne stope bez uvažavanja efekata subvencija uplaćenih od države.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Garancije i ostale preuzete obveze

U okviru redovnog poslovanja Banka izdaje financijske garancije, uključujući akreditive koji se knjiže izvanbilančno. Ugovori o financijskim garancijama početno se vrednuju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, vrednuju se po fer vrijednosti u iznosu koji je viši od iznosa obveze temeljem ugovora ili početno priznatog iznosa umanjenog za akumuliranu amortizaciju priznatu u skladu s politikama priznavanja prihoda.

Potencijalne obveze po izdanim garancijama su 82% pokrivena jamstvima, depozitima i bankarskim garancijama ili je za iste obvezu namirenja preuzela Republika Hrvatska. Akreditivi su u cijelosti pokriveni depozitima.

Rezervacije za moguće gubitke po preuzetim obvezama za odobrene, a neisplaćene kredite i izdane garancije održava se na razini za koju Uprava HBOR-a vjeruje da je dovoljna za pokriće mogućih gubitaka.

Rezerviranja se iskazuju kad Banka ima trenutačnu zakonsku ili ugovornu obvezu koja je rezultat prošlih događaja, kad je vjerojatnost da će odljev sredstava vezanih uz ekonomske koristi biti potreban kako bi se podmirile obveze i kad je moguće pouzdano procijeniti visinu obveze.

Izveštavanje po segmentima

Segment je jedinstvena komponenta Grupe čija je djelatnost ponuda proizvoda ili usluga (poslovni segment), ili ponuda proizvoda ili usluga unutar određenog ekonomskog okruženja (zemljopisni segment) koji je podložan jedinstvenim rizicima i koristima, različitim od onih u drugim segmentima.

Osnovni format poslovnih segmenata temeljen je na odluci Uprave, a iskazani segmenti usklađeni su s financijskim izvješćima pripremljenima u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Grupa je identificirala tri glavna segmenta: bankarske aktivnosti, osiguravateljske aktivnosti i ostale aktivnosti.

Kako Grupa većinom posluje u Hrvatskoj ne postoje sekundarni (zemljopisni) segmenti.

Poslovi u ime i za račun trećih strana

Banka upravlja značajnim sredstvima u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), koja se uglavnom koriste za kreditiranje programa obnove i razvitka.

Ti iznosi ne predstavljaju imovinu Banke te su isključeni iz Izvještaja o financijskom položaju i vode se odvojeno od poslovanja Banke.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1. Računovodstvene politike (nastavak)

Poslovi u ime i za račun trećih strana (nastavak)

Prihodi i rashodi po tom poslovanju terete nalogodavca, a Banka po tim poslovima ne snosi druge obveze i rizike. Za svoje usluge Banka po određenim programima naplaćuje naknadu, dok određene programe vodi bez naknade (vidi bilješku 29).

2.2. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja zahtijeva od Uprave obavljanje procjena i pretpostavki koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza te objavu potencijalne imovine i potencijalnih obveza na datum financijskih izvještaja, kao i na iskazane prihode i rashode tijekom izvještajnog razdoblja. Kao rezultat nesigurnosti svojstvenih poslovnim aktivnostima, određene stavke u financijskim izvještajima nije moguće točno mjeriti, već se mogu samo procijeniti.

Postupak procjenjivanja uključuje prosudbe zasnovane na zadnjim raspoloživim pouzdanim informacijama koje su bile dostupne na datum sastavljanja financijskih izvještaja te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Promjene računovodstvenih procjena su usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti neke imovine ili obveze ili iznosa trošenja neke imovine tijekom vremena nastalo procjenom sadašnjeg stanja i očekivanih budućih koristi i obveza povezanih s tom imovinom i obvezama.

Korištenje razumnih procjena bitan je dio sastavljanja financijskih izvještaja i ne umanjuje njihovu pouzdanost.

Promjena računovodstvenih procjena nastaje ako nastupe promjene okolnosti na kojima se procjena temeljila ili kao rezultat novih informacija ili većeg iskustva. Po svojoj prirodi promjena procjene ne odnosi se na prethodna razdoblja i ne predstavlja ispravak pogreške.

Uprava koristi prosudbe i procjene prilikom primjenjivanja prihvaćenih Računovodstvenih politika kako bi odredila iznose koje će prikazati u financijskim izvještajima. Najznačajnije prosudbe i procjene su:

a) Fer vrijednost financijskih instrumenata

Ako ne postoji aktivno tržište za određeni financijski instrument, ili se fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza iskazanih u izvještaju o financijskom položaju iz bilo kojeg drugog razloga ne može pouzdano izmjeriti temeljem tržišne cijene, Grupa određuje fer vrijednost korištenjem različitih tehnika vrednovanja uključujući korištenje matematičkih modela. Ulazne informacije za ove modele uzimaju se s drugih promatranih tržišta kad god je to moguće, a u slučajevima kad to nije moguće, kod utvrđivanja fer vrijednosti potreban je određeni stupanj procjene.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.2. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene (nastavak)

b) Vrednovanje financijskih instrumenata

Računovodstvene politike mjerenja fer vrijednosti iskazane su u bilješkama 2.1. Mjerenje fer vrijednosti i 32. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza.

c) Rezerviranja za umanjene vrijednosti kredita

Banka redovito prati dane kredite i potraživanja kako bi utvrdila potrebno umanjene vrijednosti imovine. Banka koristi svoje iskustvene prosudbe kako bi procijenila vrijednost gubitka od umanjenja vrijednosti u slučajevima kada je dužnik u financijskim problemima, a postoji nekoliko raspoloživih izvora povijesnih podataka koji se odnose na slične dužnike.

Slično tome, Banka procjenjuje promjene budućih tokova novca koristeći se podacima koji upućuju na nepovoljne promjene platežne moći dužnika u skupini te nacionalnim ili lokalnim uvjetima koji imaju slične karakteristike kao imovina u skupini.

Uprava koristi procjene temeljene na iskustvu povijesnog gubitka na imovini s obilježjima kreditnog rizika te nepristranim dokazima umanjenja vrijednosti sličnima onima u skupini kredita i potraživanja. Banka koristi iskustvene procjene kako bi prikupljene podatke o skupini kredita i potraživanja prilagodila trenutnim tržišnim uvjetima.

d) Rezerviranja po sudskim sporovima

Grupa provodi klasifikaciju rizika sudskih sporova uzimajući u obzir pravnu osnovu zahtjeva, sudsku praksu, mišljenje važećih internih pravnih stručnjaka, mišljenje vanjskih odvjetnika i vlastito iskustvo.

Grupa izdvaja rezervacije za sporove sukladno visini cjelokupnog iznosa i procijenjenom riziku gubitka spora. Prilikom procjene rezervacija, uzima se u obzir propisani pravni postupak u Republici Hrvatskoj koji u određenim slučajevima dopušta višestruki žalbeni postupak.

Rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima ukidaju se u razdoblju u kojem je donesena pravomoćna presuda, pravorijek arbitražnog izabranog suda ili nagodba u postupku mirenja, sukladno procedurama praćenja sudskih sporova koji se vode protiv HBOR-a.

e) Rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade

Kod izračuna potrebnih rezervacija za otpremnine i jubilarne nagrade, Grupa obavlja diskont očekivanih budućih novčanih tokova koji proizlaze iz navedenih obveza uz primjenu diskontnih stopa koje, prema mišljenju Uprave, najbolje predstavljaju vremensku vrijednost novca.

Rezerviranja za redovne otpremnine za umirovljenje i za jubilarne nagrade jednom godišnje obavlja i potvrđuje ovlašteni aktuar. Nerealizirani aktuarski dobiti/(gubici) koji proizlaze iz izračuna rezerviranja iskazuju se u okviru ostale sveobuhvatne dobiti kako bi neto imovina ili obveza odrazila punu vrijednost manjka, odnosno viška u planu.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

U tekućoj godini primijenjeni su sljedeći novi i prerađeni MSFI-jevi koji su utjecali na prikaz i objavljivanje u priloženim financijskim izvještajima.

a) Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještaja koji se odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje:

- Izmijenjeni MRS 12 Porezi na dobit (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, usvojen u Europskoj uniji 6. studenoga 2017. godine) - Priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke. IASB je zaključio da se različitost u praksi oko priznavanja odgođene porezne imovine koja se odnosi na neki dužnički instrument mjereno po fer vrijednosti može uglavnom pripisati neizvjesnosti oko primjene nekih od načela u MRS-u 12. Stoga se izmjene i dopune sastoje od pojašnjenja i ilustrativnog primjera. Ova izmjena nema utjecaja na Grupnu nakon početne primjene.
- Izmijenjeni MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, usvojen u Europskoj uniji 6. studenoga 2017. godine) – inicijativa u vezi objavljivanja. Izmjene i dopune imaju za cilj da subjekti daju objave koje korisnicima financijskih izvještaja omogućuju procjenu promjena u obvezama koje nastaju iz financijskih aktivnosti, uključujući promjene koje nastaju iz novčanih tokova i nenovčanih promjena. Ova izmjena nema utjecaja na Grupnu nakon početne primjene.

b) Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se odnose na izvještajno razdoblje, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji:

- Godišnja poboljšanja 2014.-2016. - primarni cilj procesa je unaprijediti kvalitetu standarda izmjenom i dopunom postojećih MSFI-jeva kako bi se pojasnile upute i tekst, ili kako bi se ispravile relativno manje, nenamjerne posljedice, konflikti ili propusti. Pitanja obuhvaćena u ovom ciklusu su:
  - MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen): Pojašnjava područje primjene standarda tako da utvrđuje da se zahtjevi objavljivanja određeni standardom, osim onih navedenih u stavcima B10.–B16., primjenjuju na udjele subjekta navedene u stavku 5. koji su klasificirani kao raspoloživi za prodaju, kao raspoloživi za raspodjelu ili kao prestanak poslovanja u skladu s MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja. Ova izmjena neće imati utjecaja na Grupnu nakon početne primjene.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak)

b) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se odnose na izvještajno razdoblje, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji (nastavak):*

- Godišnja poboljšanja 2014.-2016. (nastavak)
  - IFRS 1 Prva primjena MSFI i MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima koji su u okviru Godišnjih poboljšanja 2014.-2016. na snazi su za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine i nisu usvojeni u Europskoj uniji pa su opisani pod d) Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještaja koji stupaju na snagu nakon izvještajnog razdoblja, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji.

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje:*

- Novi MSFI 15 Prihodi po ugovorima s kupcima (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, usvojen u Europskoj uniji 22. rujna 2016. godine) koji uvodi jedinstveni cjeloviti model za subjekte koji ostvaruju prihode iz ugovora s kupcima. Datumom stupanja na snagu zamijenit će sljedeće standarde i tumačenja: MRS 18 Prihodi; MRS 11 Ugovori o izgradnji; IFRIC 13 Programi očuvanja vjernosti kupaca; IFRIC 15 Ugovori o izgradnji nekretnina; IFRIC 18 Prijenos imovine s kupaca te SIC 31 Prihodi – nenovčane transakcije koje uključuju usluge oglašavanja. Temeljno načelo MSFI-ja 15 je da subjekt priznaje prihode kao odraz prijenosa dobara ili usluga na kupca u iznosu koji odražava naknadu za koju subjekt očekuje da ima pravo u zamjenu za ta dobra i usluge. Standard uspostavlja model 5 koraka koji će se primjenjivati na zarađene prihode iz ugovora s kupcima neovisno o tipu transakcije ili djelatnosti, a to su: identificiranje ugovora s kupcima, identificiranje pojedinih obveza izvršenja u ugovorima, utvrđivanje cijene transakcije, alokacija cijene transakcije na pojedinačne obveze izvršenja i priznavanje prihoda kada subjekta udovolji obvezi izvršenja. Međutim, standard se ne primjenjuje na financijske instrumente i ostala ugovorna prava ili obveze u djelokrugu MRS-a 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, odnosno MSFI-ja 9 - Financijski instrumenti, MSFI-ja 10 – Konsolidirani financijski izvještaji, MSFI-ja 11 – Zajednički poslovi, MRS-a 27 – Nekonsolidirani financijski izvještaji i MRS-a 28 – Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima i ugovore o osiguranju u djelokrugu MSFI-ja 4 – Ugovori o osiguranju, slijedom čega neće imati utjecaja na Grupu nakon početne primjene.
- MSFI 9 Financijski instrumenti - u srpnju 2014. godine objavljen je konačni tekst novog MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, usvojen u Europskoj uniji 22. studenoga 2016. godine), koji će datumom stupanja na snagu u cijelosti zamijeniti MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje, a sadrži zahtjeve koji se odnose na priznavanje i mjerenje, umanjenje, prestanak priznavanja i računovodstvo zaštite općenito.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje (nastavak):*

- MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

Klasificiranje i mjerenje financijske imovine i financijskih obveza – prema MSFI-ju 9 sva financijska imovina se klasificira kao imovina koja se, nakon početnog priznavanja, u poslovnim knjigama mjeri po: amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku.

Klasifikacija financijske imovine u kategorije naknadnog mjerenja temelji se na: poslovnom modelu upravljanja financijskom imovinom i SPPI testu (engl. Solely payments of principal and interest) Ako se financijska imovina drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, mjeri se po amortiziranom trošku, a ako se financijska imovina drži kako bi se postigla oba cilja: prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine, mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Sva druga financijska imovina, koja ne udovoljava kriterijima niti za raspored imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit niti za raspored imovine po amortiziranom trošku, mjeri se po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku.

Umanjenje – MSFI 9 donosi jednoobrazni model umanjenja vrijednosti koji se primjenjuje i na financijsku imovinu i izvanbilančnu izloženost kreditnom riziku (preuzete obveze po kreditima i financijske garancije) te zamjenjuje koncept nastalog gubitka s modelom očekivanog kreditnog gubitka, s ciljem pravovremenog priznavanja gubitaka.

Subjekti primjene priznaju godišnji očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak kroz vijek trajanja financijskog instrumenta ovisno o tome da li je bilo značajnog povećanja kreditnog rizika od trenutka početnog priznavanja. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka mora odražavati vjerojatnost ishoda, utjecaj vremenske vrijednosti novca i biti temeljeno na razumnim i potkrepljujućim informacijama.

Računovodstvo zaštite – MSFI 9 uvodi bitno izmijenjen model računovodstva zaštite, uz proširene informacije koje treba objaviti o aktivnostima upravljanja rizicima. Novi model je posljedica značajnog revidiranja računovodstva zaštite kojim se sam postupak obračunavanja usklađuje s aktivnostima subjekta u upravljanju rizicima.

Grupa neće primijeniti MSFI 9 u razdoblju prije njegove obavezne primjene.

Banka je 2016. godine pokrenula projekt uvođenja MSFI-ja 9 angažirajući vanjske konzultante, a osnovan je i Projektni tim od strane HBOR-a.

Projekt implementacije MSFI-ja 9 je u završnoj fazi te se Grupa priprema za prvu primjenu novog Standarda, za implementaciju aplikativne podrške i potpunu primjenu procedura rada temeljenih na usvojenim novim aktima sukladno zahtjevima MSFI-ja 9, u skladu s poslovnim modelom HBOR-a.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje (nastavak):*

- MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

Internim aktom vezanim za klasifikaciju i mjerenje financijske imovine utvrđeni su poslovni modeli, klasifikacija i reklasifikacija financijske imovine, alokacija financijske imovine u poslovne modele, SPPI test, benchmark test, modifikacija financijske imovine kao i kontrolna lista pitanja za provođenje SPPI testa.

SPPI test se provodi:

- za svaku financijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku financijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modele i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uvjeta kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne financijske imovine koja bi proizašla iz istih.

Definirani su poslovni modeli upravljanja financijskom imovinom koji označavaju način zajedničkog upravljanja skupinom financijske imovine kao cjelinom radi ostvarenja određenog poslovnog cilja. Financijskom imovinom grupiranom u jedan poslovni model upravlja se na jednaki način, takva imovina se zajednički ocjenjuje i o njoj se zajednički izvještava. Poslovnim modelom se definira na koji način se očekuje da će financijska imovina generirati novčane tokove, a to može biti prikupljanjem ugovorenih novčanih tokova, prodajom financijske imovine ili i jednim i drugim načinom.

Poslovni modeli HBOR-a su sljedeći:

- poslovni model radi naplate (prolazi SPPI test):
  - gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima,
  - depoziti kod banaka,
  - krediti,
  - ostala potraživanja,
- poslovni model radi naplate i prodaje:
  - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
  - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),
  - udjeli u investicijskim fondovima (ne prolaze SPPI test),
- poslovni model unutar kojeg se FI mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test):
  - derivatna financijska imovina (u 2017. godini nema ove imovine u portfelju).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje (nastavak):*

- MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

Većina poslovnog modela radi naplate prolazi SPPI test i klasificiran je u financijsku imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku. Dva kredita ne prolaze SPPI test i klasificirani su u financijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Poslovni model radi naplate i prodaje koji prolazi SPPI test vrednuje se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a koji ne prolazi vrednuje se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dio vlasničkih vrijednosnih papira HBOR nema namjeru prodavati i na njih se primjenjuje neopoziva opcija naknadnog mjerenja fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez "recycling-a".

Internim aktom vezanim za umanjene vrijednosti utvrđeni su načini mjerenja i priznavanja rezervacija za umanjene vrijednosti za očekivane kreditne gubitke financijskih instrumenata, stupnjevi kreditnog rizika, mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka modificirane financijske imovine te kupljene ili stvorene financijske imovine (engl. purchased or originated credit-impaired financial assets - POCL imovina).

Ovim aktom su definirani kriteriji za raspored klijenata u stupnjeve kreditnog rizika, utvrđeni su modeli izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za svaki stupanj kreditnog rizika kao i kriteriji klasifikacije klijenata iz jednog stupnja kreditnog rizika u drugi stupanj kreditnog rizika.

Kreditni rizik se procjenjuje na skupnoj osnovi za sve klijente klasificirane u 1. i 2. stupanj te za klijente koji pripadaju portfelju malih kredita u 3. stupnju, dok se pojedinačno procjenjuje za sve individualno značajne klijente klasificirane u 3. stupanj te za POCL imovinu.

Kriteriji za klasifikaciju financijskih instrumenata klijenata po stupnjevima kreditnog rizika:

1. stupanj – u ovaj stupanj se raspoređuju financijski instrumenti klijenata niskog kreditnog rizika, a to su:
  - financijski instrumenti klijenta s investicijskim rejtingom vanjskih kreditnih rejting agencija
  - izloženosti prema Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, HNB-u, Europskoj investicijskoj banci ili ostalim razvojnim bankama.

Financijski instrumenti klijenta ne smatraju se instrumentima niskog kreditnog rizika samo zbog vrijednosti instrumenata osiguranja jer se bez tog osiguranja ne smatraju instrumentima niskog kreditnog rizika.

Za financijske instrumente klijenata alociranih u ovaj stupanj, umanjenja vrijednosti se izračunavaju na skupnoj osnovi u visini dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka.

2. stupanj - u ovaj stupanj se raspoređuju financijski instrumenti klijenata značajnog porasta kreditnog rizika ili se individualno značajni klijent nalazi na Listi za pojačano praćenje (eng. watch list).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje (nastavak):*

- MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

Značajni porast kreditnog rizika procjenjuje se temeljem definiranih kriterija za uvrštavanje klijenata na Listu za pojačano praćenje.

Za financijske instrumente klijenata u 2. stupnju, rezervacije za umanjenje vrijednosti se izračunavaju na skupnoj osnovi u visini cijeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

3. stupanj – financijski instrumenti klijenta u statusu neispunjenja obveza (eng. default) – obuhvaća klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijskog instrumenta te kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu – POCI.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka na skupnoj osnovi koristi se za klijente u 1. i 2. stupnju te za klijente u 3. stupnju koji pripadaju portfelju malih kredita (bruto iznos izloženosti jednak ili manji od 1.500 tisuća kuna), dok se individualna procjena obavlja za financijske instrumente klijenata u statusu neispunjenja obveza. Pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka na skupnoj osnovi HBOR je definirao sljedeće homogene skupine na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika:

- središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava,
- financijske institucije,
- izravni MIKRO,
- izravni MSP,
- izravni stanovništvo,
- izravni veliki i
- ostala potraživanja.

Za skupinu središnje države i lokalne i područne (regionalne) samouprave kod izračuna očekivanih kreditnih gubitaka – PD-jeva (eng. probability of default) korišten je rejting vanjskih kreditnih rejting agencija za RH prema ocjeni rejting agencije S&P te javno dostupni izvještaji kreditnih rejting agencija o povijesnim stopama statusa neispunjenja obveza (defaulta).

Procjena kreditnih gubitaka financijskih institucija obavlja se temeljem mapiranja rejtinga HBOR-a sa PD-jevima rejting agencije S&P, pri čemu je rejting Zagrebačke banke i PD Zagrebačke banke bio sidro (benchmark) upravo jer ta banka ima utvrđen rejting.

Za skupine izravnih kredita (veliki, mali i srednji, mikro, stanovništvo) i ostalo kod modeliranja PD-jeva korišten je pristup temeljen na migracijskim matricama – kretanje izloženosti između sljedećih rizičnih skupina:

- od 0 do 30 dana kašnjenja – 1. stupanj,
- od 31 do 90 dana kašnjenja – 2. Stupanj,
- više od 90 dana kašnjenja i restrukturiranje – događaj statusa neispunjenja obveza - default.

U skladu s navedenim usklađene su i računovodstvene politike, kao i drugi akti vezani uz upravljanje kreditnim rizikom i sustavom ranog otkrivanja povećanog kreditnog rizika.

Temeljem naprijed navedenoga, u nastavku se daje procjena učinka očekivanih za prvu primjenu MSFI-ja 9 na dan 1. siječnja 2018. godine, uz naglasak, kako temeljem odabranih računovodstvenih politika, Grupa neće prepravljati usporedive podatke kod inicijalne primjene MSFI-ja 9, već će jednokratni utjecaj, odnosno razlike u knjigovodstvenim iznosima financijske imovine i financijskih obveza

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje (nastavak):*

- MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

proizašle iz primjene MSFI-ja 9 biti priznate u zadržanoj dobiti i rezervama na dan 1. siječnja 2018. godine.

Zbog nematerijalnog utjecaja ovisnog društva, u nastavku se daje procjena učinka samo za matično društvo:

Banka	Utjecaj MSFI 9 000 kuna
Umanjenje vrijednosti financijske imovine bez značajno povećanog kreditnog rizika – 1. stupanj	131.486
Umanjenje vrijednosti financijske imovine značajno povećanog kreditnog rizika – 2. stupanj	289.059
Umanjenje vrijednosti financijske imovine umanjene za kreditne gubitke – 3. stupanj	49.584
Reklasifikacija financijskih instrumenata	(718)
Ukupno	469.411

Utjecaj umanjenja vrijednosti financijske imovine iz 3. stupnja rezultat je korištenja više scenarija po MSFI-ju 9 u odnosu na MRS 39 koji je koristio samo jedan očekivani scenarij.

Učinak reklasifikacije po vlasničkim vrijednosnim papirima i ulaganjima u investicijske fondove iznosi 28.247 tisuća kuna, ali nema utjecaj na iznos ukupne glavnice.

- Novi MSFI 16 Najmovi (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine) koji uvodi načela za priznavanje, mjerenje, prezentiranje i objavu najmova za obje ugovorne strane, i najmoprimca i najmodavca. Novi standard zahtjeva od najmoprimaca priznavanje većine najmova u financijskim izvještajima te će najmoprimci koristiti jedinstveni računovodstveni model za sve najmove, s određenim izuzecima. Navedeni novi MSFI neće imati značajan utjecaj na Grupu nakon početne primjene.
- Izmjene i dopune MSFI 15 Prihodi po ugovorima (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine) – izdana pojašnjenja uz MSFI 15. Izmjenama i dopunama ne mijenjaju se temeljna načela standarda nego se samo pojašnjavaju te se nude određene dodatne prijelazne olakšice.

Standard 15 se ne primjenjuje na financijske instrumente i ostala ugovorna prava ili obveze u djelokrugu MRS-a 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, odnosno MSFI-ja 9.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

c) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji se ne odnose na izvještajno razdoblje i usvojeni su u Europskoj uniji s ocjenom utjecaja na financijske izvještaje (nastavak):*

- Izmjene i dopune MSFI 15 Prihodi po ugovorima (nastavak)

Financijski instrumenti, MSFI-ja 10 – Konsolidirani financijski izvještaji, MSFI-ja 11 – Zajednički poslovi, MRS-a 27 – Nekonsolidirani financijski izvještaji i MRS-a 28 – Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima i ugovore o osiguranju u djelokrugu MSFI-ja 4 – Ugovori o osiguranju, slijedom čega neće imati utjecaja na Grupu nakon početne primjene.

- Dopuna MSFI-ja 4 Ugovori o osiguranju - primjena MSFI-ja 9 Financijski instrumenti s MSFI 4 (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, usvojen u Europskoj uniji 3. studenoga 2017. godine) – dopune postojećih zahtjeva MSFI-ja 4:
  - „privremeno“ izuzeće“ - subjektima čije su pretežite aktivnosti povezane s osiguranjem dopušta odgodu primjene standarda MSFI 9 do 2021. godine te
  - „pristup preklapanja“ („overlay approach“) – dopušta svim izdavateljima ugovora o osiguranju priznavanje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a ne dobiti ili gubitku, volatilnosti koja bi mogla nastati ako bi se MSFI 9 primijenio prije izdavanja novog standarda o ugovorima o osiguranju.

Ovisnom društvu - Grupi HKO odobren je, zbog nematerijalnosti, pristup privremenog izuzeća koji će se primjenjivati od 1. siječnja 2018. godine do 1. siječnja 2021. godine, odnosno do početka primjene novog standarda o ugovorima o osiguranju, osim ukoliko Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA) ne odredi drugačije.

d) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji stupaju na snagu nakon izvještajnog razdoblja, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji:*

- Izmijenjeni MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji i MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima (odgođena primjena na neodređeno vrijeme) koji pojašnjava prodaju ili doprinos imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata na način da u transakciji koja uključuje pridružena društva ili zajedničke pothvate obim priznavanja dobitka ili gubitka ovisi o tome da li imovina koja je prodana ili dana čini sastavni dio poslovanja.

Grupa će primijeniti navedene izmjene i dopune u slučaju da dođe do takve transakcije u razdoblju od početka primjene standarda.

- Godišnja poboljšanja 2014.-2016. - primarni cilj procesa je unaprijediti kvalitetu standarda izmjenom i dopunom postojećih MSFI-jeva kako bi se pojasnile upute i tekst, ili kako bi se ispravile relativno manje, nenamjerne posljedice, konflikti ili propusti.
Pitanja obuhvaćena u ovom ciklusu su:

- IFRS 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen): Uklanja kratkoročna izuzeća u odlomcima E3–E7 u IFRS 1 jer su ispunila svoju namjeravanu svrhu.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

d) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji stupaju na snagu nakon izvještajnog razdoblja, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji (nastavak):*

- Godišnja poboljšanja 2014.-2016. (nastavak)

- MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen): Pojašnjava da je odluka da se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka mjeri udio u pridruženom subjektu ili zajedničkom pothvatu koji je u vlasništvu subjekta koji je društvo rizičnog kapitala ili neki drugi kvalificirani subjekt moguća za svaki udio u pridruženom subjektu ili zajedničkom pothvatu po načelu „od udjela do udjela“, nakon početnog priznavanja.

- Izmjene i dopune MSFI 2 Plaćanje temeljeno na dionicama (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen) – izdana pojašnjenja uz MSFI 2 u vezi klasifikacije i mjerenja plaćanja temeljenih na dionicama.
Ova izmjena neće imati utjecaja na Grupu nakon početne primjene.

- Novo tumačenje - IFRIC 22 Transakcije u stranim valutama i avansne naknade (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen) – pojašnjava računovodstvo za transakcije koje obuhvaćaju primitak ili plaćanje avansne naknade u stranoj valuti.

Tumačenje obuhvaća transakcije u stranim valutama kada subjekt priznaje nemonetarnu imovinu ili nemonetarnu obvezu koja proizlazi iz plaćanja ili primitka avansne naknade prije nego što subjekt prizna povezanu imovinu, rashod ili prihod. Ne primjenjuje se kada subjekt mjeri povezanu imovinu, rashod ili prihod pri početnom priznavanju po fer vrijednosti ili po fer vrijednosti zaprimljene naknade ili plaćene na datum koji nije datum početnog priznavanja nemonetarne imovine ili nemonetarne obveze. Također, Tumačenje se ne treba primjenjivati na poreze na dobit, ugovore o osiguranju ili ugovore o reosiguranju.

Odbor za tumačenje došao je do sljedećeg zaključka:

- datum transakcije, u svrhu utvrđivanja tečaja, je datum početnog priznavanja unaprijed plaćene nemonetarne imovine ili obveze odgođenog priznavanja prihoda,
- ukoliko postoji više avansnih plaćanja ili primitaka, datum transakcije je utvrđen za svako plaćanje ili primitak.

- Izmjene i dopune MRS 40 Ulaganje u nekretnine – Prijenos ulaganja u nekretnine (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen).

Izmjene i dopune iz Prijenosa ulaganja u nekretnine su sljedeće:

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

d) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji stupaju na snagu nakon izvještajnog razdoblja, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji (nastavak):*

- Izmjene i dopune MRS 40 Ulaganje u nekretnine (nastavak)
  - Stavak 57. mijenja se i utvrđuje da subjekt mora nekretninu prenijeti na investicijsku nekretninu ili sa investicijske nekretnine kada, i samo kada, postoji dokaz o promjeni u korištenju. Promjena u korištenju nastupa ako nekretnina zadovoljava, ili prestane zadovoljavati, definiciju investicijske nekretnine. Promjena u namjerama posloводства u vezi korištenja nekretnine sama po sebi ne predstavlja dokaz o promjeni u korištenju.
  - Popis dokaza iz stavka 57.(a) – (d) osmišljen je kao neiscrpan popis primjera za razliku od prethodnog popisa koje je bio iscrpan.
- Novi MSFI 17 Ugovori o osiguranju (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen) – zamjenjuje MSFI 4 Ugovori o osiguranju. Sveukupni cilj MSFI-ja 17 je osigurati korisniji i konzistentniji računovodstveni model za ugovore o osiguranju između subjekata koji globalno izdaju ugovore o osiguranju. Grupa planira usvojiti standard nakon njegova stupanja na snagu i trenutno ocjenjuje njegov utjecaj.
- Novo Tumačenje – IFRIC 23 Neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dobit (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen) – tumačenje opisuje računovodstvo za poreze na dobit u slučaju kada porezni tretmani uključuju dvojbu koja utječe na primjenu MRS-a 12 Porezi na dobit. Tumačenje se ne primjenjuje na poreze ili namete izvan opsega MRS-a 12, niti izričito obuhvaća zahtjeve koji se odnose na kamate i novčane kazne koje se povezuju s dvojbom poreznim tretmanom. Grupa trenutno procjenjuje utjecaj ovih tumačenja na financijsko izvještavanje.
- Izmjene i dopune: MSFI 9 Financijski instrumenti – „Obilježja prijevremenog podmirenja uz negativnu kompenzaciju“ (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen). Izmjene i dopune standarda MSFI 9 Financijski instrumenti omogućuju mjerenje posebne financijske imovine, koja se može prijevremeno podmiriti uz takozvanu negativnu kompenzaciju, po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ako je ispunjen navedeni uvjet – umjesto po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Grupa trenutno procjenjuje utjecaj ovih tumačenja na financijsko izvještavanje.
- Izmjene i dopune MRS-a 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, ali u Europskoj uniji još nije usvojen). Izmjenama i dopunama se pojašnjava da subjekt primjenjuje MSFI 9 Financijski instrumenti na dugoročne udjele u pridruženim subjektima ili zajedničkim poduhvatima koji, u suštini, sačinjavaju dio neto ulaganja u pridruženi subjekt ili zajednički pothvat, no na koje se ne primjenjuje metoda udjela.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak):

d) *Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koji stupaju na snagu nakon izvještajnog razdoblja, a još nisu usvojeni u Europskoj uniji (nastavak):*

- Izmjene i dopune MRS-a 28 (nastavak)

Subjekt primjenjuje MSFI 9 na takve dugoročne udjele prije nego što primijeni MRS 28. Prilikom primjene MSFI-a 9 subjekt ne uzima u obzir nikakva usklađenja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih udjela koja nastaju zbog primjene MRS-a 28.

Grupa trenutno procjenjuje utjecaj ovih tumačenja na financijsko izvještavanje.

- Godišnja poboljšanja 2015.-2017. (na snazi za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, ali u Europskoj uniji još nisu usvojena) – sadržavaju sljedeće izmjene i dopune:
  - MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednički aranžmani – izmjene i dopune MSFI-ja 3 pojašnjavaju kako društvo prikazuje povećanje svog udjela u zajedničkom poslu, koji je u skladu s definicijom posla.
    - ako neka strana održava (ili stječe) zajedničku kontrolu, tada se udio koji je prethodno bio u posjedu ne mjeri ponovno,
    - ako neka strana stječe kontrolu, tada ta transakcija predstavlja poslovnu kombinaciju ostvarenu u fazama, a strana koja stječe, ponovno mjeri udio koji je prethodno bio u posjedu, po fer vrijednosti.
  - MRS 12 Porezi na dobit – izmjene i dopune pojašnjavaju da se sve posljedice poreza na dobit po dividendama (uključujući plaćanja po financijskim instrumentima klasificiranim kao glavnica) dosljedno priznaju uz transakcije koje su generirale raspodjeljivu dobit – tj. u računu dobiti ili gubitka, ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili glavnici.
  - MRS 23 Troškovi posudbe – izmjene i dopune daju objašnjenje troškova posudbe koji ispunjavaju uvjete za kapitalizaciju – pojašnjavajući da opći skup zajmova korištenih za izračunavanje prihvatljivih troškova posudbe isključuje samo posudbe kojima se izričito financira kvalificirana imovina koja je još uvijek u fazi razvoja ili izgradnje. Posudbe koje su bile namijenjene za posebno financiranje kvalificirane imovine, koja je sada spremna za namjeravanu upotrebu ili prodaju – ili bilo koja nekvalificirana imovina – uključene su u taj opći skup. Budući da troškovi retrospektivne primjene mogu nadmašiti koristi, promjene se primjenjuju prospektivno na troškove posudbe nastale na dan ili nakon datuma na koji je subjekt usvojio izmjene i dopune.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

3. Prihodi od kamata

Prihodi od kamata po korisnicima:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Javni sektor	113.744	118.604	112.117	117.020
Državna trgovačka društva	51.300	42.607	51.300	42.607
Strane pravne osobe	13.566	13.111	13.566	13.111
Domaća trgovačka društva	359.964	340.611	359.964	340.611
Domaće financijske institucije	246.331	284.149	246.331	284.092
Inozemne financijske institucije	845	136	845	136
Zatezne kamate	14.461	14.164	14.461	14.164
Ostalo	67.614	58.603	67.614	58.603
	867.825	871.985	866.198	870.344

Prihodi od kamata po vrstama plasmana:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Kamate po kreditima				
- financijskim institucijama	248.613	284.291	248.613	284.291
- ostalim korisnicima	577.814	538.468	577.814	538.468
	826.427	822.759	826.427	822.759
Plasmani u vrijednosne papire	40.540	48.987	38.913	47.403
Depoziti	858	239	858	182
	867.825	871.985	866.198	870.344

Razlika između prihoda od kamata i primljenog odnosno naplaćenog iznosa kamatnih prihoda (vidi Izvještaj o novčanim tokovima) najvećim se dijelom odnosi na prihode s osnova subvencionirane kamatne stope čiji se tok novca bilježi u trenutku uplate. Diskontirani iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda (veza bilješka 25. Ostale obveze) i priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Prihod od subvencionirane kamate u 2017. godini iznosi 99.635 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 128.312 tisuća kuna).

Nadalje, razliku između prihoda od kamata i naplaćenog iznosa kamatnih prihoda čini i iznos naknada po kreditima te iznos obračunate nedospjele kamate. Naknade se u cijelosti naplaćuju pri odobravanju kredita, a u izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti priznaju se na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Nedospjela kamata priznaje se u izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za pripadajuće razdoblje.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Rashodi od kamata

Rashodi od kamata prema primateljima:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Domaće financijske institucije	2.246	11.627	2.246	11.627
Inozemne financijske institucije	388.214	441.046	388.214	441.046
	390.460	452.673	390.460	452.673

Rashodi od kamata prema vrstama obveza:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Obveze po kreditima	276.128	280.115	276.128	280.115
Dužnički vrijednosni papiri	113.340	172.518	113.340	172.518
Depoziti	992	40	992	40
	390.460	452.673	390.460	452.673

Razlika između rashoda od kamata i plaćenih kamata (vidi Izvještaj o novčanim tokovima) najvećim se dijelom odnosi na promjenu iznosa nedospjele kamate u odnosu na prethodnu godinu kao i na amortizaciju diskonta po izdanim dužničkim vrijednosnim papirima.

5. Neto prihodi od naknada

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Prihodi od naknada:				
Po izdanim garancijama	30.741	20.945	30.741	20.945
Po poslovima u ime i za račun	14.201	6.733	14.201	6.733
Po osnovi platnog prometa	526	585	526	585
Prihodi od provizija po reosiguranju	2.586	2.102	-	-
Ostalo	71	69	71	69
	48.125	30.434	45.539	28.332
Rashodi od naknada	(3.144)	(3.265)	(3.144)	(3.265)
Neto prihodi od naknada	44.981	27.169	42.395	25.067

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

6. Neto prihodi od financijskih aktivnosti

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika s osnova imovine nominirane u stranoj valuti:				
Novčana sredstva, računi i depoziti kod banaka	(9.680)	(2.107)	(9.680)	(2.107)
Kreditni financijskim institucijama i ostalim korisnicima	(149.163)	(98.092)	(149.163)	(98.092)
Imovina po fer vrijednosti kroz IDG	(2)	(44)	-	-
Imovina koja se drži do dospelja	4	(15)	-	-
Imovina raspoloživa za prodaju	(9.855)	(10.047)	(9.764)	(9.931)
Ostalo	(72)	1.811	(72)	1.811
	<u>(168.768)</u>	<u>(108.494)</u>	<u>(168.679)</u>	<u>(108.319)</u>
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika s osnova obveza nominiranih u stranoj valuti:				
Obveze po depozitima	322	1.355	322	1.355
Obveze po kreditima i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima	144.257	112.780	144.257	112.780
Ostalo	667	(364)	671	(366)
	<u>145.246</u>	<u>113.771</u>	<u>145.250</u>	<u>113.769</u>
Neto (gubitak)/dobit od tečajnih razlika s osnova imovine i obveza nominiranih u stranoj valuti	(23.522)	5.277	(23.429)	5.450
Dobitak od imovine koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku te realizirani dobitak od imovine raspoložive za prodaju	2.806	2.219	2.804	1.862
Neto (rashodi)/prihodi od financijskih aktivnosti	(20.716)	7.496	(20.625)	7.312

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

7. Operativni troškovi

Operativni troškovi mogu se prikazati kako slijedi:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Opći i administrativni troškovi:				
Troškovi osoblja	90.055	87.801	86.518	84.830
Amortizacija	7.539	7.428	7.482	7.359
Troškovi administracije	15.831	15.163	15.537	14.851
Utrošeni materijal i usluge	34.074	29.862	32.041	28.220
	<u>147.499</u>	<u>140.254</u>	<u>141.578</u>	<u>135.260</u>
Ostali troškovi:				
Troškovi reobračuna	5.487	13.637	5.487	13.637
Ostali rashodi	6.014	6.397	2.367	3.330
	<u>11.501</u>	<u>20.034</u>	<u>7.854</u>	<u>16.967</u>
	159.000	160.288	149.432	152.227

Utrošeni materijal i usluge sadržava troškove revizije, kako slijedi:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Revizijske usluge	731	645	513	525
Nerevizijske usluge (revizija podprojekta)	30	75	30	75
	<u>761</u>	<u>720</u>	<u>543</u>	<u>600</u>

Iskazani ostali rashodi Grupe sadrže promjene tehničkih pričuva:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Promjena pričuva za štete	3.685	(2.251)	-	-
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranje	(2.204)	2.217	-	-
Troškovi osiguravateljne djelatnosti	1.481	(34)	-	-

Najznačajniji udio pričuva šteta odnosi se na pričuva za nastale neprijavljene štete. Korištena Bornhuetter-Ferguson metoda nije promijenjena u odnosu na prošlu godinu. Došlo je do povećanja pričuva u bruto iznosu kao i u udjelu reosiguranja u odnosu na isti obračunski datum prethodne godine. Udio reosiguranja određen je u skladu važećim uvjetima ugovora o reosiguranju.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

8. Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

Rezerviranja za moguće gubitke po plasmanima mogu se prikazati kako slijedi:

	2017.	Grupa 2016.	2017.	Banka 2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Rezerviranja za moguće gubitke po računima kod financijskih institucija	(2.221)	(714)	(2.221)	(714)
Rezerviranja za moguće gubitke po depozitima kod drugih banaka	106	(3.462)	106	(3.462)
Rezerviranja za moguće gubitke po kreditima financijskim institucijama	(123.846)	(39.164)	(123.846)	(39.164)
Rezerviranja za moguće gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama	337.888	20.690	337.888	20.690
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine namijenjene prodaji	526	2.047	526	2.047
Rezerviranja za moguće gubitke po ostaloj imovini	2.195	528	1.908	531
Ukupno povećanje rezerviranja za moguće gubitke po stavkama imovine	214.648	(20.075)	214.361	(20.072)
Rezerviranja za moguće gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	(10.355)	11.922	(10.355)	11.922
Rezerviranja za ostale obveze	(9.106)	10.526	(9.086)	10.464
Ukupno povećanje rezerviranja za moguće gubitke po garancijama i preuzetim obvezama i ostalim obvezama	(19.461)	22.448	(19.441)	22.386
Ukupno povećanje rezerviranja	195.187	2.373	194.920	2.314

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

9. Porez na dobit

U skladu sa člankom 9. Zakona o HBOR-u, Banka nije obveznik poreza na dobit, te se porez na dobit Grupe odnosi na ovisna društva Banke.

	2017.	Grupa 2016.
	000 kuna	000 kuna
Priznato u Izvještaju o dobiti i gubitku		
Tekući porez - priznato u izvještaju o dobiti i gubitku	(102)	-
Odgođeni porezni rashod	-	(233)
Porez na dobit	(102)	(233)
Usklađenje poreza na dobit		
Dobit prije oporezivanja ovisnih društava	1.520	1.548
Porez na dobit po stopi 20%	-	(224)
Porez na dobit po stopi 18%	(54)	-
Porez na dobit po stopi 12%	(43)	-
Porezno nepriznati troškovi	(5)	(40)
Porezno izuzeti prihodi	-	31
Porez na dobit priznat u Izvještaju o dobiti i gubitku	(102)	(233)

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

10. Novčana sredstva i računi kod banaka

	Grupa		Banka	
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Sredstva izdvojena na računu kod Hrvatske narodne banke	1.316.536	186.167	1.316.536	186.167
Devizni tekući računi - domaće banke	1.544	1.626	1.544	1.626
Devizni tekući računi - inozemne banke	83.924	305.981	83.924	305.981
Kunski tekući računi - domaće banke	2.534	551	-	-
	<u>1.404.538</u>	<u>494.325</u>	<u>1.402.004</u>	<u>493.774</u>
Rezerviranja za moguće gubitke	(858)	(3.079)	(858)	(3.079)
	<u>1.403.680</u>	<u>491.246</u>	<u>1.401.146</u>	<u>490.695</u>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po računima kod banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	3.079	3.793	3.079	3.793
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po računima kod banaka	-	-	-	-
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po računima kod banaka	(2.221)	(714)	(2.221)	(714)
Stanje 31. prosinca	<u>858</u>	<u>3.079</u>	<u>858</u>	<u>3.079</u>

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

11. Depoziti kod drugih banaka

	Grupa		Banka	
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Depoziti kod inozemnih banaka	-	20.789	-	20.789
Depoziti kod domaćih banaka	29.468	3.330	29.468	3.330
Obračunata kamata	24	1	24	1
	<u>29.492</u>	<u>24.120</u>	<u>29.492</u>	<u>24.120</u>
Rezerviranja za moguće gubitke	(354)	(248)	(354)	(248)
	<u>29.138</u>	<u>23.872</u>	<u>29.138</u>	<u>23.872</u>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po depozitima kod drugih banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	248	3.710	248	3.710
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po depozitima kod drugih banaka	106	-	106	-
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po depozitima kod drugih banaka	-	(3.462)	-	(3.462)
Stanje 31. prosinca	<u>354</u>	<u>248</u>	<u>354</u>	<u>248</u>

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti financijskim institucijama

Kreditu financijskim institucijama umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke dani su kako slijedi:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Dugoročni krediti po kreditnim programima	10.868.288	11.918.947	10.868.288	11.918.947
Kratkoročni plasmani i obrnuti repo poslovi	236.400	362.489	236.400	362.489
Obračunata kamata	27.672	37.363	27.672	37.363
Odgođena naknada po kreditima	(58.293)	(66.371)	(58.293)	(66.371)
	<u>11.074.067</u>	<u>12.252.428</u>	<u>11.074.067</u>	<u>12.252.428</u>
Rezerviranja za moguće gubitke	(237.926)	(363.317)	(237.926)	(363.317)
	<u>10.836.141</u>	<u>11.889.111</u>	<u>10.836.141</u>	<u>11.889.111</u>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po kreditima financijskim institucijama mogu se prikazati kako slijedi:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	363.317	471.946	363.317	471.946
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po kreditima financijskim institucijama	7.949	45.864	7.949	45.864
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po kreditima financijskim institucijama	(131.795)	(85.028)	(131.795)	(85.028)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za moguće gubitke	(1.438)	(1.927)	(1.438)	(1.927)
Preuzimanje nekretnina	(1.105)	-	(1.105)	-
Donos s kredita ostalim korisnicima	998	203	998	203
Prijenos na kredite ostalim korisnicima	-	(67.741)	-	(67.741)
Stanje 31. prosinca	<u>237.926</u>	<u>363.317</u>	<u>237.926</u>	<u>363.317</u>

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti financijskim institucijama (nastavak)

Kreditu financijskim institucijama, umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	2.218.744	2.775.682	2.218.744	2.775.682
Financiranje izvoza	2.935.166	3.466.148	2.935.166	3.466.148
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	1.584.242	1.602.331	1.584.242	1.602.331
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	4.121.412	4.064.711	4.121.412	4.064.711
Program kreditiranja ratom oštećenih i razrušenih stambenih i gospodarskih objekata	8.724	10.075	8.724	10.075
Ostalo	236.400	362.489	236.400	362.489
Obračunata kamata	27.672	37.363	27.672	37.363
Odgođena naknada po kreditima	(58.293)	(66.371)	(58.293)	(66.371)
	<u>11.074.067</u>	<u>12.252.428</u>	<u>11.074.067</u>	<u>12.252.428</u>
Rezerviranja za moguće gubitke	(237.926)	(363.317)	(237.926)	(363.317)
	<u>10.836.141</u>	<u>11.889.111</u>	<u>10.836.141</u>	<u>11.889.111</u>

Prosječne kamatne stope na ukupne kredite financijskim institucijama iskazane su u visini od 0,90% (31. prosinca 2016. godine: 1,07%) te su jednake prosječnim kamatnim stopama na kredite po kreditnim programima HBOR-a bez rezerve likvidnosti.

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

Stavka „Ostalo“ sadrži obrnute repo plasmane u ukupnom iznosu 236.400 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 232.489 tisuća kuna). Ovi su plasmani osigurani vrijednosnim papirima u iznosu od 249.727 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 247.026 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

13. Krediti ostalim korisnicima

Krediti ostalim korisnicima umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke mogu se prikazati po sektorizaciji kako slijedi:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Domaća trgovačka društva	11.294.141	10.463.392	11.294.141	10.463.392
Državna trgovačka društva	1.260.227	1.183.103	1.260.227	1.183.103
Javni sektor	1.744.426	1.528.564	1.744.426	1.528.564
Strane pravne osobe	316.005	237.429	316.005	237.429
Neprofitne institucije	3.407	1.712	3.407	1.712
Ostali	653.179	712.400	653.179	712.400
Obračunata kamata	101.042	83.423	101.042	83.423
Odgođena naknada po kreditima	(113.501)	(119.328)	(113.501)	(119.328)
	<u>15.258.926</u>	<u>14.090.695</u>	<u>15.258.926</u>	<u>14.090.695</u>
Rezerviranja za moguće gubitke	(2.875.303)	(2.579.501)	(2.875.303)	(2.579.501)
	<u>12.383.623</u>	<u>11.511.194</u>	<u>12.383.623</u>	<u>11.511.194</u>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama mogu se prikazati kako slijedi:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	2.579.501	2.505.156	2.579.501	2.505.156
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama	553.952	256.313	553.952	256.313
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama	(213.979)	(234.827)	(213.979)	(234.827)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za moguće gubitke	(3.643)	(9.333)	(3.643)	(9.333)
Naplata izvanbilančnih potraživanja	(2.085)	(796)	(2.085)	(796)
Donos rezerviranja s izvanbilančne evidencije	2.085	796	2.085	796
Preuzimanje nekretnina	(284)	(1.078)	(284)	(1.078)
Otpis	(7.610)	(4.268)	(7.610)	(4.268)
Prodaja potraživanja	(31.636)	-	(31.636)	-
Prijenos na kredite financijskim institucijama	(998)	(203)	(998)	(203)
Donos s kredita financijskim institucijama	-	67.741	-	67.741
Stanje 31. prosinca	<u>2.875.303</u>	<u>2.579.501</u>	<u>2.875.303</u>	<u>2.579.501</u>

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

13. Krediti ostalim korisnicima (nastavak)

Krediti ostalim korisnicima, umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	4.546.833	4.123.892	4.546.833	4.123.892
Financiranje izvoza	5.274.935	4.687.115	5.274.935	4.687.115
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	3.392.439	3.075.022	3.392.439	3.075.022
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	2.010.315	2.158.612	2.010.315	2.158.612
Ostalo	46.863	81.959	46.863	81.959
Obračunata kamata	101.042	83.423	101.042	83.423
Odgođena naknada po kreditima	(113.501)	(119.328)	(113.501)	(119.328)
	<u>15.258.926</u>	<u>14.090.695</u>	<u>15.258.926</u>	<u>14.090.695</u>
Rezerviranja za moguće gubitke	(2.875.303)	(2.579.501)	(2.875.303)	(2.579.501)
	<u>12.383.623</u>	<u>11.511.194</u>	<u>12.383.623</u>	<u>11.511.194</u>

Prosječne kamatne stope na kredite ostalim korisnicima iskazane su u visini od 2,08% (31. prosinca 2016. godine: 2,04%).

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Udjeli u investicijskim fondovima raspoređeni po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	286	-	-
Stanje 31. prosinca	<u>291</u>	<u>286</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Imovina raspoloživa za prodaju

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna		000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	884.763	925.887	846.428	884.914
Obveznice financijskih institucija	-	910	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	1.161	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	1.500.420	1.583.313	1.500.420
Obračunata kamata	13.836	14.495	13.269	13.890
	2.482.682	2.442.873	2.443.010	2.399.224
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Obveznice trgovačkih društava	522	502	522	502
Obračunata kamata	167	99	167	99
	689	601	689	601
Vlasnički vrijednosni papiri:				
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	18.951	10.938	18.951	10.938
	18.951	10.938	18.951	10.938
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice inozemnih pravnih osoba	35	32	35	32
Dionice financijskih institucija	161	161	161	161
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF (bilješka 28.)	25.427	25.815	25.427	25.815
Dionice trgovačkih društava	16.725	16.725	16.725	16.725
Rezerviranja za moguće gubitke	(16.725)	(16.725)	(16.725)	(16.725)
	25.623	26.008	25.623	26.008
Ulaganja u investicijske fondove:				
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	793.619	909.614	788.921	906.803
	793.619	909.614	788.921	906.803
Stanje 31. prosinca	3.321.564	3.390.034	3.277.194	3.343.574

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po imovini raspoloživoj za prodaju mogu se prikazati kako slijedi:

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna		000 kuna
Stanje 1. siječnja	16.725	23.834	16.725	23.834
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po imovini raspoloživoj za prodaju	-	2.721	-	2.721
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po imovini raspoloživoj za prodaju	-	(2.721)	-	(2.721)
Svođenje na fer vrijednost	-	(7.109)	-	(7.109)
Stanje 31. prosinca	16.725	16.725	16.725	16.725

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

U nastavku se daje pregled ulaganja:

	Datum izdanja	Datum dospijeća	Kamatna stopa (%)	2017.	Grupa	2017.	Banka
					2016.		2016.
Dužnički vrijednosni papiri:							
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:							
<i>Obveznice Republike Hrvatske s valutnom klauzulom:</i>							
RHMF-O-19BA	29.11.2004.	29.11.2019.	5,375	46.963	48.602	45.979	47.588
RHMF-O-227E	22.7.2011.	22.7.2022.	6,5	173.791	172.432	173.791	172.432
RHMF-O-247E	10.7.2013.	10.7.2024.	5,75	18.286	17.802	12.891	12.558
RHMF-O-203E	5.3.2010.	5.3.2020.	6,5	851	875	-	-
<i>Obveznice Republike Hrvatske u valuti:</i>							
XS0645940288	8.7.2011.	9.7.2018.	5,875	54.184	57.370	54.184	57.370
XSO776179656	27.4.2012.	27.4.2017.	6,25	-	14.529	-	14.529
XS1117298916	11.3.2015.	11.3.2025.	3,0	56.748	53.248	56.748	53.248
<i>Obveznice Republike Hrvatske u kunama:</i>							
RHMF-O-172A	8.2.2007.	8.2.2017.	4,75	-	100.995	-	100.410
RHMF-O-187A	10.7.2013.	10.7.2018.	5,25	102.600	42.406	97.467	37.094
RHMF-O-17BA	25.11.2010.	25.11.2017.	6,25	-	161.910	-	157.185
RHMF-O-203A	5.3.2010.	5.3.2020.	6,75	2.969	3.003	-	-
RHMF-O-257A	9.7.2015.	9.7.2025.	4,5	9.774	9.335	-	-
RHMF-O-26CA	14.12.2015.	14.12.2026.	4,25	43.835	41.909	34.684	33.089
RHMF-O-217A	8.7.2016.	8.7.2021.	2,75	208.446	201.471	206.327	199.411
RHMF-O-222A	7.2.2017.	7.2.2022.	2,25	72.864	-	72.864	-
RHMF-O-282A	7.2.2017.	7.2.2028.	2,875	12.259	-	10.300	-
RHMF-O-023BA	27.11.2017.	27.11.2023.	1,75	81.193	-	81.193	-
<i>Obveznice financijskih institucija u kunama:</i>							
RIBA-O-17BA	23.11.2012.	23.11.2017.	5,88	-	522	-	-
<i>Obveznice financijskih institucija s valutnom klauzulom:</i>							
RIBA-O-177A	18.7.2011.	18.7.2017.	6,5	-	388	-	-
<i>Obveznice trgovačkih društava u kunama:</i>							
JDGL-O-20CA	21.12.2015.	21.12.2020.	5,81	770	770	-	-
<i>Obveznice trgovačkih društava s valutnom klauzulom:</i>							
JRLN-O-17AA	24.10.2012.	24.10.2017.	6,5	-	391	-	-
Trezorski zapisi, kunski do 115 dana			0,728	39.967	-	39.967	-
Trezorski zapisi, kunski do 364 dana			0,690 - 0,856	1.243.145	1.087.406	1.243.145	1.087.406
Trezorski zapisi, devizni do 455 dana			0,267	300.201	413.014	300.200	413.014
Obračunata kamata				13.836	14.495	13.269	13.890
				2.482.682	2.442.873	2.443.010	2.399.224
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:							
<i>Obveznice trgovačkih društava s valutnom klauzulom:</i>							
LNGU-O-31AE	24.7.2015.	15.10.2031.	4,5	522	502	522	502
Obračunata kamata				167	99	167	99
				689	601	689	601

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

U nastavku se daje pregled ulaganja (nastavak):

	Grupa		Banka	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Vlasnički vrijednosni papiri:				
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	18.951	10.938	18.951	10.938
	18.951	10.938	18.951	10.938
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice u devizama inozemnih pravnih osoba	35	32	35	32
Dionice financijskih institucija	161	161	161	161
Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF	25.427	25.815	25.427	25.815
Dionice trgovačkih društava	16.725	16.725	16.725	16.725
Rezerviranja za moguće gubitke	(16.725)	(16.725)	(16.725)	(16.725)
	25.623	26.008	25.623	26.008
Ulaganja u investicijske fondove u Republici Hrvatskoj	793.619	909.614	788.921	906.803
Ukupno	3.321.564	3.390.034	3.277.194	3.343.574

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-19BA), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 29. studenog 2004. godine, s dospijecem nakon 15 godina, uz kamatnu stopu od 5,375%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 46.963 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 48.602 tisuća kuna), a za Banku 45.979 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 47.588 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-227E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 22. srpnja 2011. godine, s dospijecem nakon 11 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 173.791 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 172.432 tisuća kuna), a za Banku 173.791 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 172.432 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-247E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 10. srpnja 2013. godine, s dospijecem nakon 11 godina, uz kamatnu stopu od 5,75%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 18.286 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 17.802 tisuća kuna), a za Banku 12.891 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 12.558 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-203E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 5. ožujka 2010. godine, s dospijecem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 851 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 875 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (XS0645940288), u valuti, izdane su dana 8. srpnja 2011. godine, s dospijecem nakon 7 godina, uz kamatnu stopu od 5,875%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu i Banku iznose 54.184 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 57.370 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (XS0776179656), u valuti, izdane su dana 27. travnja 2012. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 6,25%, realizirane su o redovnom dospijecu 27. travnja 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 14.529 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (XS1117298916), u valuti, izdane su dana 11. ožujka 2015. godine, s dospijecem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 3,0%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu i Banku iznose 56.748 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 53.248 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-172A), u kunama, izdane su dana 8. veljače 2007. godine, s dospijecem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 4,75%, realizirane su o redovnom dospijecu 8. veljače 2017. godine (31. prosinca 2016. godine za Gruppu: 100.995 tisuća kuna, a za Banku: 100.410 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-187A), u kunama, izdane su dana 10. srpnja 2013. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 5,25%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 102.600 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 42.406 tisuća kuna), a za Banku 97.467 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 37.094 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-17BA), u kunama, izdane su dana 25. studenoga 2010. godine, s dospijecem nakon 7 godina, uz kamatnu stopu od 6,25%, realizirane su o redovnom dospijecu 25. studenoga 2017. godine (31. prosinca 2016. godine za Gruppu: 161.910 tisuća kuna, a za Banku: 157.185 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-203A), u kunama, izdane su dana 5. ožujka 2010. godine, s dospijecem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 6,75%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 2.969 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 3.003 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-257A), u kunama, izdane su dana 9. srpnja 2015. godine, s dospijecem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 4,5%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 9.774 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 9.335 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-26CA), u kunama, izdane su dana 14. prosinca 2015. godine, s dospijecem nakon 11 godina, uz kamatnu stopu od 4,25%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 43.835 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 41.909 tisuća kuna), a za Banku iznose 34.684 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 33.089 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-217A), u kunama, izdane su dana 8. srpnja 2016. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 2,75%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 208.446 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 201.471 tisuća kuna), a za Banku iznose 206.327 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 199.411 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-222A), u kunama, izdane su dana 7. veljače 2017. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 2,25%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu i Banku iznose 72.864 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 0 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-282A), u kunama, izdane su dana 7. veljače 2017. godine, s dospijecem nakon 11 godina, uz kamatnu stopu od 2,875%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Gruppu iznose 12.259 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 0 tisuća kuna), a za Banku iznose 10.300 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 0 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-023BA), u kunama, izdane su dana 27. studenoga 2017. godine, s dospijecem nakon 6 godina, uz kamatnu stopu od 1,75%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Grupu i Banku iznose 81.193 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 0 tisuća kuna).

Obveznice financijskih institucija (RIBA-O-17BA), u kunama, izdane su dana 23. studenog 2012. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 5,88%, realizirane su o dospijecu 23. studenoga 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 522 tisuća kuna).

Obveznice financijskih institucija (RIBA-O-177A), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 18. srpnja 2011. godine, s dospijecem nakon 6 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, realizirane su o dospijecu 18. srpnja 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 388 tisuća kuna).

Obveznice trgovačkih društava (JDGL-O-20CA), u kunama, izdane su dana 21. prosinca 2015. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 5,81%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Grupu iznose 770 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 770 tisuća kuna).

Obveznice trgovačkih društava (JRLN-O-17AA), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 24. listopada 2012. godine, s dospijecem nakon 5 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, realizirane su o dospijecu 24. listopada 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 391 tisuća kuna).

Obveznice trgovačkih društava (LNGU-O-31AE), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 24. srpnja 2015. godine, s dospijecem nakon 16 godina, uz kamatnu stopu od 4,5%, na dan 31. prosinca 2017. godine za Grupu i Banku iznose 522 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 502 tisuća kuna). Ugovorom o prijenosu obveznica društva Lanište d.o.o. zaključenom 10. rujna 2015. godine između HBOR-a i Ingre d.d., na HBOR se prenosi 203.078 obveznica koje je izdalo društvo Lanište d.o.o., na ime podmirenja tražbina HBOR-a (naknade po osnovi izdanih kontragarancija i ostala potraživanja), a temeljem predstečajne nagodbe Ingre i vjerovnika sklopljene u postupku predstečajne nagodbe. Nagodbom je utvrđeno da će se tražbina HBOR-a namiriti prijenosom obveznica. Obveznice društva Lanište d.o.o. ne kotiraju.

U 2007. godini HBOR je stekao pet dionica EIF-a, a dana 15. srpnja 2014. godine stekao je dodatne tri dionice EIF-a koje su na dan 31. prosinca 2017. godine na Imovini raspoloživoj za prodaju iskazane u ukupnoj visini od 25.427 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 25.815 tisuća kuna). Uplaćeni iznos predstavlja 20% nominalne vrijednosti kupljenih dionica dok je preostalih 80% evidentirano kao potencijalna obveza prema EIF-u koja na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 6,4 milijuna eura (31. prosinca 2016. godine: 6,4 milijuna eura) (bilješka 28.). Glavna skupština Fonda, na prijedlog Uprave, može zatražiti uplatu upisanog neuplaćenog kapitala do razine koja je potrebna kako bi Fond podmirio svoje obveze prema kreditorima. Takvu uplatu potrebno je izvršiti u roku 90 dana od odluke Glavne skupštine Fonda.

Dionice trgovačkih društava odnose se na dionice društava Vinka d.d. za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i Brodogradilišta Viktor Lenac d.d., Rijeka i stečene su u okviru mjera restrukturiranja ovih društava, a u zamjenu za dio plasmana. U ožujku 2010. godine, a nakon ispunjenja svih potrebnih uvjeta, došlo je do pretvaranja dijela potraživanja HBOR-a u vlasnički udio u društvu Vinka d.d., Vinkovci u iznosu od 16.725 tisuća kuna, što čini 5,1823% udjela vlasništva HBOR-a u temeljnom kapitalu društva.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

HBOR je za cjelokupni iznos udjela obavio 100%-tno umanjenje vrijednosti na teret prihoda zbog procijenjene nenadoknadivosti plasmana.

Međutim, u 2011. godini je zbog dokapitalizacije izmijenjen postotak udjela HBOR u temeljnom kapitalu društva i iznosi 0,9365%. Dionice društva Vinka d.d., Vinkovci (LPVC-R-B) ne kotiraju.

U 2011. godini je zbog dokapitalizacije izmijenjen postotak udjela HBOR u temeljnom kapitalu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d., Rijeka i iznosi 8,1321%. Dionice društva (VLEN-R-B) uvrštene su 2008. godine u redovnu kotaciju Zagrebačke burze te su u svibnju 2009. godine počele kotirati. Kotirana cijena dionica na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 13,86 kuna po dionici (31. prosinca 2016. godine: 8,00 kuna po dionici).

Odlukama posloводства ovisnog društva od 23. siječnja 2017. godine, 22. veljače 2017. godine i 7. lipnja 2017. godine udjeli u investicijskim fondovima raspoređeni su u imovinu raspoloživu za prodaju.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

16. Imovina koja se drži do dospijeca

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.385	1.408	-	-
Obračunata kamata	14	14	-	-
Stanje 31. prosinca	1.399	1.422	-	-

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-203E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 5. ožujka 2010. godine, s dospijecom nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, na dan 31. prosinca 2017. godine iznose 467 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 476 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-19BA), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 29. studenog 2004. godine, s dospijecom nakon 15 godina, uz kamatnu stopu od 5,375%, na dan 31. prosinca 2017. godine iznose 918 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 932 tisuća kuna).

17. Ulaganja u ovisna društva

Na dan 31. prosinca 2017. godine ovisna društva Banke su sljedeća:

Konsolidirano društvo	Djelatnost	Vlasništvo 2017.	Vlasništvo 2016.	Ulaganje 2017.	Ulaganje 2016.
Direktan udio					
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga	100%	100%	36.124	36.124
Ukupno				36.124	36.124

Rezultati povezanog društva daju se u Dodatku uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

18. Ulaganja u pridružena društva

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Ulaganja u pridružena društva	21.873	23.687	21.873	23.687
Ispravak vrijednosti	(21.873)	(23.687)	(21.873)	(23.687)
	-	-	-	-

Ulaganja u pridružena društva su sastavni dio Programa ulaganja u temeljni kapital trgovačkih društava - malih i srednjih poduzetnika ili je o ulaganju donijeta posebna odluka nadležnih tijela HBOR-a. Ulaganja u temeljni kapital društava obavljena su na rokove od 4 do 6 godina uz pravo pristupa prodaji dionica nakon ugovorenog roka držanja udjela u kapitalu.

Djelatnost	% vlasništva u 2017.	% vlasništva u 2016.
Bila boja d.o.o., Grohote, u stečaju	-	17,96%
THC d.o.o., Obrovac	38,45%	38,45%
Tri D Drvo d.o.o., Vrhovine, u stečaju	26,00%	26,00%
Pounje d.d., Hrvatska Kostajnica	13,55%	13,55%
Metal-Sint Oklaj d.d., Oklaj	40,84%	40,84%

Vrijednost ulaganja u prethodnim je godinama ispravljena u 100%-tnom iznosu zbog procijenjene nenadoknadivosti iznosa ulaganja.

Odlukom Uprave Banke od 7. srpnja 2017. godine obavljeno je isknjiženje udjela u društvu Bila boja d.o.o. Grohote zbog iscrpljenih svih pokušaja redovne i prisilne naplate, zaključenja stečajnog postupka i brisanja društva iz sudskog registra.

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po ulaganjima u pridružena društva mogu se prikazati kako slijedi:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	23.687	23.687	23.687	23.687
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po ulaganjima u pridružena društva zbog isknjiženja	(1.814)	-	(1.814)	-
Stanje 31. prosinca	21.873	23.687	21.873	23.687

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina

Grupa	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2016.	77.102	11.218	15.236	1.036	104.592	25.582	130.174
Povećanje	-	-	-	3.736	3.736	-	3.736
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	624	370	(4.064)	(3.070)	3.070	-
Rashod i otpis	-	(1.865)	(225)	-	(2.090)	-	(2.090)
Stanje 31. prosinca 2017.	77.102	9.977	15.381	708	103.168	28.652	131.820
Ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2016.	28.145	9.682	13.173	-	51.000	21.869	72.869
Amortizacija za 2017.	2.336	1.381	992	-	4.709	2.766	7.475
Rashod i otpis	-	(1.857)	(224)	-	(2.081)	-	(2.081)
Stanje 31. prosinca 2017.	30.481	9.206	13.941	-	53.628	24.635	78.263
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2017.	46.621	771	1.440	708	49.540	4.017	53.557
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2016.	48.957	1.536	2.063	1.036	53.592	3.713	57.305

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Grupa	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2015.	77.102	11.690	15.133	896	104.821	27.611	132.432
Povećanje	-	-	-	2.539	2.539	-	2.539
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	294	321	(2.399)	(1.784)	1.784	-
Usklada nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	17	17
Rashod i otpis	-	(766)	(218)	-	(984)	(3.830)	(4.814)
Stanje 31. prosinca 2016.	77.102	11.218	15.236	1.036	104.592	25.582	130.174
Ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2015.	25.809	8.891	12.358	-	47.058	23.136	70.194
Amortizacija za 2016.	2.336	1.546	1.000	-	4.882	2.546	7.428
Usklada nematerijalne imovine - amortizacija	-	-	-	-	-	17	17
Rashod i otpis	-	(755)	(185)	-	(940)	(3.830)	(4.770)
Stanje 31. prosinca 2016.	28.145	9.682	13.173	-	51.000	21.869	72.869
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2016.	48.957	1.536	2.063	1.036	53.592	3.713	57.305
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2015.	51.293	2.799	2.775	896	57.763	4.475	62.238

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Banka	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Ukupno
2017.							
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje							
31. prosinca 2016.	77.102	10.830	15.034	1.036	104.002	24.951	128.953
Povećanje	-	-	-	3.725	3.725	-	3.725
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	624	368	(4.054)	(3.062)	3.062	-
Rashod i otpis	-	(1.865)	(225)	-	(2.090)	-	(2.090)
Stanje							
31. prosinca 2017.	77.102	9.589	15.177	707	102.575	28.013	130.588
Ispravak vrijednosti							
Stanje							
31. prosinca 2016.	28.145	9.329	13.016	-	50.490	21.247	71.737
Amortizacija za 2017.	2.336	1.351	977	-	4.664	2.754	7.418
Rashod i otpis	-	(1.857)	(224)	-	(2.081)	-	(2.081)
Stanje							
31. prosinca 2017.	30.481	8.823	13.769	-	53.073	24.001	77.074
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2017.	46.621	766	1.408	707	49.502	4.012	53.514
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2016.	48.957	1.501	2.018	1.036	53.512	3.704	57.216

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Banka	Građevinski objekti	Kompjutori	Namještaj, oprema i vozila	Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Ukupno
2016.							
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Nabavna vrijednost							
Stanje							
31. prosinca 2015.	77.102	11.311	14.895	896	104.204	26.990	131.194
Povećanje	-	-	-	2.511	2.511	-	2.511
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine u pripremi	-	285	312	(2.371)	(1.774)	1.774	-
Usklada nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	17	17
Rashod i otpis	-	(766)	(173)	-	(939)	(3.830)	(4.769)
Stanje							
31. prosinca 2016.	77.102	10.830	15.034	1.036	104.002	24.951	128.953
Ispravak vrijednosti							
Stanje							
31. prosinca 2015.	25.809	8.575	12.201	-	46.585	22.526	69.111
Amortizacija za 2016.	2.336	1.509	980	-	4.825	2.534	7.359
Usklada nematerijalne imovine - amortizacija	-	-	-	-	-	17	17
Vraćeno u upotrebu	-	(755)	(165)	-	(920)	(3.830)	(4.750)
Stanje							
31. prosinca 2016.	28.145	9.329	13.016	-	50.490	21.247	71.737
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2016.	48.957	1.501	2.018	1.036	53.512	3.704	57.216
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2015.	51.293	2.736	2.694	896	57.619	4.464	62.083

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

20. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	48.225	47.639	48.225	47.639
Rezerviranja za moguće gubitke	(31.528)	(30.409)	(31.528)	(30.409)
	16.697	17.230	16.697	17.230

U 2017. godini obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 154 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 1.827 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.673 tisuća kuna, a odnosi se na zemljište (2016. godine obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 0 tisuća kuna, nabavne vrijednosti i ispravka vrijednosti od 1.692 tisuća kuna, a odnosi se na građevinske objekte dužnika u stečaju).

Fer vrijednost preuzete imovine na kraju 2017. godine iznosi 2.908 tisuća kuna.

U 2017. godini obavljena je prodaja dugotrajne imovine namijenjene prodaji u iznosu sadašnje vrijednosti od 317 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 1.333 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.016 tisuća kuna a odnosi se na zemljište u iznosu od 27 tisuća kuna, građevinske objekte u iznosu od 26 tisuća kuna i stanove u iznosu od 264 tisuća kuna (2016. godine obavljena je prodaja dugotrajne imovine namijenjene prodaji u iznosu od 923 tisuće kuna, a odnosi se na građevinske objekte).

U 2017. godini je obavljen prijenos ove imovine u najam na poziciju Ulaganja u nekretnine u visini od 1.807 tisuća kuna (2016. godine: 1.872 tisuća kuna) što je iskazano u okviru Ostale imovine zbog nematerijalnog značaja. U 2017. godini je na ovu imovinu obračunata amortizacija u visini od 64 tisuće kuna.

Fer vrijednost dugotrajne imovine namijenjene prodaji na početku izvještajnog razdoblja iznosila je 25.741 tisuća kuna, a na kraju izvještajnog razdoblja iznosi 27.773 tisuća kuna.

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po dugotrajnoj imovini namijenjenoj prodaji mogu se prikazati:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	30.409	27.754	30.409	27.754
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po dugotrajnoj imovini namijenjenoj prodaji	711	2.275	711	2.275
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po dugotrajnoj imovini namijenjenoj prodaji	(185)	(228)	(185)	(228)
Isknjiženje ispravka vrijednosti zbog prodaje dugotrajne imovine namijenjene prodaji	(1.014)	(668)	(1.014)	(668)
Otpis	-	(4)	-	(4)
Donos rezerviranja kod preuzimanja	1.607	1.715	1.607	1.715
Reklasifikacija imovine	-	(435)	-	(435)
Stanje 31. prosinca	31.528	30.409	31.528	30.409

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

21. Ostala imovina

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Potraživanja od kupaca	2.327	2.687	2.327	2.687
Potraživanja po naknadama	9.363	886	9.363	886
Unaprijed plaćeni troškovi	2.146	1.023	2.146	1.023
Obračunati prihodi	6.113	-	6.113	-
Potraživanja po premijama	6.318	592	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	583	393	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	259	247	-	-
Odgodena porezna imovina	231	54	-	-
Ostala imovina	8.868	7.781	8.723	5.841
	36.208	13.663	28.672	10.437
Rezerviranja za moguće gubitke	(6.737)	(4.541)	(6.446)	(4.537)
	29.471	9.122	22.226	5.900

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po ostaloj imovini mogu se prikazati:

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	4.541	4.041	4.537	4.029
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po ostaloj imovini	2.756	1.221	2.399	1.191
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po ostaloj imovini	(559)	(675)	(489)	(659)
Naplata izvanbilančnih potraživanja	(2)	(18)	(2)	(1)
Donos rezerviranja sa izvanbilančne evidencije	2	1	2	1
Preuzimanje nekretnina	-	(13)	-	(13)
Otpis	(1)	(16)	(1)	(11)
Stanje 31. prosinca	6.737	4.541	6.446	4.537

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

22. Obveze po depozitima

	Grupa		Banka	
	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Depoziti banaka	489.364	1.324	489.364	1.324
Devizni redovni računi trgovačkih društava	6	6	6	6
Devizni račun Ministarstva financija RH	31.250	34.124	31.250	34.124
Devizni namjenski računi trgovačkih društava	27.237	59.163	27.237	59.163
Depoziti državnih institucija	88.179	40.058	88.179	40.058
Ostali depoziti	8.705	8.169	8.705	8.169
	644.741	142.844	644.741	142.844

Depoziti banaka odnose se najvećim dijelom na loro depozit Europske investicijske banke (EIB).

Devizni račun Ministarstva financija Republike Hrvatske odnosi se na sredstva garantnog fonda temeljem uplaćenih premija za reosigurane poslove po poslovima osiguranja izvoza u iznosu od 18.747 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 19.829 tisuća kuna), sredstva Darovnice Zaklade Globalnog Fonda zaštite okoliša, darovnice po Projektu obnovljivih izvora energije u iznosu od 6.860 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 7.843 tisuća kuna) te sredstva Darovnice Globalnog Fonda zaštite okoliša po Programu izdavanja bankarskih garancija u okviru Projekta energetske učinkovitosti u iznosu od 5.643 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 6.452 tisuća kuna), kojima HBOR upravlja u ime i za račun Republike Hrvatske temeljem zaključenih ugovora.

Depoziti po viđenju državnih institucija odnose se na poslove koje Banka obavlja u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split.

Devizni namjenski računi trgovačkih društava odnose se na priljeve sredstva i raspolaganje sredstvima avansa uplaćenim na račun trgovačkog društva, a vezano na izdane garancije HBOR-a za povrat avansa za izvozni posao. Sredstva avansa koriste se isključivo namjenski u svrhu provedbe izvoznog ugovora, uz suglasnost HBOR-a.

Na navedene depozite HBOR ne plaća kamatu.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

23. Obveze po kreditima

	Grupa		Banka	
	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	13.378.057	11.453.796	13.378.057	11.453.796
Novi krediti	3.849.787	3.730.867	3.849.787	3.730.867
Povrat kredita	(1.729.575)	(1.730.849)	(1.729.575)	(1.730.849)
Neto (gubitak)/dobit od tečajnih razlika	(98.481)	(75.757)	(98.481)	(75.757)
	15.399.788	13.378.057	15.399.788	13.378.057
Obračunata kamata	63.737	64.018	63.737	64.018
Odgodena naknada	(75.644)	(50.326)	(75.644)	(50.326)
	15.387.881	13.391.749	15.387.881	13.391.749

Kamatne stope na primljene kredite kreću se u rasponu od 0,60% fiksno godišnje do promjenjivih kamatnih stopa na međunarodnom tržištu kapitala (EURIBOR) uvećanih za 0,00 postotna boda godišnje.

Banka je podložna raznim financijskim klauzulama iz Ugovora. Tijekom 2017. godine kao i na dan 31. prosinca 2017. godine Banka je bila u skladu sa svim zahtijevanim financijskim klauzulama iz Ugovora.

Prosječne kamatne stope na obveze po kreditima iskazane su u visini od 1,57% (31. prosinca 2016. godine: 1,69%).

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih rashoda po navedenim obvezama i prosječnih ukupnih obveza.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

24. Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire

Knjigovodstvena vrijednost obveznica uključuje kamate.

Grupa i Banka	Efektivna kamatna stopa %	Fer	Knjigovodstvena	Fer	Knjigovodstvena
		vrijednost 2017. 000 kuna	vrijednost 2017. 000 kuna	vrijednost 2016. 000 kuna	vrijednost 2016. 000 kuna
Obveznice 250,0 milijuna eura	5,076	-	-	1.915.899	1.888.837
Obveznice 150,0 milijuna eura	6,37	1.255.316	1.118.122	1.270.695	1.121.261
Obračunata kamata		-	43.909	-	95.932
Odgođena naknada		-	(332)	-	(461)
		1.255.316	1.161.699	3.186.594	3.105.569

Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices“ (BGN) mid cijene.

Prosječne kamatne stope na obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire iskazane su u visini od 0,65% (31. prosinca 2016. godine: 1,04%).

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih rashoda po navedenim obvezama i prosječnih ukupnih obveza.

Sukladno sporazumu između HBOR-a i UBS Investment Bank i Deutsche Bank AG London (glavni organizatori), HBOR je dana 14. lipnja 2007. godine izdao obveznice u iznosu od 250.000 tisuća eura (1.888.837 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2016. godine) na rok od 10 godina uz fiksnu kamatnu stopu od 5,0%.

Banka je 13. lipnja 2017. godine obavila jednokratnu isplatu po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima u iznosu od 1.852.051 tisuća kuna, zajedno s kamatama od 92.603 tisuća kuna.

Sukladno sporazumu između HBOR-a te Deutsche Bank AG London Branch i J.P. Morgan Securities PLC (glavni organizatori), HBOR je dana 13. kolovoza 2013. godine izdao obveznice u iznosu od 150.000 tisuća eura (1.118.122 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2017. godine odnosno 1.121.261 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2016. godine) na rok od 6 godina i 9 mjeseci uz fiksnu kamatnu stopu od 6,0%. Kamate su plative jednogodišnje unatrag. Obveznica je dana 25. kolovoza 2015. godine uvrštena na Luxembourg Stock Exchange te je provedeno njeno izvrštenje s Vienna Stock Exchange dana 29. rujna 2015. godine.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Ostale obveze

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016. 000 kuna	000 kuna	2016. 000 kuna
Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda	314.271	425.347	314.271	425.347
Obveze za subvencioniranje kamatne stope	107.262	95.422	107.262	95.422
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	64.360	75.103	64.360	75.103
Rezerviranja za ostale obveze	76.980	85.507	76.723	85.230
Obveze za isplatu plaća i naknada	6.997	6.845	6.660	6.699
Obveze prema dobavljačima	1.393	3.015	1.261	2.938
Obveze po više naplaćenim potraživanjima	2.759	1.920	2.759	1.920
Prijenosne premije	2.925	3.358	-	-
Pričuve šteta	5.235	3.960	-	-
Pričuve za povratne premije	642	452	-	-
Obveze prema reosigurateljima	1.165	1.172	-	-
Odgođena porezna obveza	889	480	-	-
Ostale obveze	20.575	5.371	19.355	4.115
	605.453	707.952	592.651	696.774

Obveze za subvencioniranje kamatne stope odnose se na predumove preuzete za subvencioniranje kamatnih stopa po kreditima, koji su odobreni uz nižu kamatnu stopu krajnjim korisnicima po programima koje HBOR provodi u ime i za račun Republike Hrvatske (vidi bilješku 29). Ove obveze odnose se na:

- Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a u iznosu od 107.262 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 95.327 tisuća kuna),
- Program kreditiranja poduzetništva mladih u iznosu od 0 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 95 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Ostale obveze (nastavak)

Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u iznosu od 314.271 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 425.347 tisuća kuna) sastoji se od državne subvencije za kamate na kredite, koji su odobreni i povučeni od strane krajnjeg korisnika po nižoj kamatnoj stopi, ali još nisu u fazi otplate u iznosu od 11.305 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 26.463 tisuća kuna) te onih koji su u fazi otplate u iznosu od 302.966 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 398.884 tisuća kuna) (vidi bilješku 2).

Iznos rezerviranja za garancije i preuzete obveze predstavlja najbolju procjenu izdataka potrebnih za podmirivanje sadašnjih obveza na datum izvještaja o financijskom položaju i utvrđuje se sukladno MRS-u 37–Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.

Od ukupnog iznosa rezerviranja za garancije i preuzete obveze na financijske institucije se odnosi iznos od 20.653 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 28.811 tisuća kuna), domaća trgovačka društva iznos od 36.604 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 38.900 tisuća kuna), državna trgovačka društva iznos od 1.153 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 170 tisuća kuna), javni sektor iznos od 4.291 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 7.164 tisuća kuna), ostale obveze iznos od 195 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 58 tisuća kuna), strane pravne osobe 1.439 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 0 tisuća kuna) te na neprofitne institucije 25 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 0 tisuća kuna).

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po garancijama, preuzetim i ostalim obvezama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	75.103	62.785	75.103	62.785
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	11.523	51.006	11.523	51.006
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	(21.878)	(39.084)	(21.878)	(39.084)
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za moguće gubitke	(388)	396	(388)	396
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	64.360	75.103	64.360	75.103
Stanje 1. siječnja	85.507	71.726	85.230	71.511
Povećanje rezerviranja za moguće gubitke po ostalim obvezama	21.599	53.102	21.295	52.756
Smanjenje rezerviranja za moguće gubitke po ostalim obvezama	(30.705)	(42.576)	(30.381)	(42.292)
Nerealizirani aktuarski gubitak	579	3.255	579	3.255
Rezerviranja za moguće gubitke po ostalim obvezama	76.980	85.507	76.723	85.230
Stanje 31. prosinca	141.340	160.610	141.083	160.333

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Ostale obveze (nastavak)

Rezerviranja za ostale obveze u 2017. godini iznose za Grupi ukupno 76.980 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 85.507 tisuća kuna), a za Banku iznose 76.723 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 85.230 tisuća kuna). Od ukupnog iznosa rezerviranja za ostale obveze na sudske sporove koji se vode protiv Banke odnosi se iznos od 24.929 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 35.820 tisuća kuna), na obveze temeljem definiranih naknada sukladno MRS-u 19 Primanja zaposlenih za Grupi i Banku iznos od 27.459 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 26.007 tisuća kuna), te na rezerviranja za ostale obveze sukladno MRS-u 37 Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina za Grupi iznos od 24.592 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 23.680 tisuća kuna) te za Banku 24.335 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 23.403 tisuća kuna).

Posljednju aktuarsku procjenu sadašnje vrijednosti obveza temeljem definiranih naknada na dan 31. prosinca 2017. godine obavio je ovlašten aktuar. U modelu su u obzir uzete smrtnost i diskontna stopa, a pri izračunu su za svakog zaposlenika uzeti u obzir starost, spol, broj godina staža, očekivana smrtnost i diskontna stopa, odnosno dugoročno održiva stopa prinosa na obveznice.

Primijenjena diskontna stopa koja predstavlja dugoročno održivu stopu prinosa na obveznice iznosi 4,25%, isto kao i u 2016. godini.

Nerealizirani aktuarski dobiti/(gubici) koji proizlaze iz izračuna rezerviranja iskazani su u okviru ostale sveobuhvatne dobiti kako bi neto imovina ili obveza odrazila punu vrijednost manjka, odnosno viška u planu.

26. Osnivački kapital i pričuve

Zakonom o HBOR-u propisani osnivački kapital treba iznositi 7.000.000 tisuća kuna uplatama iz proračuna te iz ostalih izvora temeljem pojedinačnih zakona.

Plan godišnjih iznosa i vremenski okvir uplata iz Državnog proračuna nije unaprijed određen, već sukladno Zakonu, dinamiku uplata u osnivački kapital određuje Hrvatski sabor donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Grupa je računovodstvenim politikama odredila osnovne ciljeve upravljanja kapitalom, kategoriju kapitala kojom Banka upravlja, kao i mjere ostvarivanja i praćenja politike upravljanja kapitalom. Upravljanje kapitalom se obrazlaže i iskazuje u bilješci 34.

Osnivački kapital ovisnog društva Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. iznosi 37.500 tisuća kuna i u 100%-tnom je vlasništvu Banke, a osnivački kapital društva Poslovni info servis d.o.o. iznosi 300 tisuća kuna i u 100%-tnom je vlasništvu Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.. Kapital oba društva je upisan i u cijelosti uplaćen.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Garantni fond

Grupa i Banka	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2016. godine	12.502
Neto tečajne razlike	(127)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	12.375
Neto tečajne razlike	(72)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	12.303

Sredstva garantnog fonda u ukupnom iznosu od 12.303 tisuća kuna i 12.375 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine odnose se na sredstva garantnog fonda od Deutsche Investitions - und Entwicklungsgesellschaft (DEG), a odnose se na financijski doprinos (bespovratna sredstva) Vlade SR Njemačke, koja se koriste za pokriće mogućih gubitaka za izdane garancije i odobrene kredite po Programu kreditiranja utemeljenja poduzetništva u Hrvatskoj. Sredstva garantnog fonda su bezuvjetno nepovratna i nemaju dospijeće. Sredstva garantnog fonda Vladi SR Njemačke ne nose nikakva upravljačka prava niti pravo na udio u poslovnom rezultatu Grupe.

28. Garancije i preuzete obveze

U okviru svog redovnog poslovanja, Grupa zaključuje ugovore o garancijama i preuzetim obvezama. Svrha ovih instrumenata je osigurati raspoloživost sredstava s obzirom na potrebe klijenata.

Navedene obveze sadrže kreditni rizik te su stoga dio ukupnog rizika Grupe iako se ne prikazuju u Izvještaju o financijskom položaju.

Grupa i Banka	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Izdane garancije u kunama	34.338	32.409
Izdane garancije u devizama	2.475.971	2.007.578
Preuzete obveze po kreditima	3.021.163	3.978.340
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a (bilješka 15.)	48.087	48.370
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	339	339
	5.579.898	6.067.036
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	(64.360)	(75.103)
	5.515.538	5.991.933

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

28. Garancije i preuzete obveze (nastavak)

Garancije

Garancije i akreditivi predstavljaju obvezu Banke da izvrši plaćanja u ime klijenta u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obveze prema trećim stranama ili u slučaju nastanka određenih događaja, obično vezanih za izvoz i/ili uvoz dobara te za ostale ugovorene svrhe. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti.

Garancije Banke su 82% pokrivene jamstvima, depozitima i bankarskim garancijama ili je za iste obvezu namirenja preuzela Republika Hrvatska.

Preuzete obveze po kreditima

Po ugovorenim neiskorištenim kreditima, Banka je preuzela ugovornu obvezu za isplatom sredstava kredita i revolving kredita. Ugovorom je najčešće definiran krajnji datum korištenja kredita ili je navedena druga klauzula prestanka obveze. Korištenje ugovorenih sredstava obavlja se u nekoliko povlačenja u ovisnosti o namjeni korištenja, fazi projekta ili isplatnoj dokumentaciji. Ukupni ugovoreni iznos kredita ne mora biti povučen zbog čega ukupan ugovoreni iznos ne predstavlja nužno buduće zahtjeve za isplatom. Ugovoreni neiskorišteni krediti sadrže manji potencijalni kreditni rizik jer većina preuzetih obveza po kreditima ovisi o udovoljavanju posebnih kreditnih uvjeta za povlačenje sredstava od strane korisnika. Banka prati rokove dospjeća ugovorenih preuzetih obveza.

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze odnose se na obvezu HBOR-a temeljem Sporazuma zaključenog 24. siječnja 2014. godine sa HBOR – Osiguranjem izvoza, koji obavlja poslove u ime i za račun Republike Hrvatske. HBOR će temeljem ovog Sporazuma u slučaju unovčenja preuzete nekretnine te po regresnoj naplati dužnika u predstečajnoj nagodbi, uz ispunjenje određenih uvjeta, uplatiti naplaćena sredstva u Garantni fond Osiguranja izvoza.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

29. Poslovi u ime i za račun

Grupa upravlja značajnim sredstvima u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) koja se uglavnom koristi za kreditiranje programa obnove i razvitka. Ta sredstva se vode odvojeno od sredstava Grupe. Prihodi i rashodi po tom poslovanju terete nalogodavca, a Grupa ne snosi druge obveze. Za svoje usluge Grupa po određenim programima naplaćuje naknadu dok određene programe vodi bez naknade u ovisnosti o ugovoru s nalogodavcem, vodeći računa da ti iznosi nisu značajni za Grupu.

Ukupna bilančna suma poslova u ime i za račun po pojedinačnim programima iznosi:

Grupa i Banka

Program	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna
Kreditiranje razvitka i obnove poljodjelskih domaćinstava	29.092	29.895
Kreditiranje zapošljavanja razvojačenih pripadnika HV-a	340.344	332.614
Kreditiranje programa ulaganja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša – program MEIP	863.297	853.298
Program naplate potraživanja po jamstvima HAMAG-BICRO-a	193	211
Osiguranje izvoznih poslova	331.431	339.524
Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a MF	107.262	95.327
Program regionalnog razvoja Republike Hrvatske – krediti	9.131	11.196
Projekt obnovljivih izvora energije	24.142	25.522
VIK – EKO račun A – namjenska cijena vode	630.090	596.857
VIK – EKO račun B – PDV	154.732	153.819
Program izdavanja bankarskih garancija iz sredstava IBRD-a u okviru Projekta energetske učinkovitosti	5.643	6.452
Ribarska infrastruktura – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	46.665	46.665
Ribarska plovila - Ministarstvo poljoprivrede	-	12.904
Mikrokreditiranje uz potporu EU – poslovne banke	303	30
Program kreditiranja poduzetništva mladih – subvencija kamatnih stopa	-	95
Poslovi ulaganja u Fondove za gospodarsku suradnju*	548.520	524.080
ESIF – Krediti za rast i razvoj	414.277	-
	3.505.122	3.028.489

*Fer vrijednost neto imovine fondova za gospodarsku suradnju u 2017. godini iskazana je prema zadnjim raspoloživim podacima i ne predstavlja konačnu fer vrijednost dok je za 2016. godinu iznos iskazan prema revidiranim financijskim izvještajima.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

30. Transakcije s povezanim stranama

Povezane strane su društva koja izravno ili neizravno putem jednog ili više posrednika kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom.

Najveći dio transakcija s povezanim stranama čine transakcije s Republikom Hrvatskom, 100%-tnim vlasnikom Banke i državnim trgovačkim društvima nad kojima Republika Hrvatska ima kontrolni utjecaj. Sve iskazane transakcije obavljene su po uobičajenim/redovnim uvjetima Banke.

Na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. godine, stanja koja proizlaze iz transakcija s povezanim stranama, uključujući ključne članove rukovodstva, obuhvaćaju sljedeće:

a) Transakcije s povezanim stranama

Grupa	Izloženost	Obveze	Prihodi	Rashodi	Izloženost	Obveze	Prihodi	Rashodi
	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna
Vlasnik	3.059.698	185.536	82.760	581	3.193.565	153.374	91.685	6.643
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.076.606	30.358	31.099	1.327	1.087.460	14.214	21.905	1.199
Državna trgovačka društva	1.354.828	1	60.539	20.066	1.193.668	2	55.269	7.511
Pridružena društva	1	-	4.001	-	6	-	858	-
Ostali odnosi unutar Grupe	-	-	-	-	-	-	-	71
Ključni članovi rukovodstva	5.073	-	147	9	4.289	-	147	-
Ukupno	5.496.206	215.895	178.546	21.983	5.478.988	167.590	169.864	15.424
Banka	Izloženost	Obveze	Prihodi	Rashodi	Izloženost	Obveze	Prihodi	Rashodi
	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna
Vlasnik	3.059.698	185.536	82.760	581	3.193.565	153.374	91.685	6.643
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.032.525	30.199	29.783	751	1.044.382	14.079	20.135	658
Državna trgovačka društva	1.354.442	-	60.521	19.997	1.193.271	-	55.251	7.443
Ovisna društva	36.124	-	-	-	36.124	-	-	-
Pridružena društva	1	-	4.001	-	6	-	858	-
Ključni članovi rukovodstva	4.844	-	139	9	4.000	-	137	-
Ukupno	5.487.634	215.735	177.204	21.338	5.471.348	167.453	168.066	14.744

Izloženost sadrži kredite ostalim korisnicima, imovinu koja se drži do dospelosti, imovinu raspoloživu za prodaju, ostalu imovinu i izvanbilačnu izloženost koja se odnosi na izdane garancije, akreditive i preuzete obveze.

Obveze sadrže obveze po depozitima te ostale obveze.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

30. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

a) Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

Prihodi sadrže prihode od kamata i naknada, ostale prihode te prihode od ukidanja umanjena vrijednosti i rezerviranja.

Rashodi sadrže gubitak od umanjena vrijednosti i rezerviranja te ostale rashode.

b) Primljeni instrumenti osiguranja

	2017.	Grupa	2017.	Banka
	000 kuna	2016.	000 kuna	2016.
		000 kuna		000 kuna
Republika Hrvatska	4.235.919	3.092.258	4.138.695	3.007.698
Državne agencije	573.727	603.215	573.727	603.215
Ukupno	4.809.646	3.695.473	4.712.422	3.610.913

Primljeni instrumenti osiguranja odnose se na prvorazredne instrumente osiguranja zaprimljene u svrhu osiguranja plasmana Banke, a čine ih: jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika te zakonska jamstva u slučaju kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamči Republika Hrvatska ili druga državna tijela. HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske izdaje police reosiguranja odnosno pokriva razmjerni dio (kvotno reosiguranje) političkih i komercijalnih rizika kod izvoznih kredita i potraživanja nastalih prilikom izvoza roba i usluga. Reosiguratelj pokriva sve neutržive (netržišne) rizike koje je preuzeo Osiguratelj odnosno Hrvatsko kreditno osiguranje, dioničko društvo za osiguranje u rasponu od 15% do 90% osigurane svote.

c) Plaće ključnih članova rukovodstva

Ključni članovi rukovodstva su predsjednik i članovi Uprave, predstojnik Ureda Uprave, izvršni direktori, te direktori i pomoćnici direktora Sektora. Plaće uključuju redovan rad, godišnji odmor, državni praznik, plaćeni dopust, naknadu plaće za vrijeme bolovanja, minuli rad te isplate prema ugovorima. Iznos plaće za Grupu u 2017. godini iznosi 7.435 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 7.746 tisuća kuna), a za Banku iznosi 7.033 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 6.719 tisuća kuna).

Nagrade za rad članovima Nadzornog odbora iznosile su u 2017. godini za Grupu 287 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 320 tisuća kuna), a za Banku 143 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 193 tisuća kuna) i odnose se na članove nadzornih odbora u pridruženim društvima i ovisnom društvu koje imenuje HBOR.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima

31.1. Uvod

Temeljem Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, Banka je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja.

Banka u procesu upravljanja rizicima utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena te o njima izvještava nadležna tijela. Navedenim postupcima, odgovarajućim internim aktima i primjerenom organizacijskom strukturom osiguran je sveobuhvatan i cjelovit sustav upravljanja rizicima.

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena su kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u knjizi banke, valutni rizik, operativni rizik i rizik eksternalizacije. Navedenim rizicima svakodnevno se upravlja temeljem politika, pravilnika, procedura, metodologija i sustava limita te odluka/zaključaka Nadzornog odbora, Uprave i odbora za upravljanje rizicima.

Banka provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se kontinuirano razvijaju sustavi pro-aktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

Struktura upravljanja rizicima

Nadzorni odbor odgovoran je za nadgledanje primjerenosti i učinkovitosti procesa upravljanja rizicima u Banci. Nadzorni odbor donosi Strategiju upravljanja rizicima HBOR-a kojom se uspostavlja osnovna načela i standardi upravljanja rizicima te se definira sklonost preuzimanju rizika.

Uprava Banke odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za potrebu ostvarenja svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja za upravljanje rizicima delegirala na četiri odbora.

Odbori za upravljanje rizicima

- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** – upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom sukladno odredbama Pravilnika o upravljanju rizikom likvidnosti, Procedura upravljanja valutnim rizikom i Procedura upravljanja kamatnim rizikom, Politika upravljanja aktivom i pasivom te ostalih akata Banke kojima je regulirano ovo područje,
- **Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika** – upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih Kreditnih politika, Procedura upravljanja kreditnim rizikom, metodologija, pravilnika i ostalih internih akata koji obuhvaćaju problematiku vezanu uz kreditni rizik,
- **Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a** – upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije,
- **Odbor za upravljanje poslovnim promjenama** – upravlja poslovnim promjenama (koordinacija postupaka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.1. Uvod (nastavak)

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima ustrojeno je kao funkcionalno i organizacijski odvojena i neovisna organizacijska jedinica za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Svoju funkciju Upravljanje rizicima ostvaruje analizom te procjenom, odnosno mjerenjem rizika, razvojem pravilnika, procedura i metodologija za upravljanje rizicima, nadzorom i praćenjem njihove primjene, predlaganjem i kontrolom poštivanja usvojenih limita izloženosti, davanjem prijedloga i preporuka za primjereno upravljanje rizicima te izvješćivanjem nadležnih tijela.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i učinkovitog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Bazelskog odbora primjenjivim na Banku kao posebnu financijsku instituciju.

Organizacijska jedinica Kontrola i revizija

Kontrola i revizija organizirana je kao posebna organizacijska jedinica, funkcionalno i organizacijski neovisna o aktivnostima koje revidira i drugim organizacijskim dijelovima HBOR-a. Kontrola i revizija odgovorna je za svoj rad Nadzornom odboru, Upravi i Revizorskom odboru. Kontrola i revizija provjerava primjenu i djelotvornost procedura i metodologija za upravljanje rizicima. Svoju funkciju ostvaruje provjerom sustava upravljanja rizicima sukladno načelima stabilnog poslovanja, uključujući upravljanje resursima informacijske tehnologije i drugih pridruženih tehnologija.

Organizacijska jedinica Direkcija potpora i usklađenosti

Organizacijska jedinica Direkcija potpora i usklađenosti zadužena je za poslove funkcije praćenja usklađenosti i prilagodbe poslovanja HBOR-a propisima o potporama.

Funkcija praćenja usklađenosti uspostavljena je kao neovisna i trajna funkcija pri Sektoru pravnih, općih i poslova usklađenosti.

Funkcija praćenja usklađenosti prati i kontrolira slijedeće rizike: pravni i regulatorni rizici (rizik nepoštivanja važećih zakona, propisa i stručne prakse), rizik sankcija (rizik sudskih, upravnih ili disciplinskih sankcija i/ili mjera kao posljedice nepoštivanja zakona, propisa, pravila, normi i/ili ugovornih obveza) i reputacijski rizik.

Mjerenje rizika i sustavi izvješćivanja

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Banka uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Banke kao posebne financijske institucije. Rezultati procjene odnosno mjerenja, provedenih analiza te testiranja otpornosti na stres izlažu se na sjednicama odbora za upravljanje rizicima, Uprave i Nadzornog odbora. U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.1. Uvod (nastavak)

Mjerenje rizika i sustavi izvješćivanja (nastavak)

Nadležna tijela sustavno su izvještavana o: kvaliteti kreditnog portfelja, velikoj izloženosti i najvišoj dopuštenoj izloženosti, adekvatnosti regulatornog kapitala, naplati potraživanja i rizičnih plasmana, promjenama internih rejtinga poslovnih banaka i poduzetim aktivnostima u slučaju pogoršanja istih, nizu pokazatelja stanja i projekcija likvidnosti, projekcijama otvorenosti devizne pozicije, potencijalnim gubicima po značajnijim valutama, kamatnom jazu, projekcijama prosječnih ponderiranih kamatnih stopa na izvore i plasmane financijskih institucija i sl. Dinamika izvještavanja te metodologije mjerenja i procjene rizika propisani su internim aktima Banke.

31.2. Kreditni rizik

Banka kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisane procedure za upravljanje ovim rizikom u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike Banke i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja, zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom - Procedurama upravljanja kreditnim rizikom, koje se primjenjuju na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, odnosno od zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita).

Procedure upravljanja kreditnim rizikom su sveobuhvatan dokument koji obuhvaća i metodologije, namijenjene ocjeni poslovanja različitih ciljanih skupina klijenata:

- Metodologije za ocjenu kreditnog rizika koje se sastoje od:
  - Metodologije za ocjenu kreditnog rejtinga,
  - Metodologije za analizu klijenata koji poslovne knjige vode po Zakonu o porezu na dohodak,
  - Metodologije za analizu praćenja poslovanja klijenata koji poslovne knjige vode po Zakonu o porezu na dohodak,
  - Metodologije za ocjenu rizičnosti grane djelatnosti,
  - Metodologije za kvartalno praćenje poslovanja klijenata,
  - Metodologije za ocjenu i odabir leasing društava,
  - Metodologije za ocjenu instrumenata osiguranja,
- Metodologija kreditnog boovanja;
- Metodologije za ocjenu i odabir banaka,
- Metodologije za ocjenu i odabir inozemnih banaka.

U slučaju izravnog kreditiranja, Banka se za ocjenjivanje kreditne sposobnosti koristi Metodologijom za ocjenu kreditnog rizika (za kredite iznad 1.500 tisuća kuna) ili Metodologijom kreditnog bodovanja (za kredite ispod 1.500 tisuća kuna). Metodologija kreditnog bodovanja služi za ocjenu kreditne sposobnosti klijenata koji pripadaju „malom portfelju“, a sadrži pet modela bodovanja: plasmani do 300 tisuća kuna za trgovačka društva, obrtnike i poljoprivrednike, plasmani početnicima do 300 tisuća kuna, plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna za trgovačka društva, plasmani početnicima od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna i plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća za sve ostale poduzetnike.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Sukladno Zakonu o HBOR-u Banka dio svojih plasmana odobrava putem poslovnih banaka i leasing društava pri čemu se za ocjenu banaka primjenjuju Metodologija za ocjenu i odabir banaka i Metodologija za ocjenu i odabir inozemnih banaka, a za ocjenu leasing društava Metodologija za ocjenu i odabir leasing društava.

Banka kontrolira rizik povezanih osoba kod odobravanja izravnih kredita i tijekom trajanja poslovnog odnosa pri čemu se od klijenta zahtjeva navođenje povezanih osoba. Prikupljene informacije se provjeravaju i utvrđuje se tip i vrsta međusobne povezanosti, kao i postojanje grupe povezanih osoba odnosno utjecaja poboljšanja ili pogoršanja gospodarskog i financijskog stanja jedne osobe na gospodarsko i financijsko stanje s njim povezane osobe.

Banka kao razvojna financijska institucija podupire rast i razvoj hrvatskog gospodarstva kroz investicijsko ulaganje. Iz tog razloga klijenti se najčešće javljaju Banci sa zahtjevima za kreditno praćenje razvojnih investicijskih projekata. Kako bi se rizik sveo na najmanju mjeru i što objektivnije procijenilo koji projekti su ekonomski održivi te osiguravaju povrat uloženog, Banka stalno unapređuje postojeća organizacijsko-tehnološka rješenja, izvještaje i akte te daje prijedloge novih organizacijskih propisa i provedbenih uputa.

Stalnim praćenjem i ocjenjivanjem poslovanja klijenata nastoje se pravovremeno uočiti poteškoće u njihovom poslovanju. Kod klijenata koji su suočeni s problemima Banka pronalazi primjerene načine naplate potraživanja sagledavajući mogućnosti novih uvjeta otplate potraživanja s ciljem nastavka proizvodnog procesa i povećanja zapošljavanja. Posebno se uočavaju i prate uzroci loših plasmana te se postupci za njihovu prevenciju ugrađuju u procedure rada u svrhu smanjenja udjela rizičnih plasmana Banke.

Utvrđeni su limiti velike izloženosti i maksimalno dozvoljeni iznos kreditne izloženosti prema pojedinom korisniku i s njim povezanim osobama.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje najveću izloženost kreditnom riziku u bruto iznosu prema pozicijama izvještaja o financijskom položaju i garancija i preuzetih obveza na dan izvještavanja, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

	Grupa		Banka	
	Bruto najveća izloženost	Bruto najveća izloženost	Bruto najveća izloženost	Bruto najveća izloženost
	2017.	2016.	2017.	2016.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.663	491.243	1.401.130	490.692
Depoziti kod drugih banaka	29.138	23.872	29.138	23.872
Kreditni financijskim institucijama	10.836.141	11.889.111	10.836.141	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	12.383.623	11.511.194	12.383.623	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	286	-	-
Imovina raspoloživa za prodaju	3.276.990	3.353.086	3.232.620	3.306.628
Imovina koja se drži do dospelosti	1.399	1.422	-	-
Ostala imovina	19.297	6.249	12.282	3.079
Ukupno	27.950.542	27.276.463	27.894.934	27.224.576
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.993	32.082	33.993	32.082
Izdane garancije u devizama	2.446.324	1.982.969	2.446.324	1.982.969
Preuzete obveze po kreditima	2.986.798	3.928.177	2.986.798	3.928.177
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	335	335	335
Ukupno	5.467.450	5.943.563	5.467.450	5.943.563
Ukupna izloženost kreditnom riziku	33.417.992	33.220.026	33.362.384	33.168.139

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Banka kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na područja posebne državne skrbi, brdsko-planinska područja i otoke. Razvojem novih kreditnih programa (proizvoda) Banka vodi računa o koncentraciji kreditnog rizika u cilju ravnomjernog razvitka svih područja Republike Hrvatske.

Kreditiranjem različitih grana djelatnosti uz poticanje proizvodnje i razvoja s ciljem razvoja hrvatske privrede Banka stvara bolju bazu za povrate kredita i smanjenje rizika.

Najveća kreditna izloženost prema jednom dužniku Grupe i Banke na 31. prosinca 2017. godine iznosi 2.536.756 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 3.147.235 tisuća kuna), bez uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja. Politika instrumenata osiguranja dana je u bilješci 31.2. u nastavku.

Banka kao posebna financijska institucija provodi svoju razvojnu ulogu odobravajući plasmane krajnjim korisnicima kredita putem financijskih institucija s kojima ima sklopljene ugovore o poslovnoj suradnji. Obzirom da je visina izloženosti prema pojedinim financijskim institucijama dosegla najveću dopuštenu izloženost, Banka, kako bi i dalje uspješno provodila svoju razvojnu ulogu i omogućila što većem broju korisnika dostupnost kredita, ima odobrenje od Nadzornog odbora za povećanje izloženosti prema bankama i s njima povezanim osobama koje sukladno internoj metodologiji HBOR-a imaju visoki rejting. Visina izloženosti održava se korištenjem svih raspoloživih instrumenata i tehnika za smanjenje izloženosti HBOR-a prema bankama.

Ovo povećanje izloženosti sukladno odobrenju Nadzornog odbora Banka je koristila za daljnju poslovnu aktivnost s dvjema bankama.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

Grupa	Republika	Zemlje	Ostale	Ukupno
	Hrvatska	Europske unije	zemlje	
2017. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.320.578	82.884	201	1.403.663
Depoziti kod drugih banaka	29.116	22	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.836.141	-	-	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	12.075.474	-	308.149	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	3.276.990	-	-	3.276.990
Imovina koja se drži do dospeljeća	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	13.105	6.045	147	19.297
Ukupno	27.553.094	88.951	308.497	27.950.542
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.391	602	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.844.366	-	142.432	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.324.416	602	142.432	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	32.877.510	89.553	450.929	33.417.992

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Grupa	Zemlje			
	Republika Hrvatska	Europske unije	Ostale zemlje	Ukupno
2016. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	188.322	301.354	1.567	491.243
Depoziti kod drugih banaka	3.291	20.581	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama	11.889.111	-	-	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	11.281.848	-	229.346	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	286	-	-	286
Imovina raspoloživa za prodaju	3.353.086	-	-	3.353.086
Imovina koja se drži do dospelosti	1.422	-	-	1.422
Ostala imovina	5.644	605	-	6.249
Ukupno	26.723.010	322.540	230.913	27.276.463
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	31.480	602	-	32.082
Izdane garancije u devizama	1.982.969	-	-	1.982.969
Preuzete obveze po kreditima	3.928.177	-	-	3.928.177
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.942.961	602	-	5.943.563
Ukupna izloženost kreditnom riziku	32.665.971	323.142	230.913	33.220.026

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka	Zemlje			
	Republika Hrvatska	Europske unije	Ostale zemlje	Ukupno
2017. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.318.045	82.884	201	1.401.130
Depoziti kod drugih banaka	29.116	22	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.836.141	-	-	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	12.075.474	-	308.149	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	3.232.620	-	-	3.232.620
Ostala imovina	11.911	224	147	12.282
Ukupno	27.503.307	83.130	308.497	27.894.934
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.391	602	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.844.366	-	142.432	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.324.416	602	142.432	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	32.827.723	83.732	450.929	33.362.384

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjena za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka	Zemlje			Ukupno
	Republika Hrvatska	Europske unije	Ostale zemlje	
2016. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	187.771	301.354	1.567	490.692
Depoziti kod drugih banaka	3.291	20.581	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama	11.889.111	-	-	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	11.281.848	-	229.346	11.511.194
Imovina raspoloživa za prodaju	3.306.628	-	-	3.306.628
Ostala imovina	2.844	235	-	3.079
Ukupno	26.671.493	322.170	230.913	27.224.576
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	31.480	602	-	32.082
Izdane garancije u devizama	1.982.969	-	-	1.982.969
Preuzete obveze po kreditima	3.928.177	-	-	3.928.177
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.942.961	602	-	5.943.563
Ukupna izloženost kreditnom riziku	32.614.454	322.772	230.913	33.168.139

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema industrijskim granama, bez i sa umanjnjem za vrijednost sredstava osiguranja:

Grupa	Bruto najveća izloženost	Neto najveća izloženost	Bruto najveća izloženost	Neto najveća izloženost
	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	14.785.159	-	15.359.154	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.260.064	931.740	1.322.277	959.881
Turizam	3.550.174	268.536	3.630.150	363.739
Prijevoz, skladištenje i veze	1.979.350	857.758	1.714.718	836.069
Brodogradnja	2.994.248	416.604	2.257.050	572.383
Poljoprivreda i ribarstvo	455.716	68.992	515.711	68.982
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	952.014	143.121	1.159.546	205.632
Građevinarstvo	1.225.516	52.841	1.225.887	53.900
Ostala industrija	493.034	149.251	527.352	138.850
Javna uprava	2.473.206	2.473.206	2.426.716	2.426.716
Obrazovanje	47.201	42.085	47.020	40.956
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	321.123	55.470	407.254	62.818
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	403.043	89.662	255.576	16.761
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	261.053	55.823	273.959	4.399
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	544.777	891	572.470	809
Ostalo	1.672.314	476.561	1.525.185	311.092
Ukupna izloženost kreditnom riziku	33.417.992	6.082.541	33.220.026	6.062.987

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema industrijskim granama, bez i sa umanjnjem za vrijednost sredstava osiguranja:

Banka	Bruto najveća izloženost	Neto najveća izloženost	Bruto najveća izloženost	Neto najveća izloženost
	2017. 000 kuna	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna	2016. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	14.771.725	-	15.352.325	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.260.064	931.740	1.322.277	959.881
Turizam	3.550.170	268.533	3.630.150	363.739
Prijevoz, skladištenje i veze	1.979.333	857.741	1.714.322	835.673
Brodogradnja	2.994.248	416.604	2.257.050	572.383
Poljoprivreda i ribarstvo	455.679	68.956	515.702	68.974
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	951.920	143.027	1.159.491	205.577
Građevinarstvo	1.225.514	52.839	1.225.813	53.826
Ostala industrija	492.757	148.974	527.143	138.641
Javna uprava	2.432.805	2.432.805	2.383.635	2.383.635
Obrazovanje	47.201	42.085	47.020	40.956
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	321.017	55.363	407.200	62.764
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	403.025	89.644	255.537	16.721
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	261.037	55.807	273.896	4.336
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	543.887	-	571.663	-
Ostalo	1.672.002	476.249	1.524.915	310.823
Ukupna izloženost kreditnom riziku	33.362.384	6.040.367	33.168.139	6.017.929

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema industrijskim granama za obje godine sastavljena je sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine („NKD 2007.“).

Pri sastavljanju bilješke primjenjuje se kombinirani pristup koji uvažava djelatnosti dužnika, zadržava nazive djelatnosti drugačije od onih u Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti te objedinjuje slične djelatnosti.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Fer vrijednost instrumenata osiguranja u 2017. godini za Grupnu iznosi 27.335.451 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 27.157.039 tisuća kuna), a za Banku iznosi 27.322.017 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 27.150.210 tisuća kuna).

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Banke u 2017. godini iznos kreditnog rizika od 3.966.003 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 4.136.125 tisuća kuna) nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 619.922 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 867.410 tisuća kuna), jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 510.573 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 395.629 tisuća kuna), državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 240.099 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 242.735 tisuća kuna), republičkih fondova u iznosu od 43 tisuće kuna (31. prosinca 2016. godine: 1.250 tisuća kuna), obveznica RH i trezorskih zapisa Ministarstva financija u iznosu od 2.443.010 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 2.399.224 tisuća kuna). Osim toga, iznos od 152.356 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 229.877 tisuća kuna) odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Dio plasmana koji imaju iskazanu neto izloženost odnosi se na plasmane koji su privremeno djelomično pokriveni instrumentima osiguranja te je daljnje plasiranje po odobrenom plasmanu obustavljeno sve do pribavljanja instrumenata osiguranja potrebnih za udovoljavanje potrebnog omjera vrijednosti predmeta osiguranja i plasmana.

Djelatnost financijskog posredovanja najvećim dijelom uključuje poslovne banke, a način poslovanja i kvaliteta osiguranja plasmana putem poslovnih banaka opisana je u bilješci 31.2. u nastavku pod nazivom Osiguranje plasmana odobrenih putem poslovnih banaka.

Izloženost kreditnom riziku prema rizičnim skupinama:

Rizična skupina	Stopa povijesnog kašnjenja (%)	Stopa povijesnog kašnjenja (%)	Grupa		Banka
	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.
			000 kuna	000 kuna	000 kuna
A	1,12%	1,52%	31.790.961	31.671.378	31.735.353
B	35,05%	34,08%	1.627.031	1.548.648	1.627.031
C	96,02%	95,56%	-	-	-
Ukupno			33.417.992	33.220.026	33.362.384

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Interne metodologije procjene kreditnog rizika

Za analizu i ocjenu različitih ciljnih skupina klijenata Banka ima propisane interne metodologije. One predstavljaju smjernicu za donošenje odluke o odobrenju kredita, garancija i akreditiva s odgođenim polaganjem pokrića te su jedan od kriterija za određivanje rizičnosti plasmana.

Metodologija za ocjenu kreditnog rejtinga primjenjuje se prilikom određivanja kreditne sposobnosti klijenata kod izravnog kreditiranja za plasmane iznad 1.500 tisuća kuna. Sadrži tri glavna područja ocjene: ocjenu klijenta i ocjenu projekta/investicije te ocjenu klijenta analizom budućeg poslovanja. Sva područja ocjene se sastoje od tri osnovna dijela: financijske, nefinancijske analize i ispravka ocjene temeljem valutno induciranog kreditnog rizika (VIKR) za plasmane u stranoj valuti ili u kunama uz primjenu valutne klauzule.

Metodologije kreditnog bodovanja primjenjuju se prilikom ocjene kreditnog rizika na sve izravne plasmane manje od 1.500 tisuća kuna, po kojima je Banka izložena kreditnom riziku. Kvaliteta i vrijednost instrumenata osiguranja plasmana sastavni su dio postupka kreditnog bodovanja.

Metodologije za analizu klijenata koji poslovne knjige vode po Zakonu o porezu na dohodak (odobrenja) primjenjuju se prilikom određivanja kreditne sposobnosti klijenata kod izravnog kreditiranja za plasmane iznad 1.500 tisuća kuna uz ocjenu projekta primjenom Metodologije za ocjenu kreditnog rejtinga (ocjena projekta).

Metodologija za ocjenu i odabir banaka i Metodologija za ocjenu i odabir inozemnih banaka primjenjuju se za ocjenu domaćih i inozemnih banaka. Metodologija za ocjenu i odabir leasing društava primjenjuje se za ocjenu leasing društava. Metodologije obuhvaćaju procjenu financijskog rizika (kvantitativna ocjena), procjenu poslovnog rizika analiziranih banaka/leasing društava (kvalitativna ocjena) te procjenu reputacijskog rizika.

Rezultat primjene navedenih metodologija je rejting klijenta.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

Rezervacije za identificirane gubitke Banka formira u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i vlastitim pravilima. Formiranje rezervacija u nadležnosti je Odbora za procjenu i mjerenje kreditnog rizika.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Ispravci vrijednosti i rezervacije na pojedinačnoj osnovi

Ispravci vrijednosti i rezervacije na pojedinačnoj osnovi predstavlja umanjenje vrijednosti djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana (rizične skupine „B“ i „C“). Na pojedinačnoj osnovi raspoređivanje potraživanja u rizične skupine obavlja se po sljedećim kriterijima:

- kreditnoj sposobnosti,
- dužnikovoj urednosti podmirivanja obveza o roku dospjeća te
- kvaliteti instrumenata osiguranja potraživanja.

Potraživanja od dužnika koji pripadaju portfelju malih kredita raspoređuju se samo prema kriteriju urednosti podmirivanja obveza o roku dospjeća. Banka ne utvrđuje sadašnju vrijednost očekivanih budućih novčanih tijekova po djelomično nadoknadivim plasmanima ako je rok u kojem se očekuje priljev kraći od jedne godine računajući od datuma izrade izvještaja.

Ispravci vrijednosti i rezervacije na skupnoj osnovi

Ispravci vrijednosti i rezervacije na skupnoj osnovi formiraju se za potpuno nadoknadive plasmane ili plasmane i potencijalne obveze razvrstane u rizičnu skupinu „A“. Raspoređivanje dužnika unutar rizične skupine obavlja se po kriteriju rizičnosti sektora, geografskoj pripadnosti, vrsti i valutnoj usklađenosti dužnika.

Bez obzira na ostale kriterije klasifikacije, plasmani koji su osigurani 80% i više prvorazrednim instrumentima osiguranja razvrstavaju se u rizičnu skupinu „A“.

Uprava HBOR-a smatra da su politika i procedura formiranja rezervacija adekvatne te da osiguravaju formiranje dostatnih rezervi za gubitke.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama:

Grupa	Bruto izloženost portfelja rizične skupine A	Bruto izloženost portfelja rizične skupine B	Bruto izloženost portfelja rizične skupine C	Bruto izloženost ukupnog portfelja	Neto izloženost portfelja rizične skupine A	Neto izloženost portfelja rizične skupine B	Neto izloženost portfelja rizične skupine C	Neto izloženost ukupnog portfelja
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2017. godina								
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.663	-	-	1.403.663	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.624.635	211.506	-	10.836.141	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.990.700	1.392.923	-	12.383.623	2.761.223	50.706	-	2.811.929
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-	291	-	-	-	-
Imovina raspoloživa za prodaju	3.276.990	-	-	3.276.990	2.483.384	-	-	2.483.384
Imovina koja se drži do dospelosti	1.399	-	-	1.399	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	18.871	426	-	19.297	10.608	426	-	11.034
Ukupno	26.345.687	1.604.855	-	27.950.542	5.256.614	51.132	-	5.307.746
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993	1.254	-	-	1.254
Izdane garancije u devizama	2.425.975	20.349	-	2.446.324	330.170	-	-	330.170
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	1.827	-	2.986.798	443.036	-	-	443.036
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	5.445.274	22.176	-	5.467.450	774.795	-	-	774.795
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.790.961	1.627.031	-	33.417.992	6.031.409	51.132	-	6.082.541

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Grupa	Bruto izloženost portfelja rizične skupine A	Bruto izloženost portfelja rizične skupine B	Bruto izloženost portfelja rizične skupine C	Bruto izloženost ukupnog portfelja	Neto izloženost portfelja rizične skupine A	Neto izloženost portfelja rizične skupine B	Neto izloženost portfelja rizične skupine C	Neto izloženost ukupnog portfelja
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2016. godina								
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	491.243	-	-	491.243	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	23.872	-	-	23.872	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	11.472.130	416.981	-	11.889.111	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.415.684	1.095.510	-	11.511.194	2.484.106	34.930	-	2.519.036
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	286	-	-	286	-	-	-	-
Imovina raspoloživa za prodaju	3.353.086	-	-	3.353.086	2.442.549	-	-	2.442.549
Imovina koja se drži do dospelosti	1.422	-	-	1.422	1.422	-	-	1.422
Ostala imovina	5.853	396	-	6.249	3.270	396	-	3.666
Ukupno	25.763.576	1.512.887	-	27.276.463	4.931.347	35.326	-	4.966.673
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	32.082	-	-	32.082	-	-	-	-
Izdane garancije u devizama	1.964.149	18.820	-	1.982.969	437.160	-	-	437.160
Preuzete obveze po kreditima	3.911.236	16.941	-	3.928.177	658.819	-	-	658.819
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	5.907.802	35.761	-	5.943.563	1.096.314	-	-	1.096.314
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.671.378	1.548.648	-	33.220.026	6.027.661	35.326	-	6.062.987

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka	Bruto izloženost portfelja rizične skupine A	Bruto izloženost portfelja rizične skupine B	Bruto izloženost portfelja rizične skupine C	Bruto izloženost ukupnog portfelja	Neto izloženost portfelja rizične skupine A	Neto izloženost portfelja rizične skupine B	Neto izloženost portfelja rizične skupine C	Neto izloženost ukupnog portfelja
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2017. godina								
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.130	-	-	1.401.130	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.624.635	211.506	-	10.836.141	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.990.700	1.392.923	-	12.383.623	2.761.223	50.706	-	2.811.929
Imovina raspoloživa za prodaju	3.232.620	-	-	3.232.620	2.443.699	-	-	2.443.699
Ostala imovina	11.856	426	-	12.282	9.518	426	-	9.944
Ukupno	26.290.079	1.604.855	-	27.894.934	5.214.440	51.132	-	5.265.572
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993	1.254	-	-	1.254
Izdane garancije u devizama	2.425.975	20.349	-	2.446.324	330.170	-	-	330.170
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	1.827	-	2.986.798	443.036	-	-	443.036
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	5.445.274	22.176	-	5.467.450	774.795	-	-	774.795
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.735.353	1.627.031	-	33.362.384	5.989.235	51.132	-	6.040.367

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 1.521.624 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 618.596 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 510.573 tisuća kuna te državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 240.099 tisuća. Dodatno, iznos od 152.356 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Iznos imovine raspoložive za prodaju i imovine do dospeljeća nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.483.310 tisuća kuna kod Grupe i 2.443.010 tisuća kuna kod Banke.

Ostala imovina u iznosu od 1.034 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka	Bruto izloženost portfelja rizične skupine A	Bruto izloženost portfelja rizične skupine B	Bruto izloženost portfelja rizične skupine C	Bruto izloženost ukupnog portfelja	Neto izloženost portfelja rizične skupine A	Neto izloženost portfelja rizične skupine B	Neto izloženost portfelja rizične skupine C	Neto izloženost ukupnog portfelja
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2016. godina								
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	490.692	-	-	490.692	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	23.872	-	-	23.872	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	11.472.130	416.981	-	11.889.111	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.415.684	1.095.510	-	11.511.194	2.484.106	34.930	-	2.519.036
Imovina raspoloživa za prodaju	3.306.628	-	-	3.306.628	2.399.825	-	-	2.399.825
Ostala imovina	2.683	396	-	3.079	2.358	396	-	2.754
Ukupno	25.711.689	1.512.887	-	27.224.576	4.886.289	35.326	-	4.921.615
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	32.082	-	-	32.082	-	-	-	-
Izdane garancije u devizama	1.964.149	18.820	-	1.982.969	437.160	-	-	437.160
Preuzete obveze po kreditima	3.911.236	16.941	-	3.928.177	658.819	-	-	658.819
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	5.907.802	35.761	-	5.943.563	1.096.314	-	-	1.096.314
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.619.491	1.548.648	-	33.168.139	5.982.603	35.326	-	6.017.929

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 1.498.400 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 628.961 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 395.629 tisuća kuna, državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 242.735 tisuća kuna te republičkih fondova u iznosu od 1.198 tisuća kuna. Dodatno, iznos od 229.877 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Iznos imovine raspoložive za prodaju i imovine do dospjeća nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.442.203 tisuća kuna kod Grupe i 2.399.224 tisuća kuna kod Banke.

Ostala imovina u iznosu od 922 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Iznos izdanih garancija u devizama od 237.245 tisuća kuna odnosi se na izdanu deviznu garanciju za koju je Republika Hrvatska preuzela obvezu namirenja. Predmetna garancija isknjižena je iz poslovnih knjiga HBOR-a dana 13. veljače 2017. godine, prestankom obveze isplate temeljem arbitražne odluke.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine u bruto izloženosti na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama:

Grupa	Bruto izloženost imovine koja nije umanjena niti dospjela nenaplaćena	Bruto izloženost imovine koja je dospjela nenaplaćena i nije umanjena	Bruto izloženost imovine umanjene na pojedinačnoj osnovi	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
2017. godina				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.663	-	-	1.403.663
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.430.232	194.403	211.506	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	10.859.418	131.282	1.392.923	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	3.276.990	-	-	3.276.990
Imovina koja se drži do dospeljeća	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	10.452	8.419	426	19.297
Ukupno	26.011.583	334.104	1.604.855	27.950.542
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.425.975	-	20.349	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	-	1.827	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.445.274	-	22.176	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.456.857	334.104	1.627.031	33.417.992

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine u bruto izloženosti na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Grupa	Bruto izloženost imovine koja nije umanjena niti dospjela nenaplaćena	Bruto izloženost imovine koja je dospjela nenaplaćena i nije umanjena	Bruto izloženost imovine umanjene na pojedinačnoj osnovi	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
2016. godina				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	491.243	-	-	491.243
Depoziti kod drugih banaka	23.872	-	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama	11.259.676	212.454	416.981	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	10.249.918	165.766	1.095.510	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	286	-	-	286
Imovina raspoloživa za prodaju	3.353.086	-	-	3.353.086
Imovina koja se drži do dospeljeća	1.422	-	-	1.422
Ostala imovina	4.528	1.325	396	6.249
Ukupno	25.384.031	379.545	1.512.887	27.276.463
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	32.082	-	-	32.082
Izdane garancije u devizama	1.964.149	-	18.820	1.982.969
Preuzete obveze po kreditima	3.911.236	-	16.941	3.928.177
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.907.802	-	35.761	5.943.563
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.291.833	379.545	1.548.648	33.220.026

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine u bruto izloženosti na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka	Bruto izloženost imovine koja nije umanjena niti dospjela nenaplaćena	Bruto izloženost imovine koja je dospjela nenaplaćena i nije umanjena	Bruto izloženost imovine umanjene na pojedinačnoj osnovi	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2017. godina				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.130	-	-	1.401.130
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.430.232	194.403	211.506	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	10.859.418	131.282	1.392.923	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	3.232.620	-	-	3.232.620
Ostala imovina	3.700	8.156	426	12.282
Ukupno	25.956.238	333.841	1.604.855	27.894.934
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.425.975	-	20.349	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	-	1.827	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.445.274	-	22.176	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.401.512	333.841	1.627.031	33.362.384

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine u bruto izloženosti na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka	Bruto izloženost imovine koja nije umanjena niti dospjela nenaplaćena	Bruto izloženost imovine koja je dospjela nenaplaćena i nije umanjena	Bruto izloženost imovine umanjene na pojedinačnoj osnovi	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2016. godina				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	490.692	-	-	490.692
Depoziti kod drugih banaka	23.872	-	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama	11.259.676	212.454	416.981	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	10.249.918	165.766	1.095.510	11.511.194
Imovina raspoloživa za prodaju	3.306.628	-	-	3.306.628
Ostala imovina	1.666	1.017	396	3.079
Ukupno	25.332.452	379.237	1.512.887	27.224.576
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	32.082	-	-	32.082
Izdane garancije u devizama	1.964.149	-	18.820	1.982.969
Preuzete obveze po kreditima	3.911.236	-	16.941	3.928.177
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.907.802	-	35.761	5.943.563
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.240.254	379.237	1.548.648	33.168.139

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza starosne strukture dospjelih i neumanjenih kreditnih plasmana prema vrsti financijske imovine:

Grupa 2017.	Do 15 dana	16 do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Kreditni financijskim institucijama	188.902	2.000	3.500	-	1	194.403
Kreditni ostalim korisnicima	95.698	68	1.276	1.066	33.174	131.282
Ostala imovina	504	160	485	6.626	644	8.419
Ukupno	285.104	2.228	5.261	7.692	33.819	334.104

Grupa 2016.	Do 15 dana	16 do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Kreditni financijskim institucijama	200.364	552	4.000	17	7.521	212.454
Kreditni ostalim korisnicima	109.035	36	8.072	803	47.820	165.766
Ostala imovina	936	200	125	38	26	1.325
Ukupno	310.335	788	12.197	858	55.367	379.545

Banka 2017.	Do 15 dana	16 do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Kreditni financijskim institucijama	188.902	2.000	3.500	-	1	194.403
Kreditni ostalim korisnicima	95.698	68	1.276	1.066	33.174	131.282
Ostala imovina	440	75	396	6.601	644	8.156
Ukupno	285.040	2.143	5.172	7.667	33.819	333.841

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza starosne strukture dospjelih i neumanjenih kreditnih plasmana prema vrsti financijske imovine:

Banka 2016.	Do 15 dana	16 do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Kreditni financijskim institucijama	200.364	552	4.000	17	7.521	212.454
Kreditni ostalim korisnicima	109.035	36	8.072	803	47.820	165.766
Ostala imovina	862	73	38	18	26	1.017
Ukupno	310.261	661	12.110	838	55.367	379.237

Zbog nematerijalnog iznosa dospjelih i neumanjenih potraživanja ovisnog društva, u nastavku se daje pregled promjena dospjelih i neumanjenih kreditnih plasmana matičnog društva.

Od ukupnog iznosa dospjelih i neumanjenih kredita financijskim institucijama u 2017. godini iznos od 6.200 tisuća kuna ili 3% se odnosi na neprovedene prolongate revolving kredita po kratkoročnim obnavljajućim kreditima.

Usljed okolnosti dospijeća 31. prosinca 2017. godine na neradni dan, na prvi radni dan 2. siječnja 2018. godine naplaćen je iznos od 184.650 tisuća kuna ili 95% dospjelih i neumanjenih kredita financijskim institucijama.

Ukoliko se od ukupnog iznosa dospjelih i neumanjenih kredita financijskim institucijama izuzme dug banaka po kratkoročnim obnavljajućim kreditima preostaje dug 188.203 tisuća kuna.

Od ukupnog iznosa dospjelih i neumanjenih kredita ostalim korisnicima u 2017. godini iznos od 95.698 tisuća kuna ili 73% odnosi se na kašnjenja do 15 dana, dok je iznos ovih potraživanja od 10.053 tisuća kuna pokriven jamstvima Republike Hrvatske odnosno 11%.

Od ukupnog iznosa dospjelih i neumanjenih kredita financijskim institucijama u 2016. godini iznos od 11.448 tisuća kuna ili 5% odnosi se na neprovedene prolongate po kratkoročnim obnavljajućim kreditima.

Usljed okolnosti dospijeća 31. prosinca 2016. godine na neradni dan, na prvi radni dan 2. siječnja 2017. godine naplaćen je iznos od 193.524 tisuća kuna ili 91% dospjelih i neumanjenih kredita financijskim institucijama.

Od ukupnog iznosa dospjelih i neumanjenih kredita ostalim korisnicima u 2016. godini iznos od 109.035 tisuća kuna ili 66% odnosi se na kašnjenja do 15 dana, dok je iznos ovih potraživanja od 10.430 tisuća kuna pokriven jamstvima Republike Hrvatske odnosno 10%.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Instrumenti osiguranja i drugi instrumenti

Instrumenti osiguranja plasmana Banke su:

1. obvezni (mjenice i zadužnice),
2. uobičajeni (nekretnine, brodovi, zrakoplovi, bankarska garancija, jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo HAMAG-BICRO-a, policia osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika), te
3. ostali instrumenti osiguranja (pokretna imovina, mjenice ili jamstva drugih trgovačkih društva solidnog boniteta, prijenos vlasništva ili zalog dionica odnosno udjela trgovačkog društva, pljenidba novčanih potraživanja odnosno cesija naplativih potraživanja, pljenidba depozita, vinkuliranje police osiguranja imovine i/ili osoba, zalog na žigu ili robnoj marki i sl.).

Svi plasmani Banke moraju biti osigurani obveznim instrumentima osiguranja. Plasmani malih izloženosti moraju biti osigurani barem jednim obveznim instrumentom osiguranja.

Prihvatljivi uobičajeni i ostali instrumenti osiguranja razvrstani su prema kvaliteti u pet skupina. Ocjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti koja se utvrđuje na bazi njihove tržišne unovčivosti, dokumentiranosti i mogućnosti nadzora od strane Banke te mogućnosti prisilne naplate. Ocjenjuju se samo prihvatljivi, dok šestu skupinu čine neprihvatljivi instrumenti osiguranja.

Pri donošenju odluke o odobrenju kredita slaba se kreditna sposobnost ne može zamijeniti kvalitetom instrumenata osiguranja, osim u slučajevima osiguranja prvorazrednim instrumentima osiguranja: jamstvom Republike Hrvatske, jamstvom lokalne/područne (regionalne) samouprave (JLPS), jamstvom HAMAG-BICRO-a, policom osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika i kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamče Republika Hrvatska, JLPS ili druga državna tijela.

Osiguranje plasmana odobrenih putem poslovnih banaka

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Banka odobrava putem poslovnih banaka/leasing društava. Za osiguranje plasmana odobrenih krajnjim korisnicima putem financijskih institucija Banka uzima obvezne instrumente osiguranja od poslovnih banaka i leasing društava. Poslovna banka ili leasing društvo ih je dužno deponirati temeljem Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji, a ne za svaki pojedinačni plasman krajnjem korisniku zaključen temeljem tog Ugovora. U svakom pojedinačnom ugovoru o plasmanu za krajnjeg korisnika ugovara se pravo korištenja obveznih instrumenata osiguranja deponiranih uz Ugovor o međusobnoj poslovnoj suradnji. Obzirom da poslovna banka ili leasing društvo snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika ostavljena im je mogućnost ugovaranja dostatnih instrumenata osiguranja od krajnjeg korisnika kredita/leasinga.

Kod odobrenja kredita putem poslovnih banaka, ovisno o internom rejtingu financijske institucije, zasniva se i nadhipoteka. Tada poslovna banka prenosi vlasništvo na predmetu osiguranja u svoju korist, uz zasnivanje založnog prava u korist Banke ili zasniva hipoteku na predmetu osiguranja u svoju korist, uz nadhipoteku u korist Banke.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Instrumenti osiguranja i drugi instrumenti (nastavak)

Osiguranje plasmana odobrenih putem poslovnih banaka (nastavak)

Potpisom Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji ugovara se prijenos tražbina poslovne banke iz ugovora o kreditu s krajnjim korisnikom kredita na HBOR. Ugovorom poslovna banka ovlašćuje HBOR da može jednostranom pisanom izjavom obavijestiti poslovnu banku da, u slučaju nelikvidnosti poslovne banke ili prijetećeg stečaja, neurednog ispunjavanja, odnosno neispunjavanja obveza iz ugovora o međubankarskom kreditu te otvaranja stečaja ili redovne likvidacije poslovne banke, nastupa ustupanje potraživanja prema krajnjem korisniku s poslovne banke na HBOR s učinkom cesije umjesto ispunjenja.

Također, poslovna banka ovlašćuje HBOR da se temeljem ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji i navedene izjave može bez ikakve njezine daljnje suglasnosti ili odobrenja upisati u sve javne registre, knjige i upisnike umjesto poslovne banke na mjesto vjerovnika po provedenim osiguranjima za ustupljene tražbine te u svim drugim postupcima stupiti na mjesto vjerovnika.

Od trenutka ustupanja, krajnji korisnik kredita je u obvezi sva plaćanja po ustupljenoj tražbini izvršavati izravno HBOR-u. Ako u tom slučaju poslovna banka eventualno primi neke uplate na ime naplate ustupljenog potraživanja, obvezna je sve što primi bez odgode proslijediti HBOR-u.

Osiguranje plasmana izravnih kredita

Svi izravni plasmani uglavnom su osigurani prijenosom vlasništva ili hipotekom na nekretninama te, ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Banka pribavlja jamstvo Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), jamstvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo Republike Hrvatske i slično.

Banka je ovlaštena izvršiti verifikaciju procjene vrijednosti i tako utvrđena procjena se smatra konačnom vrijednosti instrumenta osiguranja.

Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Banka je odredila potreban omjer plasmana i osiguranja.

Za nekretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti nekretnine 1:1,3, osim kod ulaganja na otocima, područjima posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima gdje je taj omjer 1:1,2. Za pokretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti pokretnine 1:2.

Banka kontinuirano prati vrijednost instrumenata osiguranja verifikacijom/statističkom procjenom. Praćenje vrijednosti založene nekretnine obavlja se za poslovne nekretnine jednom godišnje, a za stambene nekretnine svake tri godine. Banka ima formiranu posebnu organizacijsku jedinicu za:

- procjenu vrijednosti i verifikaciju već procijenjenih vrijednosti ponuđenih instrumenata osiguranja (nekretnine i pokretnine),
- tehničko-tehnološku analizu investicijskih projekata kao i
- financijski nadzor nad korištenjem sredstava kredita u svrhu izvedbe investicijskog projekta.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Instrumenti osiguranja i drugi instrumenti (nastavak)

Osiguranje plasmana izravnih kredita (nastavak)

U slučaju nemogućnosti naplate iz redovnog poslovanja Banka pokreće raspoložive instrumente osiguranja u svrhu naplate svojih potraživanja. To podrazumijeva pokretanje naplate iz obveznih instrumenata osiguranja zatim iz prvorazrednih bezuvjetnih na prvi poziv naplativih instrumenata, a zatim iz zaloge ili fiducije nad nekretninama ili pokretninama, uključujući i njihovo preuzimanje u vlasništvo Banke sa svrhom smanjenja ili naplate potraživanja. Preuzetu imovinu Banka ne koristi za svoje poslovne namjene.

Osiguranje plasmana po modelima podjele rizika

Kod modela podjele rizika, poslovna banka ovisno o samom modelu provodi osiguranje:

- sukladno vlastitim internim aktima i dobrim bankarskim praksama te se ne primjenjuju akti HBOR-a i njima propisani omjeri osiguranja,
- ili poslovna banka i HBOR svaka za svoj dio kredita provodi osiguranje sukladno vlastitim aktima odlukama i/ili procedurama.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti

Kroz upravljanje rizikom likvidnosti obuhvaćena je njegova procjena, odnosno mjerenje, kontrola, ovladavanje i izvješćivanje, utvrđivanje i praćenje iskorištenosti limita, definiranje postupaka te nadležnosti i odgovornosti svih organizacijskih dijelova koji sudjeluju u upravljanju ovim rizikom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti Banka održava adekvatnu rezervu likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita.

Banka održava rezervu likvidnosti u iznosu od najmanje 10% neto imovine.

Kroz upravljanje rizikom kratkoročne likvidnosti prati se i upravlja dnevnom likvidnošću prvenstveno sukladno utvrđenim limitima ulaganja u instrumente za održavanje rezerve likvidnosti te se prati i upravlja neusklađenošću novčanih tokova kroz narednih 5 tjedna i narednih godinu dana u cilju pravovremenog utvrđivanja aktivnosti usmjerenih k ispunjenju poslovnih planova uz istovremeno održavanje utvrđene razine rezerve likvidnosti.

Upravljanjem rizikom dugoročne likvidnosti Banka upravlja neusklađenošću ugovorenih i planiranih plasmana s izvorima njihova financiranja u razdoblju duljem od godinu dana, pri čemu se temeljem dugoročnih projekcija priljeva i odljeva te uz sagledavanje potreba Banke i dostupnosti izvora sredstava za financiranje istih donose smjernice/zaključci/odluke nadležnih tijela o daljnjem postupanju.

Banka provodi testiranja otpornosti na stres pri tome uvažavajući unutarnje i vanjske čimbenike rizika, a o rezultatima istih izvještava se Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Uprava.

Upravljanje rizikom likvidnosti osigurano je uspostavljenim sustavom limita i redovnim preispitivanjem adekvatnosti istih, izvješćivanjem nadležnih tijela o projiciranim veličinama raspoloživih sredstava i rezerve likvidnosti u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju koje ujedno predstavljaju osnovu za donošenje zaključaka Odbora za upravljanje aktivom i pasivom/odluke Uprave o aktivnostima kojima se osigurava kontinuitet poslovanja u okviru propisanih limita.

Banka nema depozite građana te stoga nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospijeca kako slijedi:

Grupa 2017. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.680	-	-	-	-	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	-	-	29.138
Kreditni financijska institucija*	499.790	411.937	1.369.798	2.888.174	5.666.442	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.048.659	396.509	885.769	2.116.638	6.936.048	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-	-	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	3.308.009	13.532	23	-	-	3.321.564
Imovina koja se drži do dospijeca	-	9	5	-	1.385	1.399
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.557	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	1.932	2.827	11.938	16.697
Ostala imovina	18.904	7.543	1.397	497	1.130	29.471
Ukupna imovina (1)	7.308.471	829.530	2.258.924	5.008.136	12.670.500	28.075.561
Obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	168.310	307.151	1.155.999	3.853.447	9.902.974	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.909	-	1.117.790	-	1.161.699
Ostale obveze	186.306	22.257	81.485	152.731	162.674	605.453
Ukupne obveze	606.438	373.504	1.408.775	5.335.102	10.075.955	17.799.774
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	7.009.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.996.968	2.996.968
Ostale rezerve	-	-	-	-	94.683	94.683
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	162.201	162.201
Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva	-	-	-	-	10.263.484	10.263.484
Garantni fond	-	-	-	-	12.303	12.303
Ukupna glavnica	-	-	-	-	10.275.787	10.275.787
Ukupne obveze i glavnica (2)	606.438	373.504	1.408.775	5.335.102	20.351.742	28.075.561
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	6.702.033	456.026	850.149	(326.966)	(7.681.242)	-
Neto kumulativ ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica	6.702.033	7.158.059	8.008.208	7.681.242	-	-

Stavke s neodređenim dospjećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

*Potraživanje u iznosu od 236.400 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijecje iskazano je u razdoblju od 3 mjeseca do 1 godine u iznosu od 150.000 tisuća kuna.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa 2016. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	491.246	-	-	-	-	491.246
Depoziti kod drugih banaka	-	23.872	-	-	-	23.872
Kreditni financijska institucija*	684.891	441.872	1.774.961	3.131.823	5.855.564	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	1.423.234	385.784	948.959	1.850.611	6.902.606	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	286	-	-	-	-	286
Imovina raspoloživa za prodaju	3.375.864	14.074	96	-	-	3.390.034
Imovina koja se drži do dospijeca	-	10	4	-	1.408	1.422
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	57.305	57.305
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	27	11.450	5.753	17.230
Ostala imovina	6.225	748	530	620	999	9.122
Ukupna imovina (1)	5.981.746	866.360	2.724.577	4.994.504	12.823.635	27.390.822
Obveze						
Obveze po depozitima	75.581	-	12.687	46.407	8.169	142.844
Obveze po kreditima	355.456	237.339	1.017.892	3.060.113	8.720.949	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	95.932	1.888.837	-	1.120.800	3.105.569
Ostale obveze	151.186	29.918	105.330	194.459	227.059	707.952
Ukupne obveze	582.223	363.189	3.024.746	3.300.979	10.076.977	17.348.114
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	6.959.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.682.127	2.682.127
Ostale rezerve	-	-	-	-	73.733	73.733
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	314.841	314.841
Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva	-	-	-	-	10.030.333	10.030.333
Garantni fond	-	-	-	-	12.375	12.375
Ukupna glavnica	-	-	-	-	10.042.708	10.042.708
Ukupne obveze i glavnica (2)	582.223	363.189	3.024.746	3.300.979	20.119.685	27.390.822
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	5.399.523	503.171	(300.169)	1.693.525	(7.296.050)	-
Neto kumulativ ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica	5.399.523	5.902.694	5.602.525	7.296.050	-	-

Stavke s neodređenim dospjećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

*Potraživanje u iznosu od 232.489 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove i iskazano je u razdoblju do 1 mjesec.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospijeca kako slijedi:

Banka 2017. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.146	-	-	-	-	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	-	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama*	499.790	411.937	1.369.798	2.888.174	5.666.442	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.048.659	396.509	885.769	2.116.638	6.936.048	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	3.263.758	13.436	-	-	-	3.277.194
Ulaganje u ovisno društvo	-	-	-	-	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.514	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	1.932	2.827	11.938	16.697
Ostala imovina	17.831	1.648	1.350	497	900	22.226
Ukupna imovina (1)	7.260.322	823.530	2.258.849	5.008.136	12.704.966	28.055.803
Obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	168.310	307.151	1.155.999	3.853.447	9.902.974	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.909	-	1.117.790	-	1.161.699
Ostale obveze	185.299	21.082	76.872	144.072	165.326	592.651
Ukupne obveze	605.431	372.329	1.404.162	5.326.443	10.078.607	17.786.972
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	7.009.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.995.656	2.995.656
Ostale rezerve	-	-	-	-	90.457	90.457
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	160.783	160.783
Ukupni kapital	-	-	-	-	10.256.528	10.256.528
Garantni fond	-	-	-	-	12.303	12.303
Ukupna glavnica	-	-	-	-	10.268.831	10.268.831
Ukupne obveze i glavnica (2)	605.431	372.329	1.404.162	5.326.443	20.347.438	28.055.803
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	6.654.891	451.201	854.687	(318.307)	(7.642.472)	-
Neto kumulativ ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica	6.654.891	7.106.092	7.960.779	7.642.472	-	-

Stavke s neodređenim dospijecem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

*Potraživanje u iznosu od 236.400 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijecje iskazano je u razdoblju od 3 mjeseca do 1 godine u iznosu od 150.000 tisuća kuna.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka 2016. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	490.695	-	-	-	-	490.695
Depoziti kod drugih banaka	-	23.872	-	-	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama*	684.891	441.872	1.774.961	3.131.823	5.855.564	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	1.423.234	385.784	948.959	1.850.611	6.902.606	11.511.194
Imovina raspoloživa za prodaju	3.329.585	13.989	-	-	-	3.343.574
Ulaganje u ovisno društvo	-	-	-	-	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	57.216	57.216
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	27	11.450	5.753	17.230
Ostala imovina	3.505	326	504	620	945	5.900
Ukupna imovina (1)	5.931.910	865.843	2.724.451	4.994.504	12.858.208	27.374.916
Obveze						
Obveze po depozitima	75.581	-	12.687	46.407	8.169	142.844
Obveze po kreditima	355.456	237.339	1.017.892	3.060.113	8.720.949	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	95.932	1.888.837	-	1.120.800	3.105.569
Ostale obveze	150.555	28.649	100.528	188.186	228.856	696.774
Ukupne obveze	581.592	361.920	3.019.944	3.294.706	10.078.774	17.336.936
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	6.959.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.682.131	2.682.131
Ostale rezerve	-	-	-	-	70.317	70.317
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	313.525	313.525
Ukupni kapital	-	-	-	-	10.025.605	10.025.605
Garantni fond	-	-	-	-	12.375	12.375
Ukupna glavnica	-	-	-	-	10.037.980	10.037.980
Ukupne obveze i glavnica (2)	581.592	361.920	3.019.944	3.294.706	20.116.754	27.374.916
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	5.350.318	503.923	(295.493)	1.699.798	(7.258.546)	-
Neto kumulativ ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica	5.350.318	5.854.241	5.558.748	7.258.546	-	-

Stavke s neodređenim dospijecem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

*Potraživanje u iznosu od 232.489 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove i iskazano je u razdoblju do 1 mjesec.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza Grupe u nediskontiranim iznosima:

Grupa 2017. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	197.142	283.160	1.358.672	4.292.634	10.758.724	16.890.332
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	67.623	1.253.036	-	1.320.659
Ostale obveze	186.306	22.257	81.485	152.731	162.674	605.453
Ukupno	635.270	305.604	1.679.071	5.909.535	10.931.705	19.461.185

Grupa 2016. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	75.581	-	12.687	46.407	8.169	142.844
Obveze po kreditima	382.184	208.630	1.261.178	3.598.035	9.694.025	15.144.052
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	2.051.330	136.040	1.188.820	3.376.190
Ostale obveze	151.186	29.918	105.330	194.459	227.059	707.952
Ukupno	608.951	238.548	3.430.525	3.974.941	11.118.073	19.371.038

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza Banke u nediskontiranim iznosima:

Banka 2017. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	197.142	283.160	1.358.672	4.292.634	10.758.724	16.890.332
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	67.623	1.253.036	-	1.320.659
Ostale obveze	185.299	21.082	76.872	144.072	165.326	592.651
Ukupno	634.263	304.429	1.674.458	5.900.876	10.934.357	19.448.383

Banka 2016. godina	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	75.581	-	12.687	46.407	8.169	142.844
Obveze po kreditima	382.184	208.630	1.261.178	3.598.035	9.694.025	15.144.052
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	2.051.330	136.040	1.188.820	3.376.190
Ostale obveze	150.555	28.649	100.528	188.186	228.856	696.774
Ukupno	608.320	237.279	3.425.723	3.968.668	11.119.870	19.359.860

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizici

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci podrazumijeva svođenje kamatnog rizika i valutnog rizika na najmanju mjeru.

31.4.1. Kamatni rizik

Upravljanje kamatnim rizikom u Banci podrazumijeva upravljanje kamatnim rizikom u knjizi Banke. Kao razvojna i izvozna posebna financijska institucija, Banka se ne bavi aktivnostima trgovanja.

Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Banka provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni jaz se izrađuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa (fiksna i varijabilna) i prikazuje osjetljivost Banke na promjene kamatnih stopa. Izrađuje se detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih stopa na izvore i plasmane Banke.

Temeljem navedenih izvještaja prati se osjetljivost izvještaja o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Banke na moguće promjene kamatnih stopa i nastoji se postići usklađenost kamatonosne ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice. Banka na ovaj način umanjuje svoju osjetljivost na tržišna kretanja i promjene referentnih kamatnih stopa. Pored usklađivanja kamatnih stopa na izvore i plasmane prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Banka kontinuirano provodi analize neto kamatne marže izradom projekcija temeljem odabranih scenarija te se, među ostalim, sagledava utjecaj promjene kamatnih stopa po kreditnim programima Banke, referentnih kamatnih stopa te cijene izvora sredstava. O provedenim analizama izvještava se Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Uprava u cilju proaktivnog djelovanja i osiguranja daljnjeg poslovanja u skladu s utvrđenim limitima uspostavljenim za potrebu upravljanja ovim rizikom.

Banka kao posebna financijska institucija nije profitno orijentirana te se u tom smislu ne bavi korištenjem derivata. Derivate može koristiti samo u svrhu zaštite svojih pozicija.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost Grupe na rizik kamatnih stopa na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće.

Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije 'Beskamatno'. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku Grupe na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Grupa	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska-matno	Ukupno
2017. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina							
Novčana sredstva i računi kod banaka	2.534	-	-	-	-	1.401.146	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.114	-	-	-	-	24	29.138
Kreditni financijskim institucijama	474.348	733.865	1.345.038	2.759.113	5.496.436	27.341	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.104.487	745.415	927.758	1.848.681	6.689.547	67.735	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	-	291	291
Imovina raspoloživa za prodaju	2.473.578	-	-	-	-	847.986	3.321.564
Imovina koja se drži do dospijanja	-	-	-	-	1.385	14	1.399
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	53.557	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	-	-	-	-	29.471	29.471
Ukupna imovina (1)	5.084.061	1.479.280	2.272.796	4.607.794	12.187.368	2.444.262	28.075.561

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Grupa	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska-matno	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2017. godina							
Obveze							
Obveze po depozitima	150.273	-	169.057	169.057	-	156.354	644.741
Obveze po kreditima	168.310	243.414	1.155.999	3.853.447	9.902.974	63.737	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.117.790	-	43.909	1.161.699
Ostale obveze	-	-	-	-	-	605.453	605.453
Ukupne obveze	318.583	243.414	1.325.056	5.140.294	9.902.974	869.453	17.799.774
Kapital							
Osnivački kapital	-	-	-	-	-	7.009.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	-	2.996.968	2.996.968
Ostale rezerve	-	-	-	-	-	94.683	94.683
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	162.201	162.201
Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva	-	-	-	-	-	10.263.484	10.263.484
Garantni fond	-	-	-	-	-	12.303	12.303
Ukupna glavnica	-	-	-	-	-	10.275.787	10.275.787
Ukupne obveze i glavnica (2)	318.583	243.414	1.325.056	5.140.294	9.902.974	11.145.240	28.075.561
Neto ukupna imovina/ ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	4.765.478	1.235.866	947.740	(532.500)	2.284.394	(8.700.978)	-

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Grupa	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska-matno	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2016. godina							
Imovina							
Novčana sredstva i računi kod banaka	551	-	-	-	-	490.695	491.246
Depoziti kod drugih banaka	-	23.871	-	-	-	1	23.872
Kreditni financijskim institucijama	652.666	836.489	1.873.910	2.926.641	5.562.538	36.867	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	1.517.371	824.285	1.081.418	1.506.407	6.522.314	59.399	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	-	286	286
Imovina raspoloživa za prodaju	2.431.379	-	-	-	-	958.655	3.390.034
Imovina koja se drži do dospijanja	-	-	-	-	1.408	14	1.422
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	57.305	57.305
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	17.230	17.230
Ostala imovina	-	-	-	-	-	9.122	9.122
Ukupna imovina (1)	4.601.967	1.684.645	2.955.328	4.433.048	12.086.260	1.629.574	27.390.822
Obveze							
Obveze po depozitima	-	-	-	-	-	142.844	142.844
Obveze po kreditima	355.442	171.450	1.020.722	3.059.168	8.720.949	64.018	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	1.888.837	-	1.120.800	95.932	3.105.569
Ostale obveze	-	-	-	-	-	707.952	707.952
Ukupne obveze	355.442	171.450	2.909.559	3.059.168	9.841.749	1.010.746	17.348.114
Kapital							
Osnivački kapital	-	-	-	-	-	6.959.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	-	2.682.127	2.682.127
Ostale rezerve	-	-	-	-	-	73.733	73.733
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	314.841	314.841
Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva	-	-	-	-	-	10.030.333	10.030.333
Garantni fond	-	-	-	-	-	12.375	12.375
Ukupna glavnica	-	-	-	-	-	10.042.708	10.042.708
Ukupne obveze i glavnica (2)	355.442	171.450	2.909.559	3.059.168	9.841.749	11.053.454	27.390.822
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	4.246.525	1.513.195	45.769	1.373.880	2.244.511	(9.423.880)	-

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost HBOR-a na rizik kamatnih stopa na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće.

Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije 'Beskamatno'. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku HBOR-a na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Banka	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska-matno	Ukupno
2017. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina							
Novčana sredstva i računi kod banaka	-	-	-	-	-	1.401.146	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.114	-	-	-	-	24	29.138
Kreditni financijskim institucijama	474.348	733.865	1.345.038	2.759.113	5.496.436	27.341	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.104.487	745.415	927.758	1.848.681	6.689.547	67.735	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	2.430.262	-	-	-	-	846.932	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	-	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	53.514	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	-	-	-	-	22.226	22.226
Ukupna imovina (1)	5.038.211	1.479.280	2.272.796	4.607.794	12.185.983	2.471.739	28.055.803

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Banka	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska-matno	Ukupno
2017. godina	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Obveze							
Obveze po depozitima	150.273	-	169.057	169.057	-	156.354	644.741
Obveze po kreditima	168.310	243.414	1.155.999	3.853.447	9.902.974	63.737	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.117.790	-	43.909	1.161.699
Ostale obveze	-	-	-	-	-	592.651	592.651
Ukupne obveze	318.583	243.414	1.325.056	5.140.294	9.902.974	856.651	17.786.972
Kapital							
Osnivački kapital	-	-	-	-	-	7.009.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	-	2.995.656	2.995.656
Ostale rezerve	-	-	-	-	-	90.457	90.457
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	160.783	160.783
Ukupni kapital	-	-	-	-	-	10.256.528	10.256.528
Garantni fond	-	-	-	-	-	12.303	12.303
Ukupna glavnica	-	-	-	-	-	10.268.831	10.268.831
Ukupne obveze i glavnica (2)	318.583	243.414	1.325.056	5.140.294	9.902.974	11.125.482	28.055.803
Neto ukupna imovina/ ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	4.719.628	1.235.866	947.740	(532.500)	2.283.009	(8.653.743)	-

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Banka	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska- matno	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
2016. godina							
Imovina							
Novčana sredstva i računi kod banaka	-	-	-	-	-	490.695	490.695
Depoziti kod drugih banaka	-	23.871	-	-	-	1	23.872
Kreditni financijskim institucijama	652.666	836.489	1.873.910	2.926.641	5.562.538	36.867	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	1.517.371	824.285	1.081.418	1.506.407	6.522.314	59.399	11.511.194
Imovina raspoloživa za prodaju	2.385.835	-	-	-	-	957.739	3.343.574
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	-	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	57.216	57.216
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	17.230	17.230
Ostala imovina	-	-	-	-	-	5.900	5.900
Ukupna imovina (1)	4.555.872	1.684.645	2.955.328	4.433.048	12.084.852	1.661.171	27.374.916
Obveze							
Obveze po depozitima	-	-	-	-	-	142.844	142.844
Obveze po kreditima	355.442	171.450	1.020.722	3.059.168	8.720.949	64.018	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	1.888.837	-	1.120.800	95.932	3.105.569
Ostale obveze	-	-	-	-	-	696.774	696.774
Ukupne obveze	355.442	171.450	2.909.559	3.059.168	9.841.749	999.568	17.336.936
Kapital							
Osnivački kapital	-	-	-	-	-	6.959.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	-	2.682.131	2.682.131
Ostale rezerve	-	-	-	-	-	70.317	70.317
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	313.525	313.525
Ukupni kapital	-	-	-	-	-	10.025.605	10.025.605
Garantni fond	-	-	-	-	-	12.375	12.375
Ukupna glavnica	-	-	-	-	-	10.037.980	10.037.980
Ukupne obveze i glavnica (2)	355.442	171.450	2.909.559	3.059.168	9.841.749	11.037.548	27.374.916
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	4.200.430	1.513.195	45.769	1.373.880	2.243.103	(9.376.377)	-

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice prema mogućnosti promjene kamatnih stopa (fiksna i varijabilna):

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Imovina				
Imovina uz fiksnu kamatnu stopu	24.358.273	23.991.858	24.311.039	23.944.355
Imovina uz varijabilnu kamatnu stopu	1.273.025	1.769.390	1.273.025	1.769.390
Beskamatno	2.444.263	1.629.574	2.471.739	1.661.171
Ukupna imovina	28.075.561	27.390.822	28.055.803	27.374.916
Obveze				
Obveze uz fiksnu kamatnu stopu	16.440.995	16.333.589	16.440.995	16.333.589
Obveze uz varijabilnu kamatnu stopu	489.326	3.779	489.326	3.779
Beskamatno	11.145.240	11.053.454	11.125.482	11.037.548
Ukupne obveze i glavnica	28.075.561	27.390.822	28.055.803	27.374.916

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.1. Kamatni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Postavke korištene u izradi analize osjetljivosti za kamatni rizik vezane su uz moguće promjene referentnih kamatnih stopa radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a.

Primjenom metode standardne devijacije na dnevne promjene referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD utvrđena je volatilnost navedenih stopa u 2017. godini. Temeljem ovih volatilnosti utvrđene su veličine mogućih promjena referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD koje su primijenjene u analizi osjetljivosti.

Analiza prikazuje osjetljivost na razumno očekivane promjene bazičnih bodova promjenjivih kamatnih stopa. Sve ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Osjetljivost dobiti je pod utjecajem pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama u razdoblju od godine dana, bazirano na kamatonosnoj imovini i obvezama uz promjenjivu kamatnu stopu.

Valuta	Povećanje	Utjecaj	Povećanje	Utjecaj
	bazičnih bodova	na dobit	bazičnih bodova	na dobit
	2017.	2017.	2016.	2016.
		000 kuna		000 kuna

EUR	+1	93	+4	535
USD	+10	349	+11	472

Valuta	Smanjenje	Utjecaj	Smanjenje	Utjecaj
	bazičnih bodova	na dobit	bazičnih bodova	na dobit
	2016.	2016.	2016.	2016.
		000 kuna		000 kuna

EUR	-1	(93)	-4	(535)
USD	-10	(349)	-11	(472)

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.2. Valutni rizik

Banka je internim aktima utvrdila metode za procjenu, odnosno mjerenje, praćenje, upravljanje i kontrolu valutnog rizika, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize. Definirane su nadležnosti i odgovornosti organizacijskih dijelova Banke koji sudjeluju u upravljanju valutnim rizikom te izvještaji potrebni za cjelovito sagledavanje ovog rizika.

Izloženost valutnom riziku prati se dnevno kroz ukupnu otvorenost devizne pozicije i otvorenost devizne pozicije za značajnije valute. Pored dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije izrađuju se i projekcije kretanja iste. Temeljem projekcija kretanja otvorenosti devizne pozicije donose se smjernice i zaključci Odbora za upravljanje aktivom i pasivom te odluke Uprave kojima se osigurava pravovremeno poduzimanje aktivnosti usmjerenih k osiguranju poslovanja Banke u okviru utvrđenih limita za upravljanje valutnim rizikom. Banka za potrebe procjene, odnosno mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te nadležna tijela redovito izvještava o najvećim potencijalnim gubicima po značajnijim valutama.

Banka provodi testiranja otpornosti na stres pod pretpostavkom izrazite aprecijacije/deprecijacije kune u odnosu na značajnije valute te o rezultatima istih izvještava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Upravu.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.2. Valutni rizik (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. godine u kunama i devizama:

Grupa	USD	EUR	Ostale devize	Ukupno devize	Kune	Ukupno
2017. godina						
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	239	82.947	1.424	84.610	1.319.070	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.115	23	-	29.138	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	-	6.075.420	-	6.075.420	4.760.721	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	429.298	9.092.613	-	9.521.911	2.861.712	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	291	-	291	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	-	735.821	-	735.821	2.585.743	3.321.564
Imovina koja se drži do dospeljeća	-	1.399	-	1.399	-	1.399
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.557	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	6.308	-	6.308	23.163	29.471
Ukupna imovina (1)	458.652	15.994.822	1.424	16.454.898	11.620.663*	28.075.561
Obveze						
Obveze po depozitima	20.112	527.668	77	547.857	96.884	644.741
Obveze po kreditima	410.011	14.977.870	-	15.387.881	-	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.161.699	-	1.161.699	-	1.161.699
Ostale obveze	3.291	18.222	2.665	24.178	581.275	605.453
Ukupne obveze	433.414	16.685.459	2.742	17.121.615	678.159	17.799.774
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	7.009.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.996.968	2.996.968
Ostale rezerve	-	-	-	-	94.683	94.683
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	162.201	162.201
Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva	-	-	-	-	10.263.484	10.263.484
Garantni fond	-	12.303	-	12.303	-	12.303
Ukupna glavnica	-	12.303	-	12.303	10.263.484	10.275.787
Ukupne obveze i glavnica (2)	433.414	16.697.762	2.742	17.133.918	10.941.643	28.075.561
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	25.238	(702.940)	(1.318)**	(679.020)	679.020	-

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 157.325 tisuća kuna.

**Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze“.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.2. Valutni rizik (nastavak)

Grupa	USD	EUR	Ostale devize	Ukupno devize	Kune	Ukupno
2016. godina						
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.606	301.338	1.584	304.528	186.718	491.246
Depoziti kod drugih banaka	20.581	-	3.291	23.872	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama	-	6.655.483	-	6.655.483	5.233.628	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	527.661	7.768.328	-	8.295.989	3.215.205	11.511.194
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	286	-	286	-	286
Imovina raspoloživa za prodaju	14.686	1.100.197	-	1.114.883	2.275.151	3.390.034
Imovina koja se drži do dospeljeća	-	1.422	-	1.422	-	1.422
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	57.305	57.305
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	17.230	17.230
Ostala imovina	-	369	-	369	8.753	9.122
Ukupna imovina (1)	564.534	15.827.423	4.875	16.396.832	10.993.990*	27.390.822
Obveze						
Obveze po depozitima	48.380	42.778	3.459	94.617	48.227	142.844
Obveze po kreditima	315.434	13.076.315	-	13.391.749	-	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	3.105.569	-	3.105.569	-	3.105.569
Ostale obveze	163	9.664	2.885	12.712	695.240	707.952
Ukupne obveze	363.977	16.234.326	6.344	16.604.647	743.467	17.348.114
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	6.959.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.682.127	2.682.127
Ostale rezerve	-	-	-	-	73.733	73.733
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	314.841	314.841
Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva	-	-	-	-	10.030.333	10.030.333
Garantni fond	-	12.375	-	12.375	-	12.375
Ukupna glavnica	-	12.375	-	12.375	10.030.333	10.042.708
Ukupne obveze i glavnica (2)	363.977	16.246.701	6.344	16.617.022	10.773.800	27.390.822
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	200.557	(419.278)	(1.469)**	(220.190)	220.190	-

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 249.278 tisuća kuna.

**Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze“.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.2. Valutni rizik (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. godine u kunama i devizama:

Banka	USD	EUR	Ostale devize	Ukupno devize	Kune	Ukupno
2017. godina						
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	239	82.947	1.424	84.610	1.316.536	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.115	23	-	29.138	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	-	6.075.420	-	6.075.420	4.760.721	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	429.298	9.092.613	-	9.521.911	2.861.712	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	-	724.243	-	724.243	2.552.951	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.514	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	488	-	488	21.738	22.226
Ukupna imovina (1)	458.652	15.975.734	1.424	16.435.810	11.619.993*	28.055.803
Obveze						
Obveze po depozitima	20.112	527.668	77	547.857	96.884	644.741
Obveze po kreditima	410.011	14.977.870	-	15.387.881	-	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.161.699	-	1.161.699	-	1.161.699
Ostale obveze	3.054	10.696	2.611	16.361	576.290	592.651
Ukupne obveze	433.177	16.677.933	2.688	17.113.798	673.174	17.786.972
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	7.009.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.995.656	2.995.656
Ostale rezerve	-	-	-	-	90.457	90.457
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	160.783	160.783
Ukupni kapital	-	-	-	-	10.256.528	10.256.528
Garantni fond	-	12.303	-	12.303	-	12.303
Ukupna glavnica	-	12.303	-	12.303	10.256.528	10.268.831
Ukupne obveze i glavnica (2)	433.177	16.690.236	2.688	17.126.101	10.929.702	28.055.803
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	25.475	(714.502)	(1.264)**	(690.291)	690.291	-

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 157.325 tisuća kuna.

**Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze“.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.2. Valutni rizik (nastavak)

Banka	USD	EUR	Ostale devize	Ukupno devize	Kune	Ukupno
2016. godina						
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.606	301.338	1.584	304.528	186.167	490.695
Depoziti kod drugih banaka	20.581	-	3.291	23.872	-	23.872
Kreditni financijskim institucijama	-	6.655.483	-	6.655.483	5.233.628	11.889.111
Kreditni ostalim korisnicima	527.661	7.768.328	-	8.295.989	3.215.205	11.511.194
Imovina raspoloživa za prodaju	14.686	1.089.520	-	1.104.206	2.239.368	3.343.574
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	57.216	57.216
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	17.230	17.230
Ostala imovina	-	-	-	-	5.900	5.900
Ukupna imovina (1)	564.534	15.814.669	4.875	16.384.078	10.990.838*	27.374.916
Obveze						
Obveze po depozitima	48.380	42.778	3.459	94.617	48.227	142.844
Obveze po kreditima	315.433	13.076.316	-	13.391.749	-	13.391.749
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	3.105.569	-	3.105.569	-	3.105.569
Ostale obveze	-	2.895	2.840	5.735	691.039	696.774
Ukupne obveze	363.813	16.227.558	6.299	16.597.670	739.266	17.336.936
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	6.959.632	6.959.632
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	2.682.131	2.682.131
Ostale rezerve	-	-	-	-	70.317	70.317
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	313.525	313.525
Ukupni kapital	-	-	-	-	10.025.605	10.025.605
Garantni fond	-	12.375	-	12.375	-	12.375
Ukupna glavnica	-	12.375	-	12.375	10.025.605	10.037.980
Ukupne obveze i glavnica (2)	363.813	16.239.933	6.299	16.610.045	10.764.871	27.374.916
Neto ukupna imovina/ukupne obveze i glavnica (1) – (2)	200.721	(425.264)	(1.424)**	(225.967)	225.967	-

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 249.278 tisuća kuna.

**Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze“.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.4. Tržišni rizik (nastavak)

31.4.2. Valutni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Analiza osjetljivosti ukupne imovine i ukupnih obveza Banke na promjene deviznih tečajeva provodi se za one strane valute koje na izvještajni datum predstavljaju značajnu valutu Banke.

U analizi osjetljivosti za valutni rizik primijenjena je pretpostavka razumno moguće promjene tečaja EUR u odnosu na kunu, uz ostale varijable stabilne, radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a na 31.12.2017. godine.

Primjenom metode standardne devijacije na promjene tečaja EUR/HRK utvrđena je volatilnost tečaja EUR/HRK koja je u 2017. godini iznosila 1,6% (31. prosinca 2016. godine: 1,5%).

U nastavku se iskazuje utjecaj pretpostavljene promjene tečaja EUR/HRK, po stavkama ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice denominiranim ili vezanim uz EUR, na dobit HBOR-a.

Valuta	Promjene tečaja valute u 2017.	Utjecaj na dobit 2017.	Promjene tečaja valute u 2016.	Utjecaj na dobit 2016.
	%	000 kuna	%	000 kuna
EUR	+1,6%	(190)	+1,5%	5.912
EUR	-1,6%	1.697	-1,5%	(5.020)

31.5. Operativni rizik

Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje operativnim rizikom koji je u značajnoj mjeri usklađen sa regulativom HNB-a primjenjivoj na poslovanje Banke i dobrim bankarskim praksama u dijelu upravljanja rizicima, koji je uveden 2012. godine.

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su krovnim aktom Politike upravljanja operativnim rizikom kojim se propisuju elementi sustava upravljanja ovim rizikom, koji obuhvaćaju utvrđivanje, mjerenje, procjenjivanje, ovladavanje i praćenje operativnog rizika. Uspostavljena je struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik kao i sustav izvještavanja.

Posebnost operativnog rizika u odnosu na druge vrste rizika očituje se kroz prisutnost istog u cijeloj organizaciji i upravljanje njime u svim organizacijskim dijelovima Banke.

Praćenje operativnog rizika podržano je programskim rješenjem koje omogućuje evidentiranje događaja operativnog rizika.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. Upravljanje rizicima (nastavak)

31.5. Operativni rizik (nastavak)

Sveobuhvatna procjena operativnog rizika provodi se putem Mape operativnog rizika koja identificira i ocjenjuje operativne rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju kako bi se odredile daljnje mjere ovladavanja rizikom.

Procjena operativnog rizika provodi se također prilikom uvođenja novih proizvoda i poslovnih promjena te prilikom eksternalizacije aktivnosti.

Aktivnim praćenjem, upravljanjem i kontrolom izloženosti operativnom riziku Banka u svom poslovanju nastoji svesti operativni rizik na najmanju mjeru.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava uspostavljen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a čiji je osnovni cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Obzirom da značajniji operativni rizik proizlazi iz korištenja informacijske tehnologije, Banka ima uspostavljenu funkciju za kontrolu sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja s ciljem osiguranja oporavka poslovanja i ograničavanja štetnih posljedice u slučaju znatnijeg narušavanja ili prekida poslovanja.

31.6. Rizik eksternalizacije

Eksternalizacija se provodi s ciljem snižavanja troškova poslovanja, postizanja više razine usluga i korištenja specijaliziranih stručnih znanja pružatelja usluga za obavljanje svakodnevnih djelatnosti.

Banka upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a i s dobrim bankarskim praksama primjenjivim na njezino poslovanje.

Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Upravu i Nadzorni odbor Banke.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

32. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza

Računovodstvena politika mjerenja fer vrijednosti opisana je u bilješci 2.

32.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji su nakon početnog priznavanja svedeni na fer vrijednost

Grupa određenu financijsku imovinu i financijske obveze mjeri po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog razdoblja:

Grupa	2017.			2016.		
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Razina 1	Razina 2	Razina 3
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:						
Ulaganja u investicijske fondove	291	-	-	286	-	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-	286	-	-
Imovina raspoloživa za prodaju:						
Dužnički vrijednosni papiri:						
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>						
Obveznice Republike Hrvatske	884.763	-	-	925.887	-	-
Obveznice financijskih institucija	-	-	-	910	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-	1.161	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	-	-	1.500.420	-	-
Obračunana kamata	13.836	-	-	14.495	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>						
Obveznice trgovačkih društava	-	-	522	-	-	502
Obračunata kamata	-	-	167	-	-	99
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.482.682	-	689	2.442.873	-	601
Vlasnički vrijednosni papiri:						
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>						
Dionice trgovačkih društava	18.951	-	-	10.938	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>						
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	35	-	-	32	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-	-	161	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.427	-	-	25.815	-
Dionice trgovačkih društava	-	-	-	-	-	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	18.951	25.623	-	10.938	26.008	-
Ulaganja u investicijske fondove:						
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	793.619	-	-	909.614	-	-
Ukupno ulaganja u investicijske fondove	793.619	-	-	909.614	-	-
Ukupno imovina raspoloživa za prodaju	3.295.252	25.623	689	3.363.425	26.008	601

Trezorski zapisi Ministarstva financija prikazani su na razini 1 hijerarhije fer vrijednosti s obzirom da su kreditne institucije u zemlji počele kotirati cijene na Bloombergu te se kao tehnika vrednovanja primijenjuje cijena kotirana na tržištu.

Dužnički vrijednosni papiri – obveznice trgovačkih društava prikazane su na razini 3 hijerarhije fer vrijednosti. Pri vrednovanju je korištena metoda diskontiranih novčanih tijekova temeljem tržišnih kamatnih stopa, spreada temeljem internog kreditnog rejtinga i interno definiranog spreada vezanog uz likvidnost vrijednosnog papira.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

32. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

32.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji su nakon početnog priznavanja svedeni na fer vrijednost (nastavak)

Banka	2017.			2016.		
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Razina 1	Razina 2	Razina 3
Imovina raspoloživa za prodaju:						
Dužnički vrijednosni papiri:						
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>						
Obveznice Republike Hrvatske	846.428	-	-	884.914	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	-	-	1.500.420	-	-
Obračunana kamata	13.269	-	-	13.890	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>						
Obveznice trgovačkih društava	-	-	522	-	-	502
Obračunata kamata	-	-	167	-	-	99
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.443.010	-	689	2.399.224	-	601
Vlasnički vrijednosni papiri:						
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>						
Dionice trgovačkih društava	18.951	-	-	10.938	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>						
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	35	-	-	32	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-	-	161	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.427	-	-	25.815	-
Dionice trgovačkih društava	-	-	-	-	-	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	18.951	25.623	-	10.938	26.008	-
Ulaganja u investicijske fondove:						
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	788.921	-	-	906.803	-	-
Ukupno ulaganja u investicijske fondove	788.921	-	-	906.803	-	-
Ukupno imovina raspoloživa za prodaju	3.250.882	25.623	689	3.316.965	26.008	601

Trezorski zapisi Ministarstva financija prikazani su na razini 1 hijerarhije fer vrijednosti s obzirom da su kreditne institucije u zemlji počele kotirati cijene na Bloombergu te se kao tehnika vrednovanja primijenjuje cijena kotirana na tržištu.

Dužnički vrijednosni papiri – obveznice trgovačkih društava prikazane su na razini 3 hijerarhije fer vrijednosti. Pri vrednovanju je korištena metoda diskontiranih novčanih tijekova temeljem tržišnih kamatnih stopa, spreada temeljem internog kreditnog rejtinga i interno definiranog spreada vezanog uz likvidnost vrijednosnog papira.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

32. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

32.2. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po amortiziranom trošku

Uprava smatra da su knjigovodstveni iznosi financijske imovine i financijskih obveza koji su u financijskim izvještajima iskazani po amortiziranom trošku razumno približni njihovim fer vrijednostima. U bilješci 24 prezentirana je fer vrijednost obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire utvrđena prema usklađenim vidljivim cijenama kao što je opisano u bilješci 2.

33. Izvještavanje po segmentima

Osnovne informacije o segmentima su predstavljene u odnosu na poslovne segmente Grupe. Kako Grupa ne raspoređuje administrativne troškove i glavnice po segmentima, nije prikazana profitabilnost segmenata.

Imovina i obveze po segmentima iskazani su neto, tj. bruto nakon umanjena vrijednosti i rezerviranja, a prije uzimanja u obzir primljenih kolaterala.

Poslovanje segmenata je organizacijski i upravljački odvojeno i svaki segment predstavlja cjelinu koja pruža različite proizvode i usluge i posluje na različitim tržištima.

Poslovni segmenti:

Grupa ima sljedeće poslovne segmente:

Segment:	Poslovne aktivnosti segmenta uključuju:
Bankarske aktivnosti	financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, kao i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.
Osiguravateljske aktivnosti	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Ostalo	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

33. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2017. godina	Bankarske aktivnosti 000 kuna	Osiguravateljske aktivnosti 000 kuna	Ostale aktivnosti 000 kuna	Neraspoređeno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Neto prihod od kamata	475.738	1.627	-	-	477.365
Neto prihod od naknada	42.395	1.398	1.188	-	44.981
Neto prihodi od financijskih aktivnosti	(20.625)	(96)	5	-	(20.716)
Neto zarađene premije	-	7.151	-	-	7.151
Ostali prihodi	7.627	86	289	(293)	7.709
Prihod iz poslovanja	505.135	10.166	1.482	(293)	516.490
Operativni troškovi	(149.432)	(6.120)	(1.117)	293	(156.376)
Gubitak od umanjena vrijednosti i rezerviranja	(194.920)	(272)	5	-	(195.187)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(876)	-	-	(876)
Neto promjena pričuva	-	(1.481)	-	-	(1.481)
Ostali rashodi	-	(267)	-	-	(267)
Troškovi poslovanja	(344.352)	(9.016)	(1.112)	293	(354.187)
Dobit prije oporezivanja	160.783	1.150	370	-	162.303
Porez na dobit	-	(59)	(43)	-	(102)
Dobit za godinu	160.783	1.091	327	-	162.201
Imovina segmenta	28.055.803	55.213	1.201	(36.656)	28.075.561
Ukupna imovina	28.055.803	55.213	1.201	(36.656)	28.075.561
Obveze segmenta	17.786.972	12.680	152	(30)	17.799.774
Ukupna glavnica	10.268.831	5.033	749	1.174	10.275.787
Ukupno obveze i glavnica	28.055.803	17.713	901	1.144	28.075.561

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Za potrebe izrade ove bilješke Neto prihodi od financijskih aktivnosti iskazuju se kao stavka prihoda, neovisno o ostvarenju, radi usporedivosti veličina iskazanih u Izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Grupa se odredila za jednostavan pristup iskazivanja operativnih segmenata uvažavajući osnovni poslovni model svake članice Grupe kako je prethodno opisano u ovoj bilješci.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

33. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2016. godina	Bankarske aktivnosti 000 kuna	Osiguravateljske aktivnosti 000 kuna	Ostale aktivnosti 000 kuna	Neraspoređeno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Neto prihod od kamata	417.671	1.641	-	-	419.312
Neto prihod od naknada	25.067	1.032	1.070	-	27.169
Neto prihodi od financijskih aktivnosti	7.312	178	6	-	7.496
Neto zaradene premije	-	5.681	-	-	5.681
Ostali prihodi	18.016	76	285	(300)	18.077
Prihod iz poslovanja	468.066	8.608	1.361	(300)	477.735
Operativni troškovi	(152.227)	(5.219)	(1.073)	301	(158.218)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(2.314)	(64)	5	-	(2.373)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(1.591)	-	-	(1.591)
Neto promjena pričuva	-	34	-	-	34
Ostali rashodi	-	(513)	-	-	(513)
Troškovi poslovanja	(154.541)	(7.353)	(1.068)	301	(162.661)
Dobit prije oporezivanja	313.525	1.255	293	1	315.074
Porez na dobit	-	(176)	(57)	-	(233)
Dobit za godinu	313.525	1.079	236	1	314.841
Imovina segmenta	27.374.916	51.667	895	(36.656)	27.390.822
Ukupna imovina	27.374.916	51.667	895	(36.656)	27.390.822
Obveze segmenta	17.336.936	11.049	159	(30)	17.348.114
Ukupna glavnica	10.037.980	3.119	436	1.173	10.042.708
Ukupno obveze i glavnica	27.374.916	14.168	595	1.143	27.390.822

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

34. Upravljanje kapitalom

Osnovni ciljevi Banke u upravljanju kapitalom su osiguravanje pretpostavki neograničenosti poslovanja („going-concern“) i poštivanja regulatornih i ugovornih zahtjeva od strane vjerovnika o održavanju adekvatnosti kapitala.

Banka je odredila regulatorni kapital kao kategoriju kapitala kojom upravlja.

Regulatorni kapital u svakome trenutku mora biti najmanje na razini osnivačkog kapitala, odnosno na razini koja osigurava stopu adekvatnosti kapitala na razini od najmanje 8% te dovoljnoj za pokriće kapitalnih zahtjeva za rizike iz poslovanja.

Regulatorni kapital čine primarni kapital (Tier 1) i dopunski kapital (Tier 2).

Banka je utvrdila mjere ostvarivanja i praćenja politike upravljanja kapitalom kako slijedi:

- Regulatorni kapital na svaki izvještajni datum u visini najmanje jednakoj iznosu osnivačkog kapitala izvještajnog razdoblja.
- Stopa adekvatnosti kapitala na izvještajni datum u visini propisanoj za banke u Republici Hrvatskoj i standardnim ugovornim financijskim klauzulama iz ugovora o zaduživanju HBOR-a na financijskim tržištima i ugovorima zaključenima s posebnim financijskim institucijama.

Pri izračunu stope adekvatnosti kapitala HBOR se dobrovoljno odredio za primjenu odgovarajuće podzakonske regulative prethodno propisane od strane Hrvatske narodne banke, po Basel I sporazumu, uz interno propisane akte.

	2017. 000 kuna	Grupa 2016. 000 kuna	2017. 000 kuna	Banka 2016. 000 kuna
Osnovni kapital – Tier 1	10.167.489	9.956.604	10.166.071	9.955.288
Dopunski kapital – Tier 2	319.857	333.571	319.857	333.571
Ukupni regulatorni kapital	10.487.346	10.290.175	10.485.928	10.288.859
Kreditnim rizikom ponderirana imovina	16.159.625	16.415.582	16.183.382	16.447.428
Kapitalni zahtjev za deviznu poziciju (valutni rizik)	129.933	609.631	113.018	597.377
Ukupno kapitalni zahtjevi	16.289.558	17.025.213	16.296.400	17.044.805
	%	%	%	%
Pokrivenost kapitalnih zahtjeva Osnovnim kapitalom (Tier 1)	62,42	58,48	62,38	58,41
Stopa adekvatnosti kapitala	64,38	60,44	64,35	60,36
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Potreban iznos regulatornog kapitala za pokriće kapitalnih zahtjeva prema regulatornim zahtjevima	1.303.165	1.362.017	1.303.712	1.363.584

Minimalna adekvatnost kapitala na datume izvještaja o financijskom položaju u 2017. godini bila je 8% (31. prosinca 2016.: 8%).

Bilješke uz financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

34. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Zbog obimnih izmjena u postojećoj aplikativnoj podršci poslovanju Banke, Uprava je produžila prijelazno razdoblje implementacije i testiranja novih zahtjeva te će primjena uslijediti za prvo izvještajno razdoblje nakon uvođenja u rad programskog rješenja za izračun stope adekvatnosti regulatornog kapitala. Do tada će se izračun stope adekvatnosti kapitala i izloženosti obavljati na postojeći način.

Uprava Grupe ne očekuje nepovoljne utjecaje na visinu adekvatnosti regulatornog kapitala slijedom primjene nove regulative za kreditne institucije s obzirom da je stopa adekvatnosti kapitala Banke na kraju 2017. godine 8 puta veća od propisane, prvenstveno zbog modela poslovanja i usmjerenosti na kreditno poslovanje.

35. Zarada po dionici

Sukladno Zakonu o HBOR-u temeljni kapital Banke čini jedan poslovni udio koji se ne može dijeliti, prenositi niti zalagati i u isključivom je vlasništvu Republike Hrvatske.

U svrhu izračuna zarade po dionici, zarada predstavlja neto dobit poslije oporezivanja.

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Zarađene premije		
Zaračunana bruto premija	10.594	11.814
Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak premije	(270)	-
Bruto premije predane u reosiguranje	(3.877)	(4.964)
Neto zaračunate premije	6.447	6.850
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	1.184	(1.649)
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	(750)	480
Neto zarađene premije	6.881	5.681
Prihodi od provizija i naknada	2.586	2.102
Neto prihodi od ulaganja	1.540	1.824
Ostali poslovni prihodi	82	60
Neto prihodi	11.089	9.667
Bruto izdatak za povrat premije	(464)	(1.117)
Udio reosiguravatelja u povratu premije	197	604
Bruto pričuva za povrate premija	(288)	(2)
Udio reosiguravatelja u pričuvi	97	(43)
Neto izdaci i pričuve za povrat premije	(458)	(558)
Izdaci za osigurane slučajeve	(6.213)	(1.713)
Izdaci za osigurane slučajeve, udio reosiguranja	5.337	122
Promjena pričuva za štete	(3.397)	2.253
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranja	2.107	(2.174)
Neto izdaci za osigurane slučajeve	(2.166)	(1.512)
Troškovi pribave i marketinga	(886)	(822)
Administrativni troškovi	(5.949)	(5.023)
Ostali poslovni troškovi	(107)	(205)
Neto tečajne razlike koje ne proizlaze iz financijskih instrumenata	(4)	1
Dobit prije oporezivanja	1.519	1.548
Porez na dobit	(102)	(233)
Dobit tekućeg razdoblja	1.417	1.315
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	-	-
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	-	-
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Dobici proizašli iz revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju	2.413	2.374
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(1.429)	(562)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u IDG	5	(236)
Odgođeni porez	(178)	(262)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	811	1.314
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	811	1.314
Ukupna sveobuhvatna dobit prije oporezivanja	2.228	2.629
Ukupna sveobuhvatna dobit za raspodjelu:		
Vlasnicima društva	2.228	2.629

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Imovina		
Dugotrajna imovina		
Nekretnine i oprema	41	86
Nematerijalna imovina	2	5
Ulaganja koja se drže do dospelja	1.399	1.422
Odgodena porezna imovina	231	54
Ukupna dugotrajna imovina	1.673	1.567
Kratkotrajna imovina		
Ulaganja raspoloživa za prodaju	44.370	46.459
Ulaganja po fer vrijednosti kroz IDG	291	286
Depoziti u bankama	-	-
Potraživanja iz poslova osiguranja	6.631	985
Ostala potraživanja	385	2.185
Novac i novčani ekvivalenti	2.534	551
Ukupna kratkotrajna imovina	54.211	50.466
Ukupna imovina	55.884	52.033
Kapital i obveze		
Kapital		
Temeljni kapital	37.500	37.500
Akumulirani gubitak	1.167	(148)
Ostale rezerve	2.999	2.188
Dobit tekućeg razdoblja	1.417	1.315
Ukupan kapital	43.083	40.855
Tehničke pričuve		
Bruto tehničke pričuve	16.726	14.225
Tehničke pričuve – udio reosiguranja	(7.873)	(6.419)
	8.853	7.806
Kratkotrajne obveze		
Obveze iz poslova osiguranja	1.183	1.190
Ostale obveze	2.765	2.182
Ukupno obveze	3.948	3.372
Ukupno kapital i obveze	55.884	52.033

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2017. 000 kuna	2016. 000 kuna
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije oporezivanja	1.520	1.548
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti</i>		
Amortizacija	58	70
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	267	59
Porez na dobit	102	233
Obračunane kamate	37	22
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnoga kapitala</i>	1.984	1.932
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima		
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka	-	3.000
Neto (dobitak) od ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju	5	(236)
Smanjenje diskonta po imovini raspoloživoj za prodaju i imovini do dospelja	408	406
Neto dobitak od imovine po fer vrijednosti u IDG	(7)	(121)
Potraživanja po premijama	(5.917)	148
Neto smanjenje/(povećanje) ostale imovine	1.224	(2.570)
Neto smanjenje imovine i obveza iz poslova osiguranja	(7)	(413)
Neto povećanje tehničkih pričuva	1.046	1.135
Neto povećanje ostalih obveza	603	497
Neto novčana sredstva (uprabljena)/ostvarena za poslovne aktivnosti	(661)	3.778
Ulagateljske aktivnosti		
Neto (kupovina) imovine po fer vrijednosti kroz IDG	-	(8.990)
Neto prodaja imovine po fer vrijednosti kroz IDG	-	12.488
Neto (kupovina) imovine raspoložive za prodaju	(6.590)	(9.669)
Neto prodaja imovine raspoložive za prodaju	9.120	2.532
(Kupovina) imovine koja se drži do dospelja	-	-
Naplata imovine koja se drži do dospelja, o dospelju	-	-
Neto (nabava) nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(10)	(3)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uprabljena) u ulagateljskim aktivnostima	2.520	(3.642)
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente		
Neto tečajne razlike	124	173
Neto učinak	124	173
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata	1.983	309
Stanje na dan 1. siječnja	551	242
Neto povećanje novca	1.983	309
Stanje na dan 31. prosinca	2.534	551

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital 000 kuna	Akumulirani gubitak 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Ukupni kapital koji pripada vlasnicima kapitala 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2016. godine	37.500	(1.184)	874	1.036	38.226	38.226
Dobit tekuće godine	-	-	-	1.315	1.315	1.315
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	1.314	-	1.314	1.314
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.314	1.315	2.629	2.629
Prijenos dobiti iz 2015. godine u zadržanu dobit	-	1.036	-	(1.036)	-	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	37.500	(148)	2.188	1.315	40.855	40.855
Dobit tekuće godine	-	-	-	1.417	1.417	1.417
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	811	-	811	811
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	811	1.417	2.228	2.228
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	1.315	-	(1.315)	-	-
Stanje 31. prosinca 2017. godine	37.500	1.167	2.999	1.417	43.083	43.083